

ZARZĄDZENIE NR 318.2021
BURMISTRZA IŁOWEJ

z dnia 12 marca 2021 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji dotyczących przyjęcia aktualizacji Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023

Na podstawie art. 30 ust. 1 w związku z art. 5a ust.1 i art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn.zm.) oraz Uchwały Nr 136/5/XIV/08 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 27 marca 2008 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Iłowa (Dz.Urz. Woj. Lub. z 2008 r. Nr 35 poz. 736) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przedmiotem przeprowadzanych konsultacji jest aktualizacja Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023.

2. Aktualizacja Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023, o której mowa w ust. 1 stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. 1. Konsultacje przeprowadza się w formie pisemnej, poprzez udostępnienie mieszkańcom ankiety konsultacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Ankieta konsultacyjna dostępna będzie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Iłowej <http://www.ilowa.info.pl/> oraz w Urzędzie Miejskim w Iłowej.

§ 3. Konsultacje prowadzone będą w terminie od 12 marca 2021 r. do 19 marca 2021 r.

§ 4. Opinie, uwagi i propozycje, można składać w terminie określonym w § 3 na ankiecie konsultacyjnej, o której mowa w § 2:

- 1) w skrzynce podawczej Urzędu Miejskiego w Iłowej, ul. Żeromskiego 27;
- 2) poprzez przesłanie wypełnionej ankiety na adres: ilowa@ilowa.pl;
- 3) wysłanie pocztą na adres Urzędu Miejskiego w Iłowej, ul. Żeromskiego 27, 68- 120 Iłowa.

§ 5. 1. Wyniki konsultacji zostaną podane do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej.

2. Wyniki konsultacji mają charakter opiniodawczy i nie są wiążące dla organów Gminy.

§ 6. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ

Paweł Lichtański

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 318.2021

Burmistrza Iłowej

z dnia 12 marca 2021 r.

Uchwała Nr .....
Rady Miejskiej w Iłowej

z dnia ..... 2021 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata
2017-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn.zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr 342/7/XLV/17 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023, załącznik "Program Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023" otrzymuje brzmienie, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

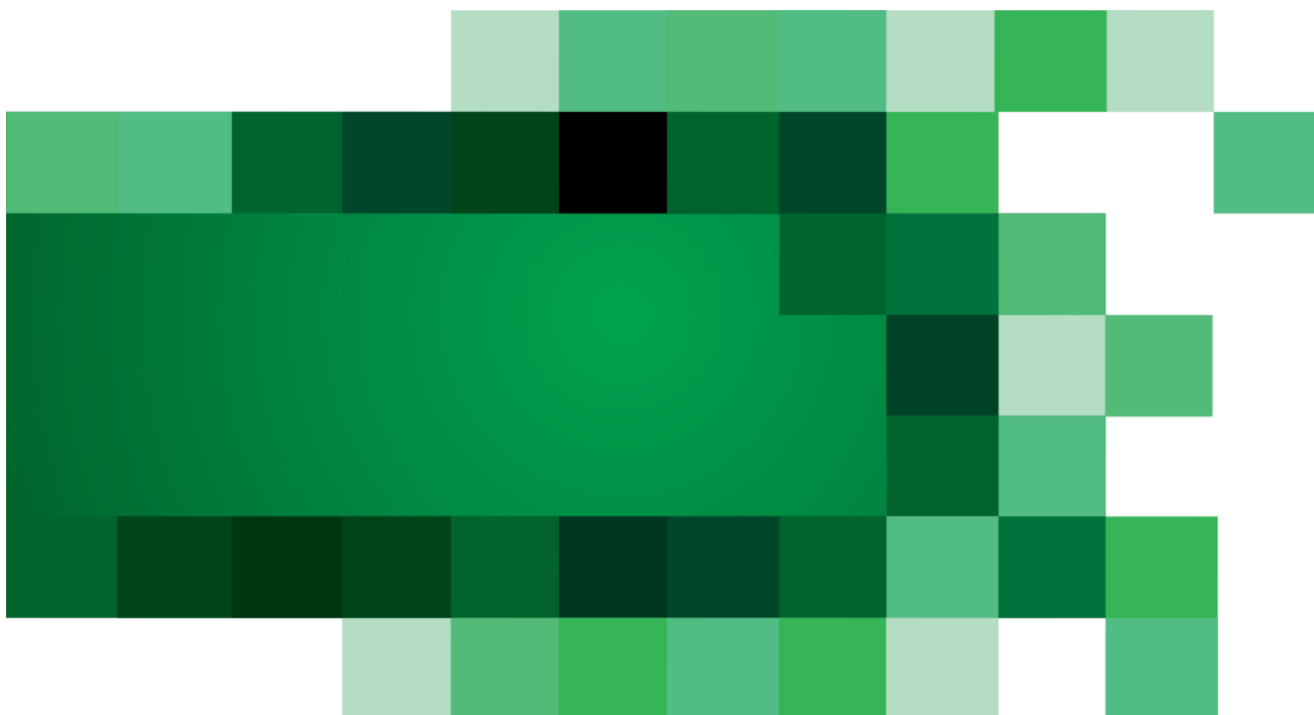
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Iłowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

„Program Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2017-2023”

Łowa, 2017 r., aktualizacja 2021 r.

www.berg.zgora.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji.....	7
2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji (NPR)	7
2.2. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2022	9
2.3. Ustawa o Rewitalizacji (9 października 2015r)	18
2.4. Wybór metody realizacji Programu Rewitalizacji.....	19
2.5. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.....	20
3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	20
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych ..	34
4.1 Sfera społeczna	37
4.2 Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	44
4.3 Sfera przestrzenno – funkcjonalna	50
4.4 Sfera środowiskowa	54
5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji - określenie, w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium najbardziej wymagającego wsparcia	58
5.1 Metodologia delimitacji obszarów zdegradowanych.....	59
5.2 Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego.....	60
5.3 Określenie obszarów zdegradowanych	62
5.4 Obszar rewitalizacji wraz z uzasadnieniem jego wyboru	88
6. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji).....	93
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.....	95
8. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	101
9. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych/uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	141
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	151
11. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających).....	156
12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	170
13. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	175
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	183180

Spis tabel

Tabela 1 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych	12
Tabela 2 Przebieg administracyjny obszarów - obszary gminy poddane diagnozie.....	35
Tabela 3 Sfera społeczna – kryteria delimitacji	38
Tabela 4 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	38
Tabela 5 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna.....	40
Tabela 6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna.....	43
Tabela 7 Sfera infrastrukturalno - gospodarcza – kryteria delimitacji	45
Tabela 8 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	45
Tabela 9 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera infrastrukturalno-gospodarcza.....	47
Tabela 10 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera infrastrukturalno-gospodarcza.....	50
Tabela 11 Sfera społeczna – przestrzenno – funkcjonalna	50

Tabela 12	Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	51
Tabela 13	Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno-funkcjonalna	52
Tabela 14	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera przestrzenno - funkcjonalna.....	54
Tabela 15	Sfera środowiskowa – kryteria delimitacji.....	55
Tabela 16	Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	55
Tabela 17	Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.	56
Tabela 18	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera środowiskowa.....	58
Tabela 19	Granice obszarów problemowych	59
Tabela 20	Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej.....	63
Tabela 21	Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze infrastrukturalno-gospodarczej .	67
Tabela 22	Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	70
Tabela 23	Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej	72
Tabela 24	Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze infrastrukturalno-gospodarczej.....	79
Tabela 25	Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	80
Tabela 26	Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze środowiskowej	81
Tabela 27	Liczba punktów wyliczona dla każdego z obszarów w odniesieniu do wszystkich analizowanych sfer	82
Tabela 28	Kryteria określające obszar rewitalizacji.....	89
Tabela 29	Charakterystyka obszaru rewitalizacji	90
Tabela 30	Cele programu rewitalizacji	97
Tabela 31	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	103
Tabela 32	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	105
Tabela 33	Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy	107
Tabela 34	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej.....	108
Tabela 35	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL).....	110
Tabela 36	Dostosowanie budynku szkoły ponadgimnazjalnej w Łowej do potrzeb centrum hotelowo-konferencyjnego.....	111
Tabela 37	Przebudowa biblioteki miejskiej przy ul. Żagańskiej w Łowej na potrzeby kulturalne	113
Tabela 38	Przebudowa małej sali gimnastycznej przy ul. Pałacowej w Łowej.....	115
Tabela 39	Poprawa stanu technicznego pawilonu handlowego przy ul. Żagańskiej w Łowej.....	117
Tabela 40	Modernizacja stadionu miejskiego przy ul. Piaskowej w Łowej.....	119
Tabela 41	Budowa targowiska miejskiego w Łowej.....	121
Tabela 42	Zagospodarowanie budynku dworca PKP przy ul. Kolejowej w Łowej na potrzeby świetlicy dziennego pobytu	123
Tabela 43	Modernizacja Urzędu Miejskiego i siedziby ZGKM w Łowej.	125
Tabela 44	Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym przy ul. Młyńskiej w Łowej na potrzeby rekreacyjne	127
Tabela 45	Budowa siłowni zewnętrznej przy Ul. Traugutta w Łowej.....	129
Tabela 46	Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska	131
Tabela 47	Dostosowanie terenu przy zalewie w miejscowości Klików do funkcji turystycznych i rekreacyjnych	133
Tabela 48	Termomodernizacja i modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze zdegradowanym miejscowości Łowa.....	134
Tabela 48a	Przebudowa budynku przy ul. Kolejowej 11 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Łowa.....	136

Tabela 49 Zadania uzupełniające – Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji.....	142
Tabela 50 Zadania uzupełniające – Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości.....	143
Tabela 51 Zadania uzupełniające – działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne	145
Tabela 52 Zadania uzupełniające – projekty skierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego.....	146
Tabela 53 Zadania uzupełniające – projekty skierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym poprzez zaangażowanie w działalność jednostki pomocniczej, tworzeniu organizacji i stowarzyszeń	147
Tabela 54 Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami, w tym modernizacja ciągów pieszych i jezdnych w obszarze rewitalizacji, jak również uporządkowanie podwórek, co pozwoli na wydobycie potencjału przestrzeni wspólnej	149
Tabela 55 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji....	161
Tabela 56 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji...	167
Tabela 57 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 1.....	185
Tabela 58 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 5.....	186
Tabela 59 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 6.....	186

Spis Rysunków

Rysunek 1 Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020	23
Rysunek 2 Cel strategiczne i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020	24
Rysunek 3 Cele główne Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	26
Rysunek 4 Cel główny i szczegółowy Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.....	28
Rysunek 5 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020	29
Rysunek 6 Cel główny i cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej Źródło: opracowanie własne.....	30
Rysunek 7 Graficzne przedstawienie wyników analizy związanej z określeniem obszaru zdegradowanego.	83
Rysunek 8 Mapa Gminy Iłowa z zaznaczonymi obszarami rewitalizacji.....	90
Rysunek 9 Gminne Centrum Kultury i Sportu w Iłowej - 16.01.2017 r.	171
Rysunek 10 Świetlica Wiejska w Jankowie Żagańskiej gm. Iłowa – 12.04.2017 r.	172
Rysunek 11 Zarządzenie Burmistrza Iłowej w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji.....	177
Rysunek 12 Zarządzenie Burmistrza Iłowej w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji	182

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja to proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, którego realizacja odbywa się poprzez przedsięwzięcia kompleksowe i zintegrowane, uwzględniające istotne aspekty w sferach społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Rewitalizacja jest procesem wieloletnim, skoncentrowanym terytorialnie, inicjowanym i sterowanym przez Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST), prowadzonym w ścisłej współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz. Ze względu na różnorodność aspektów i interesów wszystkich uczestników procesu rewitalizacji konieczne jest stworzenie instrumentu, który pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z celami interesariuszy tego procesu. Takim instrumentem będzie Program Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2017 – 2023. Priorytetami przy tworzeniu niniejszego PR były następujące zagadnienia:

- kompleksowa i rzetelna diagnoza sytuacji obszarów wsparcia,
- wyznaczenie celów operacyjnych i głównych pól interwencji, w których skoncentrowane zostaną działania rewitalizacji, aby wywołane przez nie impulsy odniosły jak najlepszy skutek,
- zapewnienie kompleksowości działań rewitalizacji poprzez łączenie projektów o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym,
- włączenie społeczności lokalnej do tworzenia PR i na każdym etapie jego realizacji, przy wyborze projektów dążenie do trwałości działań i efektów,
- montaż finansowy z różnych źródeł.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji, prowadzone są w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) i zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych). W związku z różnorodnością zjawisk degradacji i podejść do ich przezwyciężenia podstawową wskazówką prowadzenia rewitalizacji powinno być dążenie do programowania i prowadzenia działań jak najbardziej dopasowanych do lokalnych uwarunkowań.

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji wskazanego w programie rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno – funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- właściwy dobór narzędzi oraz interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;

- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- realizacja zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów (w szczególności lokalnych społeczności, przedsiębiorców, a także innych interesariuszy procesu rewitalizacji i ekspertów) w procesy programowania i realizacji działań rewitalizacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Ponadto, rewitalizacja ma sprzyjać poprawie ładu przestrzennego, realizacji idei miasta zwarteo, przeciwdziałaniu niekontrolowanej suburbanizacji zwłaszcza na styku obszar miejski – obszar wiejski.

Na przełomie roku 2020/2021 postanowiono dokonać wstępnej oceny programu.

Analizując metodologię wyboru obszarów zdegradowanych oraz zdiagnozowanych w programie stwierdza się, że zdiagnozowane problemy wg. wskazanych metod delimitacji są nadal aktualne i w badanym okresie nie zmieniły swojego znaczenia ani ważności. Z tego powodu nie ulegają zmianie obszary zdegradowane.

W procesie monitorowania analizie podlegały w/w cele zarówno na poziomie celu strategicznego, celów głównych oraz celów szczegółowych. Stwierdzono, że wszystkie zdefiniowane cele są nadal aktualne i ważne w procesie rewitalizacji gminy.

Ustalono, że należy uaktualnić przedsięwzięcia, które będą przyczyniały się do ich realizacji. Stwierdzono, że gmina zrealizowała część przedsięwzięć, które przyczyniły się do częściowej realizacji celów szczegółowych.

W wyniku analizy realizacji przedsięwzięć podstawowych należy stwierdzić, że Gmina Łłowa podejmuje działania zmierzające do rewitalizacji gminy oraz osiągnięcia celu strategicznego. Jednak nie wszystkie planowane zadania zostały jeszcze zrealizowane.

Z tego powodu na tym etapie tj. przełom roku 2020/2021 nie zdecydowano się na sprawdzanie wskaźników ujętych w programie. Program nie został jeszcze zakończony, dlatego też pełna ewaluacja wskaźnikowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu obowiązywania programu rewitalizacji.

W wyniku monitoringu programu zauważyć należy, że niezbędne są działania wzmacniające realizację celu głównego tj. rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych.

Obecnie na terenie obszaru 1 tj. ul. Kolejowa Gmina posiada budynek, który utracił funkcję edukacyjną. Powodem takiego stanu jest rozbudowa szkoły oraz budowa nowego przedszkola. W budynku mieściła się szkoła podstawowa z oddziałami I – III jednak w wyniku rozbudowy szkoły oddziały zostały przeniesione do głównego budynku szkoły. Przez 2 lata w budynku funkcjonowało przedszkole do momentu budowy nowego. Obecnie budynek wraz z terenem wokół jest niezagospodarowany. Gmina ponosi koszty utrzymania i administrowania budynkiem, który obecnie nie spełnia żadnej funkcji. Z drugiej strony władze gminy mają wiedzę dotyczącą potrzeb mieszkańców. Są one zdefiniowane zarówno w programie rewitalizacji jak i innych dokumentach strategicznych. W gminie brakuje miejsca niezbędnego do rozwoju społecznego, miejsca integracji skupiającego organizacje i instytucje, wspierające rozwiązywanie problemów społecznych w gminie. Adaptacja

budynku na cele rewitalizacji społecznej jest przedsięwzięciem niezbędnym do wpisania do programu ze względu na charakter planowych działań oraz znaczenie jakie będzie miało w realizacji celów programu.

W aktualizacji Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2017 – 2013 zaproponowane zostanie wpisanie kolejnego przedsięwzięcia wraz z kartą przedsięwzięcia pod nazwą „Przebudowa budynku przy ul. Kolejowej 11 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Łowa”.

2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzonych w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Programu Rewitalizacji.

Działania dotyczące rewitalizacji wpisują się także w szerszy kontekst działań Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotyczących polityki przestrzennej kraju, w szczególności Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 i koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, m.in. w zakresie:

- przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego,
- przeciwdziałania suburbanizacji,
- optymalizacji gospodarowania przestrzenią i zasobami środowiskowymi, głównie poprzez nadanie priorytetu inwestycjom typu brownfield zamiast greenfield, głęboką przebudowę i adaptację zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, rekreacyjnych, społecznych, gospodarczych oraz rekultywację terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze.

2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji (NPR)

NPR został zaprojektowany jako zestaw rozwiązań na rzecz stworzenia korzystnych warunków do prowadzenia skutecznej rewitalizacji, w odniesieniu do przygotowanej przez samorząd gminy diagnozy lokalnych potrzeb i potencjałów. NPR zakłada działania w wielu płaszczyznach, obejmujących m.in. zmiany legislacyjne, narzędzia, informację i edukację oraz instrumenty finansowe. Mówi o kierunkach zmian, które stworzą przyjazne warunki dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce oraz upowszechnią i usystematyzują jej prowadzenie.

Horyzont czasowy systemu wsparcia rewitalizacji to 2023 rok. Wyznaczenie go związane jest z jednej strony z dużymi środkami dostępnymi dla Polski z budżetu UE na lata 2014-2020, a z drugiej umożliwi zbudowanie mocnych podstaw dla krajowych instrumentów, które będą nabierały coraz większego znaczenia w miarę ubywania środków UE.

Wizja Narodowego Planu Rewitalizacji

Myślą przewodnią Narodowego Planu Rewitalizacji ma być zapewnienie mu możliwie powszechnego charakteru tak, aby jak najszersze grono obywateli i podmiotów mogło się utożsamić z ideą naprawy środowiska miejskiego i włączać się lub podejmować z własnej inicjatywy działania w tym zakresie. Z tej perspektywy plan odnieść się ma zarówno do zagadnienia przywracania świetności dzielnicom śródmiejskim, uzdrawiania relacji społecznych i rozwiązywania problemów infrastrukturalno-technicznych w zaniedbanych dzielnicach „miasta XIX wiecznego” i blokowiskach, ponownego zagospodarowania terenów przemysłowych, powojkowych, jak i innych sytuacji, w których władze samorządowe lub mieszkańcy dochodzą do wniosku, że miasto powinno być na danym obszarze „uzdrowione”.

Cel główny Narodowego Planu Rewitalizacji i definicja rewitalizacji

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Taka definicja rewitalizacji, wynikająca z projektu Krajowej Polityki Miejskiej, jest podstawą prac ustawowych w tym zakresie oraz elementem Wytycznych w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych – perspektywa finansowa 2014-2020.

Programy Rewitalizacji

Program rewitalizacji ma stanowić podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Musi on być podstawowym instrumentem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych. Program rewitalizacji to opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. Objęcie danego obszaru programem rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty/narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne i instrumenty krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Programy rewitalizacji – generalny zakres i sposób przygotowania

Program rewitalizacji musi mieć charakter zintegrowany, wieloaspektowy, obejmujący zidentyfikowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy obszar kryzysowy. W procesie przygotowania programu konieczne jest także przygotowanie pogłębionej diagnozy społecznej dla określenia ewentualnych potrzeb podjęcia wyprzedzających działań o charakterze społecznym

(pobudzającym aktywność lokalną) przygotowujących w kolejnym etapie do działań rewitalizacyjnych o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu.

Procesy rewitalizacji muszą być określane przy założeniu precyzyjnego skoncentrowania na najbardziej zdegradowanych (problemowych) obszarach. Program rewitalizacji musi jednoznacznie wskazywać obszary w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i gdzie koncentracja problemów jest największa.

Program rewitalizacji musi zawierać co najmniej:

- diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych,
- określenie terytoriów wymagających wsparcia,
- wizję wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej ze wskazaniem kierunków działań i wynikających z nich najważniejszych przedsięwzięć,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na danym obszarze zdegradowanym,
- opis zaangażowania społeczności i innych partnerów w przygotowanie i realizację programu,
- ramy finansowe, z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania tj. oprócz finansowania unijnego także finansowanie krajowe czy środki prywatne (z uwzględnieniem zróżnicowania wynikającego ze stopnia pewności co do uzyskania/zapewnienia danych środków),
- system monitorowania zmiany i skuteczności działań.

2.2. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2022

W wytycznych sformułowano warunki, jakie muszą spełnić projekty rewitalizacyjne, by zostały zakwalifikowane do wsparcia ze środków z UE, a tym samym otrzymywały preferencje (ułatwienia w konkursach, szansa na pozakonkursowe nabory, profilowanie kryteriów wyboru projektów). Szczególny nacisk został położony na odpowiednim przygotowaniu programów rewitalizacji, aby w sposób kompleksowy (łączy sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną i środowiskową) i skoordynowany wyprowadzać obszary zdegradowane z zapaści oraz podnieść jakość życia osób mieszkających na nich.

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych (wynikających z programów rewitalizacji) są środki regionalnych programów operacyjnych (EFRR i EFS), natomiast wsparcie z krajowych programów operacyjnych jest uzupełniające i odbywa się głównie poprzez formułowanie preferencji dla projektów wynikających z programów rewitalizacji.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2020 weszły w życie 3 lipca 2015 r.

Kwestie definicyjne

Na potrzeby projektowania interwencji wspierających rewitalizację współfinansowaną ze środków programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 zdefiniowano następujące zagadnienia:

- 1) *Rewitalizacja* – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).
- 2) *Stan kryzysowy* – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:
  - a) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
  - b) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
  - c) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
  - d) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).
- 3) *Obszar zdegradowany* – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być

podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

- 4) *Obszar rewitalizacji* - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i po wydobywcze), powojkowe lub po kolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.
- 5) *Program rewitalizacji* - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2016.446 t. j) wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
- 6) *Projekt rewitalizacyjny* - projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych w Krajowych Programach Operacyjnych

- 1) W zakresie rewitalizacji głównym zadaniem IZ KPO jest takie zaprojektowanie rozwiązań w systemie realizacji KPO, które będą wspierać i promować realizację projektów rewitalizacyjnych obejmujących różne sfery i przyczyniających się do kompleksowej i skoordynowanej rewitalizacji obszarów zdegradowanych.
- 2) Dla zapewnienia szerszego zaangażowania środków UE w działania rewitalizacyjne IZ KPO opracowuje system preferencji dla wsparcia projektów rewitalizacyjnych.
- 3) Preferencje dla wsparcia rewitalizacji są wprowadzane poprzez:
  - a) Kryteria oceny projektów stosowane w konkursowym trybie wyboru projektów rewitalizacyjnych lub
  - b) Konkursy dotyczące projektów realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji lub

- c) Profilowanie kryteriów dla projektów innych niż rewitalizacyjne wybieranych w trybie konkursowym lub pozakonkursowym.
- 4) Preferencje dla wsparcia projektów rewitalizacyjnych stosuje się w szczególności do projektów z priorytetów inwestycyjnych w poszczególnych programach operacyjnych, wskazanych w Tabeli.

Tabela 1 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych

Program Operacyjny	Priorytety Inwestycyjne
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	4iii Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym 4v Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego 6e (iv) Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	8ii Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży
Program Operacyjny Polska Wschodnia	4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
Program Operacyjny Polska Cyfrowa	2a Poszerzanie zakresu dostępności łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej 2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia

Źródło: Wytoczne w zakresie rewitalizacji

- 5) W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 możliwe będzie wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji w regionalnych i krajowych programach operacyjnych. Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji może mieć następujący charakter:
- a) wsparcia procesu programowania rewitalizacji poprzez wsparcie procesu przygotowania programów rewitalizacji jako podstawy prowadzenia rewitalizacji, w tym identyfikacji projektów rewitalizacyjnych, które po spełnieniu warunków nałożonych przez programy operacyjne mogą starać się o dofinansowanie lub preferencje w dofinansowaniu środkami UE;

- b) wsparcia procesu przygotowywania do realizacji niektórych projektów rewitalizacyjnych ze względu na ich znaczenie lub charakter.
- 6) Warunki wsparcia procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 określa ten program oraz inne dokumenty ustanawiające warunki wdrażania tego programu.

Załącznik do Wytocznych MIIR:

1. Kompleksowość programu rewitalizacji

- 1) Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. W trakcie opracowywania i wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.
- 2) Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to w każdym przypadku obowiązku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

2. Koncentracja programu rewitalizacji

- 1) Koncentracja interwencji i potrzeba hierarchizacji potrzeb powodują, że programy rewitalizacji dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmujących całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne z definicji skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi oraz możliwości finansowania rewitalizacji.
- 2) Co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego.

3. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych (a także szerzej: przedsięwzięć) jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to

komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

3.1 Komplementarność przestrzenna

- 1) Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami /przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.
- 2) Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.
- 3) Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.
- 4) Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla skuteczności programu rewitalizacji.

3.2 Komplementarność problemowa

- 5) Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzennofunkcyjnym, technicznym, środowiskowym).
- 6) Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, „rewitalizacji społecznej” – określeń błędnie stosowanych, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.
- 7) W komplementarności problemowej konieczne jest określenie pożądanego stanu, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, oraz jego parametryzacja. Tak postawione zadanie ułatwi później wybór odpowiednich mierników/wskaźników osiągnięcia celów programu rewitalizacji.
- 8) Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.
- 9) Dla uzyskania lepszych efektów komplementarności problemowej przydatna jest pogłębiona i usystematyzowana analiza zjawisk kryzysu na obszarze województwa przygotowana przez samorząd województwa. Analiza ta powinna obejmować m.in. sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną oraz obserwowane zjawiska i trendy demograficzne.

3.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

- 10) Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle.
- 11) W tworzeniu wymogów proceduralnych IZ RPO skupia uwagę na określeniu adekwatnych dla potrzeb i oczekiwanych standardów w zarządzaniu i wdrażaniu programów rewitalizacji.

3.4 Komplementarność międzyokresowa

- 12) W celu zapewnienia komplementarności międzyokresowej IZ RPO opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007- 2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020.
- 13) W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020. Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.
- 14) IZ RPO w projektowaniu wsparcia dla rewitalizacji wykorzystuje doświadczenia z poprzednich perspektyw, w tym wnioski z ewaluacji.

3.5 Komplementarność źródeł finansowania

- 15) Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.
- 16) Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.
- 17) Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE.
- 18) Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądaných zmian.

4. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja

- 1) Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.
- 2) W programie rewitalizacji znajduje się opis procesu jego przygotowania dokumentujący udział w nim różnych grup interesariuszy w taki sposób, by możliwe było zweryfikowanie i ocena stopnia osiągniętego uspołecznienia, jak również określenie, w jaki sposób wybrana forma zarządzania programem rewitalizacji realizuje zasadę udziału w niej interesariuszy.
- 3) Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.
- 4) Partycypacja ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska.

5. Minimalna zawartość (elementy) programu rewitalizacji

- 1) Program rewitalizacji zawiera co najmniej:
  - a) opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
  - b) diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych;
  - c) zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia;
  - d) wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);
  - e) cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;
  - f) listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;
  - g) charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową;
  - h) mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji;

- i) indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w lit. f oraz g, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);
  - j) mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
  - k) system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji;
  - l) system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.
- 2) Diagnoza zawarta w programie rewitalizacji obejmuje analizę wszystkich sfer, a w szczególności pogłębioną analizę kwestii społecznych dla określenia potrzeb podjęcia wyprzedzających działań o charakterze społecznym, co pozwoli na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu. Takie działania mają na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.
- 3) Zasięgi przestrzenne obszaru lub obszarów rewitalizacji dokonywane są przy założeniu, że dany program rewitalizacji może obejmować więcej niż jedno terytorium wymagające wsparcia. Zasięg każdego z tych obszarów wyznaczany jest przy założeniu, że jest to terytorium ograniczone przestrzennie, tj. obejmujące tereny o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk istotne dla rozwoju danej gminy. Ustalenia zasięgu przestrzennego obszaru lub obszarów rewitalizacji dokonuje samorząd gminny, w oparciu o rozstrzygnięcia wynikające z innych dokumentów strategicznych lub planistycznych gminy lub w oparciu o indywidualne kryteria i przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych przez IZ RPO, jeśli IZ RPO takie określi. Program rewitalizacji łącznie nie obejmuje więcej niż 20% powierzchni gminy i dotyczy liczby ludności nie większej niż 30% jej mieszkańców.
- 4) Opis planowanych działań rewitalizacyjnych, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji powinien zawierać przede wszystkim:
- a) identyfikację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji,
  - b) charakterystykę (zbiorczy opis) innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. W opisie przedsięwzięć uzupełniających należy wskazać obszary tematyczne, zagadnienia istotne z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji.

Zarówno przedsięwzięcia główne (podstawowe), jak i uzupełniające (pozostałe), są przedsięwzięciami zaplanowanymi/wynikającymi z programu rewitalizacji.

2.3. Ustawa o Rewitalizacji (9 października 2015r)

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. stworzyła ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce a zawarte w niej regulacje mają zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu. Jej zapisy uporządkowały pojmowanie rewitalizacji. Powinna być ona dobrze zaplanowana i uwzględniać sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Rewitalizacja nie jest jedynie remontem, modernizacją czy odbudową, ale kompleksowym, wielowymiarowym procesem, którego głównym celem jest trwałe podniesienie jakości życia na obszarze zdegradowanym. Musi więc zawierać dopasowane do danego miejsca działania aktywizacyjne, edukacyjne, kulturalne, integrujące lokalną społeczność.

Jednym z istotniejszych elementów ustawy jest uregulowanie kwestii dotyczących gminnych programów rewitalizacji (GPR). Będą one podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji, zapewniającym jej kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną (a także realizowanych przez nią samą). Jego podstawą powinno być wyznaczenie obszarów wymagających działań oraz przedstawienie całościowej strategii ich prowadzenia.

Innym rozwiązaniem wzmacniającym uczestnictwo mieszkańców w procesach rewitalizacji jest przewidziana w ustawie instytucja Komitetu Rewitalizacji, czyli forum opiniującego i doradczego, w skład którego wejdą przedstawiciele gminy i lokalnej społeczności. Komitet będzie współpracował z samorządem w czasie przygotowania i realizacji procesu rewitalizacji.

Założenia ustawy przewidują także dwa specjalne rozwiązania ułatwiające prowadzenie rewitalizacji w gminie. Nie będą one obowiązkowe – będą mogły być stosowane w zależności od potrzeb i charakterystyki zaplanowanych działań. Są nimi:

- utworzenie na obszarach rewitalizowanych Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR). Status SSR umożliwi korzystanie ze szczególnych udogodnień (np. możliwość przyznania dotacji na remonty budynków), a także uprości procedury administracyjne związane z realizacją GPR;
- uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji (szczególna forma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), który będzie podstawą realizacji przekształceń urbanistycznych oraz prac inwestycyjno-budowlanych ujętych w GPR. Regulacje cechujące tę specjalną postać planu miejscowego to np. możliwość zawarcia w planie miejscowym koncepcji urbanistycznych czy przypisania do nieruchomości szczegółowych warunków realizacji inwestycji przewidzianych w Planie.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi interpretacji przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w zakresie możliwości uchwalenia programu rewitalizacji poza jej reżimem po dniu jej wejścia w życie, następujące jest stanowisko Ministra Rozwoju:

Przepis art.52 ustawy stanowi regulacje przejściową, ustanawiającą dopuszczalny zakres działania gminy w sprawach z zakresu rewitalizacji poza reżimem ustawowym. Ustawa o rewitalizacji weszła bowiem w życie w momencie, w którym wiele gmin od lat prowadziło działania wpisujące się w definicję rewitalizacji, oparte o uchwały, które przyjmowano na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym, jako programy gospodarcze. Celem ustawy było utrzymanie możliwości podejmowania przez gminy działań poza reżimem ustawy o rewitalizacji w przypadku, gdy gmina chcąc

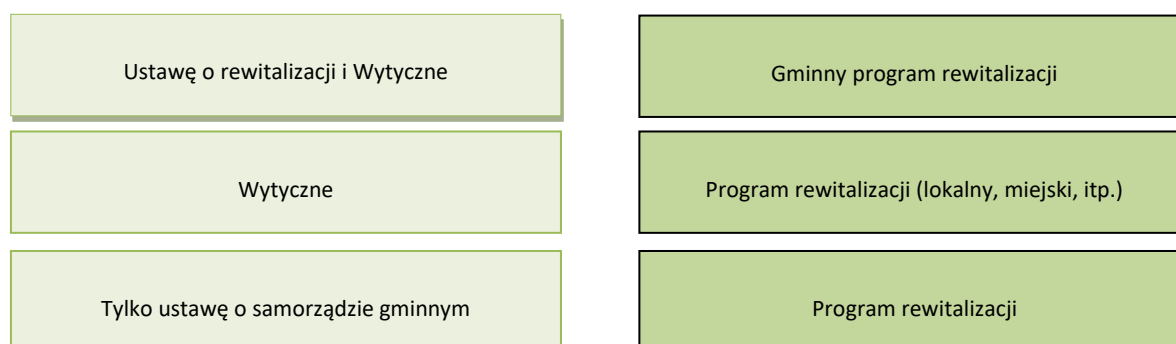
realizować zespół działań, które można uznać za działania rewitalizacyjne, jednocześnie nie chce korzystać z udogodnień ustawowych, wchodząc w jej reżim.

Z uwagi na to w art. 52 ust.1 ustawy zawarto generalne uprawnienie gmin do realizacji – w okresie do końca 2023 r. – przedsięwzięć wynikających z programu rewitalizacji innego niż gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 15 ustawy. Przepis ten, ustanawiając dopuszczalny okres realizacji przedsięwzięć, nie wskazuje jednocześnie, że mają one wynikać z programu rewitalizacji uchwalonego do dnia wejścia w życie ustawy.

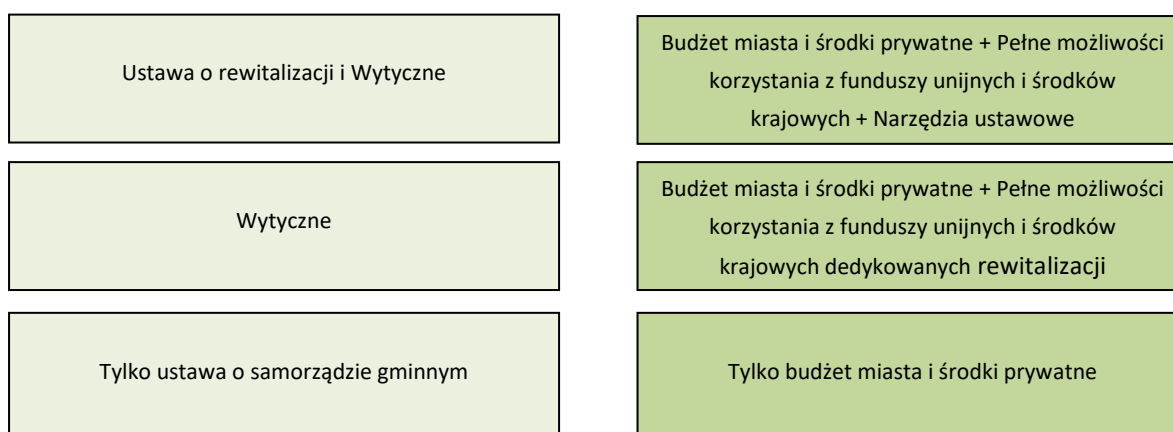
Zatem interpretacja przepisów art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji prowadzi do jednoznacznego stwierdzenia, że gmina jest uprawniona do uchwalenia po 18 listopada 2015 r. programu rewitalizacji na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym, jednak nie jest uprawniona do przekształcenia takiego programu w gminny program rewitalizacji na podstawie art. 52 ust. 2-4 ustawy o rewitalizacji.

2.4. Wybór metody realizacji Programu Rewitalizacji

Do końca 2023r. obowiązuje okres przejściowy, w którym możliwe jest prowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez następujące typy programów rewitalizacyjnych sporządzanych w oparciu o:

Od przyjętego typu programu uzależnione jest korzystanie ze środków unijnych i krajowych (spełnienie wymogów Wytycznych) oraz narzędzi ustawowych (spełnienie dodatkowych wymogów ustawy o rewitalizacji).

Program Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023 roku realizowany będzie zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Uchwała w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia do wdrożenia Programu Rewitalizacji

Program Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023 jest podstawowym narzędziem do prowadzenia rewitalizacji na obszarach zdegradowanych i stanowi kompleksową strategię przeprowadzenia na tych obszarach działań rewitalizacyjnych. Dokument ten uchwalany jest przez Radę Miejską w Iłowej, która zatwierdza i przyjmuje do wdrożenia „**Program Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023**”.

2.5. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2017.1405 tj.) projekt niniejszego dokumentu został przedłożony do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Program Rewitalizacji to nie jedyny dokument dotyczący planowania przyszłych działań na obszarze gminy. Istnieje wiele innych dokumentów, które dotyczą rozwoju danego terenu, określających jednocześnie sposoby na osiągnięcie zamierzonych celów. Program Rewitalizacji jest zgodny z innymi dokumentami strategicznymi o zasięgu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Ta komplementarność wpływa znacząco na podniesienie efektywności podejmowanych działań w ramach procesu rewitalizacji, podnosi ogólną wartość i prawdopodobieństwo realizacji niniejszego dokumentu.

DOKUMENTY O CHARAKTERZE KRAJOWYM

EUROPA 2020. STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEMU WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Strategia „Europa 2020” jest zarówno kontynuacją śmiałej wizji rozwoju nakreślonej przez Strategię Lizbońską, jak i próbą odpowiedzi na słabości europejskiej gospodarki, które ze wzmożoną siłą ujawniły się podczas ostatniego kryzysu, który przyniósł największe od co najmniej 80 lat załamanie gospodarcze oraz uwidocznili poważne słabości strukturalne gospodarek europejskich.

Do oceny postępów w realizacji strategii „Europa 2020” określono pięć wymiernych celów rozwojowych do osiągnięcia w roku 2020 na poziomie unijnym:

1. osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród osób w wieku 20 – 64 lata,

2. zwiększenie nakładów na działalność badawczo - rozwojową, w sektorze publicznym i prywatnym do poziomu 3% PKB,
3. poprawę efektywności energetycznej, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20%, zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej o 20%,
4. podniesienie poziomu wykształcenia, zredukowanie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do 10%, zwiększenie do 40% odsetka osób w wieku 30 - 34 lat posiadających wyższe wykształcenie,
5. zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przynajmniej o 20 mln.

Działania ujęte w niniejszym programie prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Iłowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel określony w dokumencie – Cel nr 5 „zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przynajmniej o 20 mln”.
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym Europa 2020 tj. Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020 - "AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO"

Dokument ten jest główną strategią rozwojową wskazującą strategiczne zadania państwa, których podjęcie w najbliższych latach jest niezbędne w celu wzmocnienia procesów rozwojowych. Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju i poprawę jakości życia ludności.

Cele główne i obszary strategiczne:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

- Cel I.1 Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem (uporządkowanie kompetencji umożliwiających realizację działań rozwojowych, zwiększenie efektywności instytucji publicznych, wprowadzenie jednolitych zasad e - administracji, poprawa jakości prawa, zapewnienie ładu przestrzennego);
- Cel I.2 Zapewnienie środków na działania rozwojowe (modernizacja struktury wydatków publicznych, poprawa efektywności środków publicznych, zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych);
- Cel I.3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela (poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości, rozwój kapitału

społecznego, zwiększenie bezpieczeństwa obywatela, utrwalenie bezpieczeństwa narodowego).

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

- Cel II.1 Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej (uzdrowienie finansów publicznych, zwiększenie stopy oszczędności i inwestycji, integracja ze strefą euro, rozwój eksportu towarów i usług);
- Cel II.2 Wzrost wydajności gospodarki (zwiększenie produktywności gospodarki, wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie, zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno - spożywczego, poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej);
- Cel II. 3 Zwiększenie innowacyjności gospodarki (wzrost popytu na wyniki badań naukowych, podwyższenie stopnia komercjalizacji badań, zapewnienie kadr dla B+R, zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych);
- Cel II.4 Rozwój kapitału ludzkiego (zwiększenie aktywności zawodowej, poprawa jakości kapitału ludzkiego, zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej);
- Cel II.5 Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych (zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu, upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych, zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych);
- Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawa efektywności energetycznej, zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii, poprawa stanu środowiska, adaptacja do zmian klimatu);
- Cel II.7 Zwiększenie efektywności transportu (zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym, modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych, udrożnienie obszarów miejskich).

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

- Cel III.1 Integracja społeczna (zwiększanie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych);
- Cel III.2 Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych (podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych, zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych);
- Cel III.3 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych (tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach, wzmocnianie ośrodków wojewódzkich, tworzenie warunków do rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocniania potencjału obszarów wiejskich, zwiększenie spójności terytorialnej).

Rysunek 1 Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020

Źródło: opracowanie własne

Działania zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Iłowa wpisują się w cele Strategii Rozwoju Kraju 2020. Przeprowadzona rewitalizacja przyczyni się m.in. do: wzmocnienia warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli (Cel I.3), rozwoju kapitału ludzkiego (Cel II.4) oraz integracji społecznej (Cel III.1).

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego określa cele i priorytety rozwoju Polski w terytorialnym wymiarze. Wyznacza zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej i mechanizm koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty. Celem strategicznym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 jest efektywne wykorzystywanie specyficznych, regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Rozwinięciem celu strategicznego są trzy cele szczegółowe:

Cel I. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów:

- 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitarnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych;
- 1.2. Tworzenie warunków do rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi;
- 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw - działania tematyczne.

Cel II. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych:

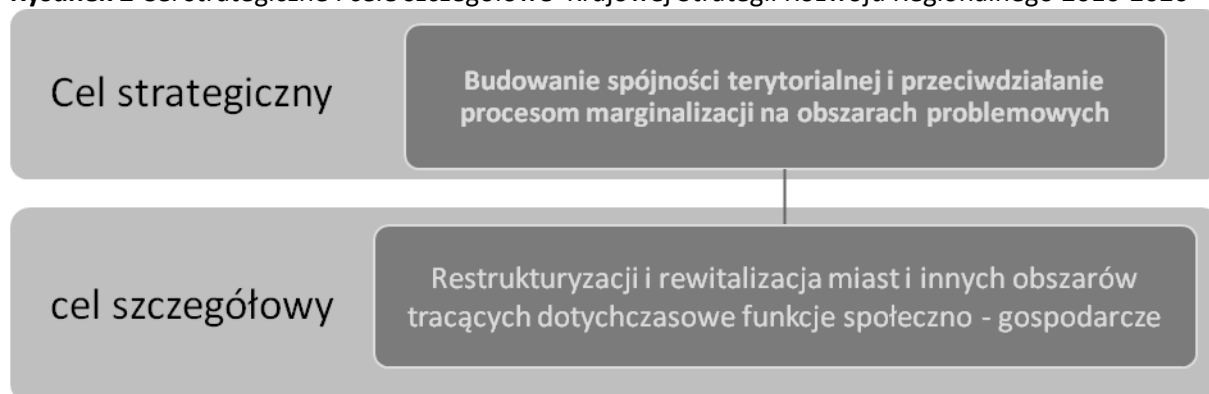
- 2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym;
- 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe;
- 2.3. Restrukturyzacji i rewitalizacji miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno – gospodarcze;

- 2.4. Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż wewnętrznych granic UE;
- 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności.

Cel III. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

- 3.1. Wzmocnienie strategicznego wymiaru polityki regionalnej;
- 3.2. Poprawa jakości zarządzania politykami publicznymi, w tym ich właściwe ukierunkowanie terytorialne;
- 3.3. Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania;
- 3.4. Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.

Rysunek 2 Cel strategiczne i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Iłowa wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy II. 3 dotyczący rewitalizacji i rewitalizacji miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno - gospodarcze. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020 w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych należy wziąć pod uwagę przede wszystkim działania nakierowane na: wsparcie kapitału ludzkiego, modernizację struktury gospodarczej, wsparcie w nadrobieniu zaległości w obrębie infrastruktury technicznej, modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Dokument został opracowany zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady i mechanizmy

koordynacji, wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

Cele główne i szczegółowe Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności

- 1.1 Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych największych polskich miast;
- 1.2 Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym;
- 1.3 Integracja obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich.

Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich

- 2.1 Wspomaganie spójności w układzie krajowym;
- 2.2 Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej;
- 2.3 Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej

- 3.1 Poprawa dostępności polskich miast i regionów;
- 3.2 Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu;
- 3.3 Zarządzanie strategiczne i etapowanie inwestycji;

Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski

- 4.1 Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 4.2 Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej;
- 4.3 Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej;
- 4.4 Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego;
- 4.5 Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów;
- 4.6 Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby;

- 4.5 Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych.

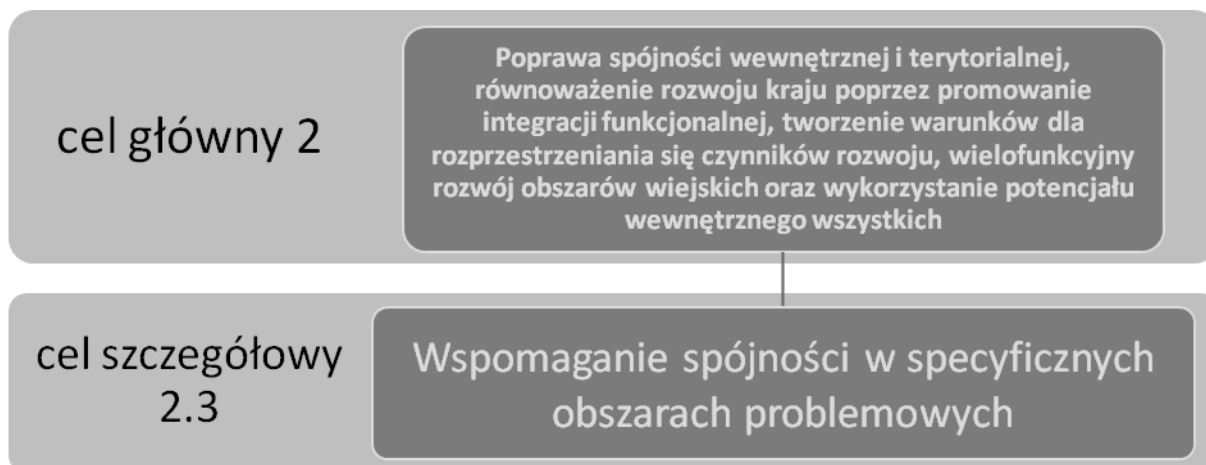
Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa

- 5.1 Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie;
- 5.2 Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi;
- 5.3 Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

- 6.1 Wprowadzenie zintegrowanego (spójnego i hierarchicznego) systemu planowania społeczno - gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych mających największe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego na różnych poziomach zarządzania;
- 6.2 Uporządkowanie regulacji zapewniających sprawność i powszechność działania systemu planowania przestrzennego;
- 6.3 Wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.

Rysunek 3 Cele główne Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Źródło: opracowanie własne

Działania zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Łłowa wpisują się w cele Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Przeprowadzona rewitalizacja na terenie gminy przyczyni się m.in. do: wspomagania spójności w specyficznych obszarach problemowych (cel szczegółowy 2.3).

NARODOWY PLAN REWITALIZACJI 2022

Narodowy Plan Rewitalizacji stanowi szeroko rozumianą wykładnię dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych jako działań kompleksowych i zintegrowanych oraz definiuje programy rewitalizacji

jako ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych, formułując zasady ich tworzenia i wdrażania.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Iłowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.;
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym tj. zwiększenie liczby przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu (str. 11 rozdział 7).

USTAWA O REWITALIZACJI

Ustawa o rewitalizacji została przyjęta przez Sejm RP 9 października 2015 r. i zawiera rozwiązania umożliwiające odnowę obszarów zdegradowanych społecznie oraz infrastrukturalnie. Zgodnie z ustawą, istotą rewitalizacji będą zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, podejmowane na konkretnym obszarze i prowadzone na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Iłowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: stworzenie ram prawnych dla rewitalizacji w Polsce, których obecnie brakuje, a także, poprzez zawarte w niej regulacje, zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu;

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (art. 13 ust. 1) jest ona spójna ze Strategią Rozwoju Kraju 2020. SRKL stanowi odpowiedź na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Stanowi jednocześnie punkt wyjścia do rozbudowy

i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce przez zastosowanie właściwych, często bardzo nowatorskich rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia.

Spójna wizja przyszłości Polski pozwoliła ukierunkować Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego na obszary wymagające interwencji przez określenie celów, które ma ona wypełnić. W związku z tym wyodrębniono cel główny i cele szczegółowe.

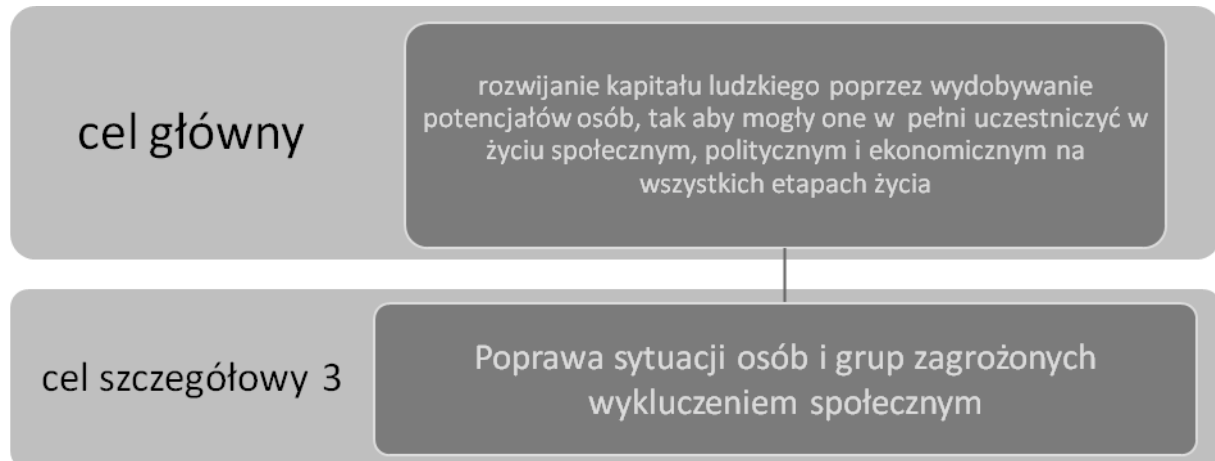
Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 jest:

- rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Natomiast cele szczegółowe SRKL 2020 to:

- Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia;
- Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
- Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji Obywateli.

Rysunek 4 Cel główny i szczegółowy Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Iłowa wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy 3 dotyczący poprawy sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych należy wziąć pod uwagę przede wszystkim działania skierowane na: wsparcie kapitału ludzkiego, modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO 2020

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 (załącznik do Uchwały nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku) stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Strategia funkcjonować będzie, jako plan postępowania władz regionalnych, tak w procesie zarządzania województwem, jak i w inicjowaniu oraz rozwijaniu mechanizmów współpracy pomiędzy samorządem terytorialnym, sferą biznesową i mieszkańcami województwa.

Wizja województwa lubuskiego została określona w następujący sposób: „**W 2020 roku Województwo Lubuskie w pełni korzysta ze swojego położenia w Europie, walorów środowiska i dostępności komunikacyjnej. Rozwinęły się konkurencyjne i innowacyjne sektory gospodarki i turystyka, a Lubuszan można już zaliczyć do społeczeństw informacyjnych. Efektywne wykorzystanie środków unijnych, aktywność samorządów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych zapewniły wysoki poziom życia mieszkańców i dostęp do usług o dobrym standardzie. Region postrzegany, jako miejsce zdrowego stylu życia zyskuje miano „zielonej krainy nowoczesnych technologii”.** Cel główny i cele szczegółowe określone w dokumencie przedstawia poniżej przedstawiony rysunek.

Rysunek 5 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Iłowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji**

zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel określony w dokumencie SRWL 2020 – Cel szczegółowy nr 3 „Społeczna i terytorialna spójność regionu”,
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym SRWL 2020 – tj. przeciwdziałanie powstawaniu i zwalczaniu dotychczasowych oraz nowych form wykluczenia społecznego. (str. 49, rozdział 7 „Cel strategiczny nr 3”).

WOJEWÓDZKI PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ

Wojewódzki Program Pomocy Społecznej określa wyzwania i założenia pomocy społecznej w stosunku do możliwości, zasobów i zdiagnozowanych potrzeb Województwa Lubuskiego. Program przedstawia główne problemy społeczne, które dotyczą mieszkańców Województwa Lubuskiego. Wyznacza także kierunki działań związanych z poprawą życia mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz zapobieganiem ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

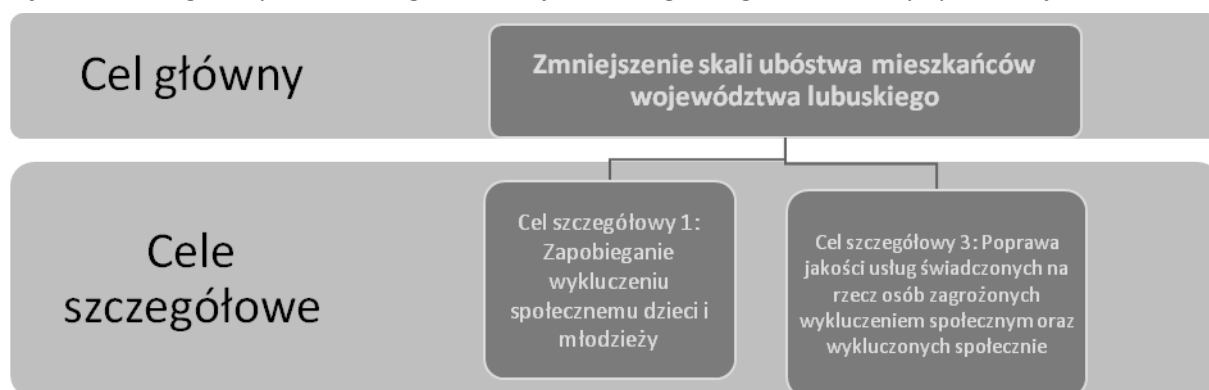
Cele Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej uwzględniają potrzeby wynikające z diagnozy problemów społecznych mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz założenia dokumentów unijnych i krajowych odnoszących się do działań na rzecz włączenia społecznego.

Celem głównym WPPS jest: „Zmniejszenie skali ubóstwa mieszkańców województwa lubuskiego”.

W związku z realizacją celu głównego wyznaczono również następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży;
- Cel szczegółowy 2: Doskonalenie systemu wsparcia dla osób starszych;
- Cel szczegółowy 3: Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie;
- Cel szczegółowy 4: Wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej;
- Cel szczegółowy 5: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Rysunek 6 Cel główny i cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej

Źródło: opracowanie własne

Mając na względzie fakt, iż celem głównym Programu Rewitalizacji jest poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Iłowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin, jednoznacznie należy uznać, iż cel programu jest spójny z założeniami dokumentu tj. Cel szczegółowy nr 3: „Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie”, w którym jednym z działań jest **„Wspieranie przedsięwzięć w zakresie integracji społecznej osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”** oraz **„Prowadzenie badań społecznych, mających na celu identyfikowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie”**. Program jest także odpowiedzią na następujące problemy zidentyfikowane w dokumencie tj. długotrwałe bezrobocie, skrajne ubóstwo i bezdomność. Powoduje to konieczność wdrożenia nowych i bardziej skutecznych instrumentów, które byłyby dostosowane do poprawy sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (str.34 rozdział V. Cele Wojewódzkiego Programu Polityki Społecznej).

STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020 jest ważnym elementem polityki regionalnej, uwzględniającej zapisy dokumentów krajowych oraz zasady europejskiej polityki regionalnej, mające wpływ na politykę społeczną województwa lubuskiego. W Strategii wyznaczono karty strategiczne, zawierające cztery cele główne, stanowiące ich kontynuację ze strategii przyjętej w 2005 r. Cele główne realizowane będą w oparciu o założone cele strategiczne oraz kierunki interwencji wpisujące się w założenia krajowych oraz regionalnych dokumentów strategicznych.

Cele główne Strategii:

1. Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży;
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem;
3. Doskonalenie systemu wsparcia społecznego;
4. Wspieranie społeczeństwa obywatelskiego.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Iłowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: Karta strategiczna II-1: „Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem”, Cel strategiczny „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez zatrudnianie i likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się”;

2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym tj. Wysokie zagrożenie wykluczeniem społecznym mieszkańców województwa lubuskiego (str. 22, rozdz. Analiza SWOT).

DOKUMENTY GMINNE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁOWA NA LATA 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Łowa na lata 2014–2020 jest najważniejszym dokumentem programowym, w oparciu o który samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Strategia została opracowana w odniesieniu do perspektywy wizji rozwoju gminy Łowa do 2020 roku, podkreślając jej specyfikę i wskazując na indywidualne rozwiązania, odpowiednie dla jej charakterystyki, wyzwań i potrzeb. Strategia wyznacza główne kierunki rozwoju gminy oraz wytycza do osiągnięcia określone cele.

Władze gminy określiły w dokumencie następującą wizję: „W 2020 roku Gmina Łowa pełni rolę „ośrodka” z rozwiniętą infrastrukturą społeczną, turystycznorekreacyjną, techniczną i komunikacyjną jak i z rozwiniętymi funkcjami gospodarczymi i usługowymi, wykorzystując wysoką dostępność komunikacyjną, atrakcyjność terenów inwestycyjnych oraz niepowtarzalne walory przyrodnicze i kulturowe. Mieszkańcy Gminy Łowa korzystają z dobrej jakości usług edukacyjnych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, które stanowią również magnes dla nowego osadnictwa”. Misja realizowana jest przez pryzmat następujących celów strategicznych:

- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej gwarantującej zaopatrzenie miejscowości gminy w wodę, energię elektryczną i gaz oraz sprzyjającej ochronie walorów naturalnych środowiska (rozwój sieci kanalizacyjnej i lokalnych oczyszczalni ścieków), jak i zapewniającej swobodną i dobrą komunikację,
- rozbudowa sfery ściśle powiązanej z turystyką i rekreacją (infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej),
- budowa i modernizacja (stymulacja) rozwoju infrastruktury społecznej,
- promocja gminy oraz poszukiwanie nowych partnerów i inwestorów.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Łowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), należy uznać, iż:

1. cel projektu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje następujące cele określone w dokumencie – Cel strategiczny nr 1 „budowa i modernizacja infrastruktury technicznej gwarantującej zaopatrzenie miejscowości gminy w wodę, energię elektryczną i gaz oraz sprzyjającej ochronie walorów naturalnych środowiska (rozwój sieci kanalizacyjnej i lokalnych oczyszczalni ścieków), jak i zapewniającej swobodną i dobrą komunikację”.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY ŁOWA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Dla Gminy Łowa ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i niepublicznych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Dla osiągnięcia przyjętej misji Strategii, działania powinny się skupić w obszarze:

- Ochrony grup społecznych narażonych na marginalizację i wykluczenie;
- Pomoc społeczną i politykę prorodzinną;
- Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii;
- Edukacji i oświaty.

W obszarze ochrony grup społecznych narażonych na marginalizację i wykluczenie przyjęto dwa cele strategiczne:

- Sprawny i skuteczny system wsparcia na rzecz osób bezrobotnych
- Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

W obszarze pomocy społecznej i polityki prorodzinnej przyjęto trzy cele strategiczne:

- Profesjonalna pomoc społeczna zmieniająca świadomość społeczną i wspierająca jakość życia lokalnej społeczności;
- Profesjonalna i profilaktyczna praca z rodziną biologiczną dziecka;
- Budowanie instytucjonalnego systemu pomocy i wsparcia dla rodzin , w których występuje przemoc.

W obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii przyjęto za cel strategiczny:

- Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy

W obszarze edukacji i oświaty przyjęto cel strategiczny:

- Edukacja i oświata – szkoła bezpieczna i przyjazna uczniom.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Łowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), należy uznać, iż:

1. cel projektu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje następujące cele określone w dokumencie – Cel strategiczny nr 1 „Profesjonalna pomoc społeczna zmieniająca świadomość społeczną

i wspierająca jakość życia lokalnej społeczności” w obszarze pomocy społecznej i polityki prorodzinnej oraz cel strategiczny 1 „Sprawny i skuteczny system wsparcia na rzecz osób bezrobotnych”, cel strategiczny 2 „Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych” w obszarze ochrony grup społecznych narażonych na marginalizację i wykluczenie.

ZGODNOŚĆ Z KRYTERIUM FORMALNYM

Podsumowując zapisy rozdziału 3 Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w programie rewitalizacji wskazano powiązania wskazanych działań rewitalizacyjnych z założeniami wynikającymi z dokumentów strategicznych.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Przygotowanie dokumentu poprzedziła pogłębiona analiza kwestii społecznych i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych. W poniższym rozdziale zdiagnozowano czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych. **Ponadto, szczegółowo określono charakter potrzeb rewitalizacyjnych przy uwzględnieniu również innych dokumentów strategicznych gminy.**

Punktem wyjścia była diagnoza kwestii społecznych niezbędnych dla określenia koniecznych do realizacji działań o charakterze społecznym (dotyczących rozwiązywania problemów społecznych oraz pobudzających aktywność lokalną), co w konsekwencji pozwoliło zaprojektować realizację rewitalizacyjną o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu, w tym inwestycje o charakterze twardym. Działania te mają na celu podniesienie skuteczności i trwałości podjętych projektów rewitalizacyjnych na terenie gminy oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.

Przyjęto, iż diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych zostanie przeprowadzona w układzie czterech sfer: społecznej (kluczowej), gospodarczej, infrastrukturalno – gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej.

Analiza wskaźnikowa i metodologia delimitacji obszarów dysfunkcyjnych

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 definiują obszar zdegradowany jako taki, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Z kolei stan kryzysowy to stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej 1 z następujących sfer:

- społecznej (kluczowej),

- gospodarczej, infrastrukturalno – gospodarczej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Ww. sfery zostały poddane pogłębionej analizie wskaźnikowej w podziale na zdefiniowane obszary gminy. W toku przeprowadzonych konsultacji, gminę Łłowa podzielono na 10 podobszarów (w tym 4 obszary na terenie miasta Łłowa oraz 6 obszarów na terenach wiejskich). W gminie poszczególne podobszary częściowo pokrywają się z okręgami wyborczymi.

Ponadto, obszary wyodrębniono przy założeniu, że obejmują one tereny zamieszkałe oraz w oparciu o funkcjonujące podziały urbanistyczne, bazujące na utrwalonych związkach przestrzennych, funkcjonalnych i społeczno-ekonomicznych. Przyjęcie takiej metodologii (demarkacja całego obszaru gminy), pozwoliło wytypować konkretne obszary o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych.

Tabela 2 Przebieg administracyjny obszarów - obszary gminy poddane diagnozie

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszaru
1	ŁłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema
2	ŁłOWA, ulice: Żagańska numery od 22 do 76 (numery parzyste), Sportowa, Syrokomli, Poniatowskiego od nr 8 do 18, Żaków, Ogrodowa od 9 końca, Nadrzeczna
3	ŁłOWA, ulice: Konopnickiej, 1-ego Maja 1, Drzymały (do ul. Żeromskiego), Poprzeczna, Strzelecka (do ul. 3MAja), 3 Maja (od ul. Strzeleckiej do Mickiewicza), Daliowa, Piaskowa od nr 26 do końca, Jaśminowa, Okrzei od nr 2 do końca, Zaułek Rybacki, Poniatowskiego 1-7, Akcyjowa, Leśna, Żagańska od nr 27 do 85 (numery nieparzyste)
4	ŁłOWA, ulice: Zacisze, Blacharska, Żeromskiego 1-23, Traugutta od nr 1 do 13
5	Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików
6	Jankowa Żagańska
7	Czerna, Konin Żagański, Kowalice,
8	Szczepanów, Wilkowisko, Żaganiec
9	Czyżówek (1-54, 93, 123)
10	Borowe

Źródło: opracowanie własne

OBSZAR NR 1	
Przebieg obszaru	Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska,

	Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	1312
Powierzchnia obszaru – ha	109

OBSZAR NR 2	
Przebieg obszaru	Żagańska numery od 22 do 76 (numery parzyste), Sportowa, Syrokomi, Poniatowskiego od nr 8 do 18, Żaków, Ogrodowa od 9 końca, Nadrzeczna,
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	1146
Powierzchnia obszaru – ha	320

OBSZAR NR 3	
Przebieg obszaru	Konopnickiej, 1-ego Maja 1, Drzymały (do ul. Żeromskiego), Poprzeczna, Strzeleczka (do ul. 3MAja), 3 Maja (od ul. Strzeleckiej do Mickiewicza), Daliowa, Piaskowa od nr 26 do końca, Jaśminowa, Okrzei od nr 2 do końca, Zaulek Rybacki, Poniatowskiego 1-7, Akacyjowa, Leśna, Żagańska od nr 27 do 85 (numery nieparzyste)
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	1233
Powierzchnia obszaru – ha	315

OBSZAR NR 4	
Przebieg obszaru	Zacisze, Blacharska, Żeromskiego 1-23, Traugutta od nr 1 do 13,
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	287
Powierzchnia obszaru – ha	270

OBSZAR NR 5	
Przebieg obszaru	Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111, 112,), Klików
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	352
Powierzchnia obszaru – ha	1020

OBSZAR NR 6	
Przebieg obszaru	Jankowa Żagańska
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	420
Powierzchnia obszaru – ha	332

OBSZAR NR 7	
Przebieg obszaru	Czerna, Konin Żagański, Kowalice,
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	1125
Powierzchnia obszaru – ha	6554

OBSZAR NR 8	
Przebieg obszaru	Szczepanów, Wilkowisko, Żaganiec

Liczba ludności (liczba osób ogółem)	396
Powierzchnia obszaru – ha	2892

OBSZAR NR 9	
Przebieg obszaru	Czyżówek (1-54, 93, 123)
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	247
Powierzchnia obszaru – ha	369

OBSZAR NR 10	
Przebieg obszaru	Borowe
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	472
Powierzchnia obszaru – ha	3122

4.1 Sfera społeczna

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze społecznej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 3 Sfera społeczna – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Poziom ubóstwa	Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln	Dane Własne
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)	OPS
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	OPS
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców)	Dane własne
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców	Dane własne
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców)	OPS
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	OPS
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	OPS

	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	OPS
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców)	OPS
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – szuki/100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich – szuki/100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os./100 mieszkańców)	Dane własne/ Powiatowy Urząd Pracy
	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy
	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery społecznej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 5 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera społeczna													
Poziom ubóstwa	Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln	Dane Własne/Urząd Skarbowy	1150	950	1350	1200	1400	1100	980	1000	1000	1000	1000
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os., ogółem)	Dane własne	1370	308	215	234	55	72	88	219	59	41	79
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych, (przez mieszkańców danego obszaru)	Dane własne	22	2	4	3	4	2	1	3	1	1	1
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os., ogółem)	Ośrodek Pomocy Społecznej	437	27	41	11	7	22	68	141	48	12	60
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin)	OPS	187	8	17	5	6	11	30	60	19	5	26
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os., ogółem)	Ośrodek Pomocy Społecznej	709	178	75	82	22	53	59	124	44	24	48
	Liczba osób dysfunkcyjnych (ogólnie)	OPS	418	22	37	7	11	26	59	137	44	7	67
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny	OPS	12	1	0	1	0	2	1	3	0	1	3

	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie	OPS	11	0	3	1	1	0	0	2	1	0	3
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	OPS	8	7	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Lokalny Posterunek Policji	11	3	2	0	1	1	2	2	0	0	0
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Lokalny Posterunek Policji	4	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (proszę podać wartości szacunkowe – liczba os., ogółem)	dane własne/ Urząd Pracy	68	19	8	8	1	7	8	9	4	1	3
	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os., ogółem)	Powiatowy Urząd Pracy	222	58	25	29	5	16	17	38	13	5	16
	Liczba zarejestrowanych osób długotrwanie bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os., ogółem)	Powiatowy Urząd Pracy	77	21	8	12	2	5	6	14	3	2	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z jednostek społecznych Gminy Iłowa

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze społecznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

SFERA SPOŁECZNA

PROBLEMY

- spora grupa osób wykluczonych społecznie (widoczna bezdomność),
- uzależnienia – widoczne osoby pijące alkohol na Placu Wolności,
- brak miejsca spotkań dla młodzieży,
- brak lokalnego lidera,
- brak świetlicy środowiskowej,
- problem dziedziczenia stagnacji społecznej,
- brak inicjatywy w działaniach społecznych,
- małe zaangażowanie mieszkańców,
- zbyt mało patroli policyjnych,
- mało kół zainteresowań dla dzieci i atrakcyjnych zajęć dla młodzieży,
- brak opieki zdrowotnej na wsiach - ludzie starsi bez prawa jazdy nie mają możliwości dojechania do lekarza,
- mało „nowoczesnych” atrakcji w Gminnym Centrum Kultury i Sportu - zwłaszcza dla młodzieży,
- brak żłobka,
- brak wystarczającej oferty zajęć dla osób starszych i niepełnosprawnych, brak świetlicy dziennego pobytu,
- brak noclegowni, ogrzewalni dla osób bezdomnych,
- brak miejsc do spotkań matek z dziećmi (kawiarenek, klubokawiarni, klubu mam itp.),
- bariery architektoniczne budynków publicznych (np. OPS) - niedostosowanie do osób niepełnosprawnych i schorowanych,

POTENCJAŁY

- Ośrodek Pomocy Społecznej, grupy wsparcia przy OPS,
- Koła Gospodyń Wiejskich w sołectwach,
- Kluby sportowe (Piast Łowa - piłka nożna),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- aktywność społeczna – zwłaszcza osób w wieku senioralnym- inicjatywy lokalne,
- Stowarzyszenie "Piękni Życiem" - prezes Mirosław Magierowski,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Związek Emerytów i Rencistów,
- Koło Polskiego Związku Wędkarzy,
- Święto Kwitnących Azalii,
- cykliczna Wigilia Miejska,

- coroczny Plener Malarski,
- imprezy kulturalne z okazji "Majówki",
- Dożynki gminne
- Festyny miejskie
- Fundusz sołecki.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
• nieistotna – 0 punktów,	• brak – 0 punktów,
• niewielka – 1 punkt,	• niewielki – 1 punkt,
• umiarkowana – 2 punkty,	• umiarkowany – 2 punkty,
• istotna – 3 punkty,	• znaczący – 3 punkty,
• bardzo duża – 4 punkty.	• bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna

Kryterium										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom ubóstwa										
Skala problemów	0	0	0	0	0	4	3	2	0	1
Charakter potrzeb	0	0	0	0	0	4	3	2	0	1
Poziom obciążenia demograficznego										
Skala problemów	4	0	0	0	3	2	0	0	0	1
Charakter potrzeb	4	0	0	0	3	2	0	0	0	1
Poziom aktywności społecznej										
Skala problemów	4	0	2	0	0	2	0	0	0	3
Charakter potrzeb	4	0	2	0	0	2	0	0	0	3
Poziom zagrożenia wykluczeniem										

Skala problemów	0	0	0	0	2	3	1	0	0	4
Charakter potrzeb	0	0	0	0	2	3	1	0	0	4
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)										
Skala problemów	1	0	0	2	4	3	0	0	0	0
Charakter potrzeb	1	0	0	2	4	3	0	0	0	0
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia										
Skala problemów	4	0	0	0	3	2	1	0	0	0
Charakter potrzeb	4	0	0	0	3	2	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

4.2 Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Wysoki poziom życia mieszkańców Gminy w dużej mierze zależy od rozwoju przedsiębiorstw zlokalizowanych na jej terenie. Poprzez działalność produkcyjną i usługową w dużym stopniu wpływają na wzrost zatrudnienia w gminie (a tym samym ograniczenie poziomu bezrobocia), a także wysokość dochodów Gminy – część podatku dochodowego od osób prawnych CIT (19%) trafia jako subwencja do budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze infrastrukturalno - gospodarczej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 7 Sfera infrastrukturalno - gospodarcza – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)	Dane własne
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane własne
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Dane własne

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery infrastrukturalno - gospodarcza. W tej sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 9 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza													
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (przedsiębiorstwa)	Dane własne	504	127	86	73	36	26	13	34	38	47	24
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy	Powiatowy Urząd Pracy	35	4	10	7	5	0	1	8	0	0	0
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne	21,13%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	63,30%	60,00%	23,00%	19,00%	25,00%	21,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane własne	60,50%	5,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne	65,70%	21,00%	18,00%	15,00%	18,00%	100,00%	100,00%	90,00%	100,00%	95,00%	100,00%
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Dane własne	81,40%	79,00%	70,00%	75,00%	68,00%	89,00%	93,00%	85,00%	88,00%	82,00%	85,00%

Źródło: opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze społecznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA

PROBLEMY

- brak drogi dojazdowej do strefy gospodarczej,
- brak zagospodarowania sfery gospodarczej, brak jej odpowiedniego wykorzystania, brak inwestycji w strefie,
- brak odpowiedniego kształcenia zawodowego pod potrzeby rynku,
- brak oficjalnych spotkań przedsiębiorców – szkoleń, konsultacji, wymiany doświadczeń,
- brak nowych, dużych, podmiotów gospodarczych,
- zły stan DK A18,
- upadek dużych firm w Jankowej i zasilających rynek,
- brak ścieżek rowerowych na terenie gminy - większa część szlaków prowadzi drogami leśnymi, w wyjątkowych sytuacjach drogami asfaltowymi,
- zły stan zabudowy miejskiej (opuszczone, zaniedbane budynki w centrum miasta),
- brak lokali gastronomicznych,
- budynek sklepu Eko i parking w stanie wymagającym gruntownego remontu,
- zdewastowana ulica Strzelecka,
- wypłylenie rzeki, zakola, przewężania, zamulenie,
- brak siłowni, basenu, skate parku – miejsc rekreacji,
- zły stan chodników,
- degradacja dworców kolejowych na terenie gminy,
- brak budynków socjalnych,
- problem z siecią kanalizacyjną w całym mieście,
- ulica Żagańska- centrum w bardzo złym stanie,
- most przy ul. Ogrodowej / Żaków do remontu,
- droga Iłowa- Konin Żagański, Konin Żagański- Szczepanów, Szczepanów- Jankowa w złym stanie,
- budynek internatu (ul. Ogrodowa), budynek przy ul. Kolejowej 11, wymaga remontu,
- plac przed szkołą (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych) wymaga remontu,
- brak oświetlenia ul. Ogrodowa, droga prowadząca na dworzec, Konin Żagański,
- mało kamer w parku,
- brak basenu odkrytego,
- brak żłobka, przedszkola,
- brak stadionu i boisk na wsiach (szatnie + infrastruktura),
- brak świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci,
- brak mieszkań socjalnych,

- brak noclegowni, ogrzewalni dla osób bezdomnych.

POTENCJAŁY

- korzystne położenie geograficzne, bliskość głównych szlaków komunikacyjnych (DK A18, trasa kolejowa Zielona Góra- Żary – Węglińiec - Lubań), bliskość zachodniej granicy,
- strefa gospodarcza przy autostradzie A18,
- gmina stowarzyszona jest w Euroregionie "Sprewa-Nysa-Bóbr" i współpracuje z partnerskimi gminami z Niemiec,
- uchwała zwalniająca przedsiębiorców z podatków,
- lokalne firmy zasilające rynek pracy: CIECH Vitrosilicon (producent wyrobów szklarskich i chemicznych), Feryster (producent transformatorów), INTRA S.A. (firma transportowa), Hatex Znicze, Karo-Plast Okna, Hotel Janków,
- przystanki autobusowe,
- infrastruktura drogowa gminna i krajowa (DK A18),
- rzeka Czarna Mała, Czarna Wielka, Zalew Klików, Zalew ul. Młyńska
- ścieżki rowerowe,
- Gminne Centrum Kultury i Sportu z licznymi sekcjami (zajęcia gry na instrumentach klawiszowych, taniec nowoczesny, zajęcia wokalne, teatralne, plastyczne, zumba, koszykówka, siatkówka, gra na gitarze, orkiestra dęta, klub seniora),
- hala sportowa
- siłownie plenerowe w sołectwach Konin i Czerna
- świetlice wiejskie, place zabaw, boiska.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną ilość punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
• nieistotna – 0 punktów,	• brak – 0 punktów,
• niewielka – 1 punkt,	• niewielki – 1 punkt,
• umiarkowana – 2 punkty,	• umiarkowany – 2 punkty,
• istotna – 3 punkty,	• znaczący – 3 punkty,
• bardzo duża – 4 punkty.	• bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 10 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera infrastrukturalno-gospodarcza

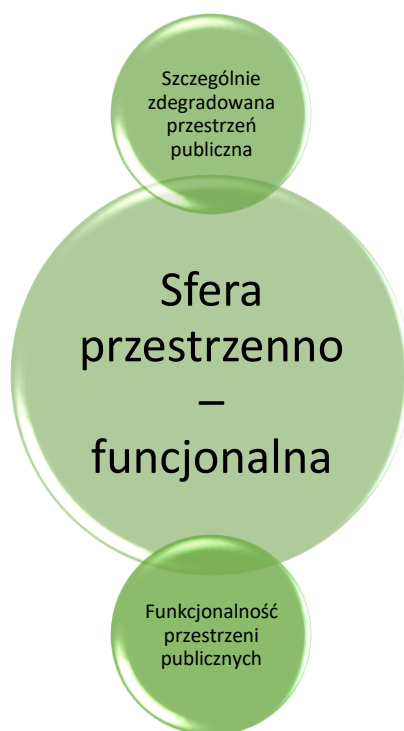
Kryterium	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom aktywności gospodarczej										
Skala problemów	0	0	1	0	0	4	3	0	0	2
Charakter potrzeb	0	0	1	0	0	4	3	0	0	2
Dostępność miejsc pracy										
Skala problemów	0	0	0	0	4	0	0	4	4	4
Charakter potrzeb	0	0	0	0	4	0	0	4	4	4
Szczególnie zniszczone otoczenie										
Skala problemów	0	0	0	0	4	3	2	0	1	0
Charakter potrzeb	0	0	0	0	4	3	2	0	1	0

Źródło: opracowanie własne

4.3 Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze przestrzenno - funkcjonalnej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 11 Sfera społeczna – przestrzenno – funkcjonalna

Tabela 12 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane własne
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane własne
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane własne

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery przestrzenno – funkcjonalnej.

Tabela 13 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera przestrzenno - funkcjonalna													
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane własne	7,00%	11%	4%	5%	4%	10%	11%	5%	6%	7%	7%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane własne	8,10%	12%	8%	9%	6%	10%	10%	7%	5%	9%	5%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane własne	20	1	3	4	3	0	0	4	3	1	1

Źródło: opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze przestrzenno – funkcjonalnej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA

PROBLEMY

- brak infrastruktury rekreacyjnej,
- brak zagospodarowania terenów zielonych,
- brak zagospodarowanie terenu obok Zalewu Klików,
- słaba komunikacja miejska,
- za mało parkingów na terenie miasta (np. brak przy ul. Piaskowej),
- łamanie przepisów dotyczących organizacji ruchu przy Placu Wolności,
- samochody ciężarowe przejeżdżające przez miasto – zwłaszcza wjazdy samochodów ciężarowych z ul. Traugutta na ul. Młyńską,
- brak miejsc wypoczynku (kawiarenki, pub),
- niezagospodarowany budynek po biurcu firmy Eskord,
- mało połączeń autobusowych do Żagania, Żar, Zielonej Góry (brak połączeń w sobotę i niedzielę),
- brak lokalu do spotkań Związku Emerytów, Klubu Seniora, Uniwersytetu Trzeciego Wieku umożliwiających przechowywanie dokumentów,
- nieprzystosowany Ośrodek Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych,
- za mało koszy na śmieci na terenie całego miasta,
- brak Domu Dziennego Pobytu i odpowiedniej opieki senioralnej,
- brak lokalu dla osób niepełnosprawnych
- brak obwodnicy.

POTENCJAŁY

- późnorenesansowy pałac, w którym obecnie znajduje się Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych,
- Park Dworski – XVII ogród angielski, założenia parkowe w stylu francuskim, chińskim z zachowanymi licznymi krzewami ozdobnymi,
- Zabytkowa zabudowa rynku z XVIII w.,
- Dawny Kościół Ewangelicki z 1725 r. (obecnie Kościół Najświętszego Serca Jezusa),
- budynek po dworcu PKP,
- przystanki autobusowe,
- rzeka Czarna Mała, Czarna Wielka,
- Centrum miasta oraz ul. Pułaskiego,
- źródła, które zasilają baseny na Stadionie Miejskim,
- Miejska Biblioteka Publiczna,

- Gminne Centrum Kultury i Sportu z licznymi sekcjami (zajęcia gry na instrumentach klawiszowych, taniec nowoczesny, zajęcia wokalne, teatralne, plastyczne, zumba, koszykówka, siatkówka, gra na gitarze, orkiestra dęta, klub seniora),
- Kawiarnia "Piaskowa", pizzeria "Victoria",
- rynek z fontannami (Plac Wolności),
- odnowione świetlice w Szczepanowie, Czernej i Koninie Żagańskim, Klikowie.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną ilość punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
• nieistotna – 0 punktów,	• brak – 0 punktów,
• niewielka – 1 punkt,	• niewielki – 1 punkt,
• umiarkowana – 2 punkty,	• umiarkowany – 2 punkty,
• istotna – 3 punkty,	• znaczący – 3 punkty,
• bardzo duża – 4 punkty.	• bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 14 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera przestrzenno - funkcjonalna

Kryterium	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna										
Skala problemów	4	0	1	0	2	3	0	0	0	0
Charakter potrzeb	4	0	1	0	2	3	0	0	0	0
Funkcjonalność przestrzeni publicznych										
Skala problemów	3	0	0	0	4	4	0	0	3	3
Charakter potrzeb	3	0	0	0	4	4	0	0	3	3

Źródło: opracowanie własne

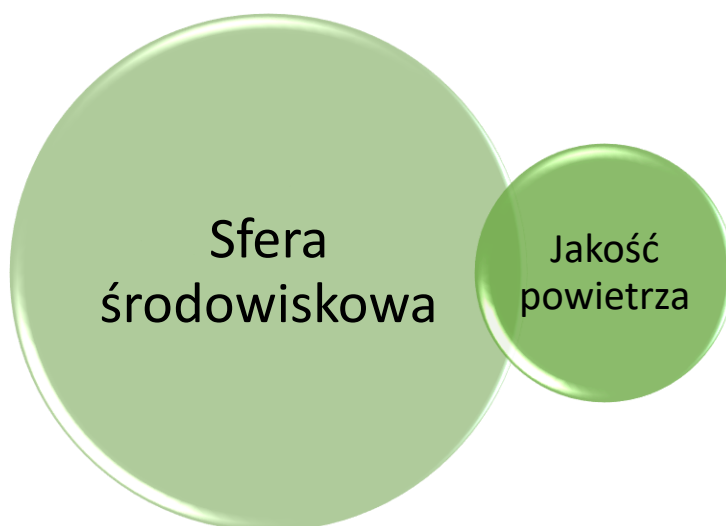
4.4 Sfera środowiskowa

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze środowiskowej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników

charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 15 Sfera środowiskowa – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane własne
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Dane własne
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane własne
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Dane własne

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery środowiskowej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 17 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera środowiskowa													
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane własne	79,90%	85%	76%	70%	80%	88%	90%	75%	75%	80%	80%
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	62,30%	49,00%	35,00%	28,00%	38,00%	95,00%	98,00%	70,00%	65,00%	75,00%	70,00%
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	2,10%	0,00%	5,00%	3,00%	4,00%	2,00%	1,00%	2,00%	1,00%	1,00%	2,00%
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Dane własne	2902,8	9	24	33	35	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d

Źródło: opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w strefie środowiskowej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

SFERA ŚRODOWISKOWA

PROBLEMY

- zanieczyszczenie powietrza, zbyt duża emisja CO₂, palenie w piecach odpadami,
- odprowadzenie ścieków do rzek,
- wymagana regulacja koryta rzeki,
- wywożenie śmieci do lasu,
- brak zagospodarowania stawu przy ul. Młyńskiej,
- nieoczyszczone koryto rzeki Czarna,
- brak świadomości mieszkańców odnośnie ochrony środowiska,
- brak dostępu do kanalizacji - dużo ścieków z obszarów wiejskich nie trafia do oczyszczalni,
- brak urządzeń, które monitorują poziom zanieczyszczeń, hałasu,
- brak ścieżek rowerowych, ścieżek edukacyjnych o środowisku,
- duży ruch samochodowy (tranzyt DK A18, droga wojewódzka DW296),
- stare, nieszczelne zbiorniki na ścieki na wsiach,
- zaśmiecone okoliczne lasy.

POTENCJAŁY

- atrakcyjne położenie (dostępność lasów),
- Zespół parkowo-pałacowy,
- Zalew w Klikowie,
- rzeka Czarna,
- staw przy ulicy Młyńskiej (zbiornik retencyjny),
- położenie wśród Borów Dolnośląskich, nad dopływami Bobru: Czarną Małą i Czarną Wielką,
- Szkołka Krzewów Ozdobnych "Pudełek".

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:

- nieistotna – 0 punktów,

CHARAKTER POTRZEB:

- brak – 0 punktów,

- niewielka– 1 punkt,
  - umiarkowana– 2 punkty,
  - istotna– 3 punkty,
  - bardzo duża– 4 punkty.
- niewielki– 1 punkt,
  - umiarkowany– 2 punkty,
  - znaczący – 3 punkty,
  - bardzo duży– 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 18 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera środowiskowa

Kryterium										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Jakość powietrza										
Skala problemów	2	0	0	0	3	4	0	0	1	0
Charakter potrzeb	2	0	0	0	3	4	0	0	1	0

Źródło: opracowanie własne

5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji - określenie, w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium najbardziej wymagającego wsparcia

Cytując Ustawę o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” (Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r., MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015) rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Obszar zdegradowany to natomiast przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Szczególne znaczenie odgrywać będzie obszar rewitalizacji. Jest to "obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację". Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Delimitacji przestrzennej obszarów wymagających interwencji w ramach Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Identyfikacji występujących na terenie gminy problemów, czynników i zjawisk kryzysowych dokonano w odniesieniu do sfery społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Efektem prezentowanej diagnozy jest wskazanie obszaru o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Analizę poszczególnych obszarów oparto na zestawie wskaźników pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych stref.

5.1 Metodologia delimitacji obszarów zdegradowanych

Na potrzeby procesu wyznaczenia obszarów zdegradowanych przyjęto podział terytorium gminy na 10 obszarów funkcjonalnych. Delimitacja była prowadzona w odniesieniu do sfer:

- społecznej,
- infrastrukturalno-gospodarczej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Tabela 19 Granice obszarów problemowych

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszaru
1	IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema
2	IŁOWA, ulice: Żagańska numery od 22 do 76 (numery parzyste), Sportowa, Syrokomli, Poniatowskiego od nr 8 do 18, Żaków, Ogrodowa od 9 końca, Nadrzeczna
3	IŁOWA, ulice: Konopnickiej, 1-ego Maja 1, Drzymały (do ul. Żeromskiego), Poprzeczna, Strzelecka (do ul. 3MAja), 3 Maja (od ul. Strzeleckiej do Mickiewicza), Daliowa, Piaskowa od nr 26 do końca, Jaśminowa, Okrzei od nr 2 do końca, Zaułek Rybacki, Poniatowskiego 1-7, Akacyjowa, Leśna, Żagańska od nr 27 do 85 (numery nieparzyste)
4	IŁOWA, ulice: Zacisze, Blacharska, Żeromskiego 1-23, Traugutta od nr 1 do 13
5	Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików
6	Jankowa Żagańska
7	Czerna, Konin Żagański, Kowalice,
8	Szczepanów, Wilkowisko, Żaganiec
9	Czyżówek (1-54, 93, 123)
10	Borowe

Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba ludności - osoba	Dane własne	6990	1312	1146	1233	287	352	420	1125	396	247	472
Powierzchnia obszaru - ha	Dane własne	15303	109	320	315	270	1020	332	6554	2892	369	3122

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz konsultacji społecznych

Mając na uwadze specyfikę województwa lubuskiego i uwarunkowań występujących głównie na terenach zurbanizowanych oraz możliwości dostępu do danych statystycznych obrazujących zmiany

społeczno-ekonomiczne, a także stan infrastruktury technicznej, w badaniu przyjęto następujące kryteria w poszczególnych sferach:

Społeczna

- Poziom ubóstwa,
- Poziom obciążenia demograficznego,
- Poziom aktywności społecznej,
- Poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym,
- Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń),
- Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia.

Infrastrukturalno-gospodarcza

- Poziom aktywności gospodarczej,
- Dostępność miejsc pracy,
- Szczególnie zniszczone otoczenie.

Przestrzenno-funkcjonalna

- Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna,
- Funkcjonalność przestrzeni publicznych.

Środowiskowa

- Jakość powietrza,

5.2 Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego

Ocena sytuacji kryzysowej w badanych sferach odbywała się poprzez analizę wskaźników ilościowych, gdzie za obszary kwalifikujące się do wsparcia uznano te, dla których wartości wskaźników były gorsze niż wartości referencyjne dla gminy oraz opisów jakościowych opartych na wywiadach z mieszkańcami badanych obszarów. Przyjęta metodologia została opracowana na podstawie wskazówek zawartych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. W pierwszym kroku określano wartość referencyjną dla wskaźnika w odniesieniu do całej gminy, a następnie porównywano wartość wskaźnika obliczoną dla ustalonego obszaru z wartościami referencyjnymi. Dla lepszego zobrazowania wyników w niżej prezentowanych tabelach użyto kolorów, których intensywność jest skorelowana z wartością danego wskaźnika. Im użyty kolor jest ciemniejszy tym gorszy wynik analizowanego aspektu.

Po wyliczeniu wszystkich wartości następowało przyznawanie od 1 do 3 tzw. „małych” punktów dla tych obszarów, w których wartość wskaźnika wskazywała na kumulację negatywnych zjawisk. Według przyjętej metodologii obszar z najgorszym wynikiem otrzymywał 3 punkty, drugi w kolejności 2 punkty oraz trzeci 1 punkt. Pozostałe obszary nie były już punktowane. Następnie sumowano liczbę zdobytych punktów i wg tej gradacji uporządkowywano Obszary od najgorszego do najlepszego w danej sferze. W celu umożliwienia rzetelnego porównywania wyników Obszarów dla poszczególnych sfer i uniknięcia błędu uzależniającego wyniki od ilości przyjętych wskaźników ponownie każdemu obszarowi przyznano tzw. „duże” punkty, tym razem od 10 do 1 zgodnie z kolejnością wcześniej zdobytych „małych” punktów. Na koniec każdej ze sfer przyporządkowano wagę,

która ma oddawać istotę analizowanych problemów w kontekście aktualnej definicji rewitalizacji. W uproszczeniu można stwierdzić, że dla autorów Programu najważniejszym elementem przy wyznaczaniu obszarów kryzysowych był człowiek i problemy społeczne, a kwestie infrastrukturalne, gospodarcze, czy środowiskowe plasowały się na dalszych miejscach. Stąd przyjęto następujący podział wag:

1. Sfera społeczna – 0,4,
2. Sfera infrastrukturalno-gospodarcza – 0,2,
3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna – 0,3,
4. Sfera środowiskowa – 0,1.

Przyporządkowane dla każdego z obszarów „duże” punkty w poszczególnych sferach były mnożone przez przyjętą wagę i dopiero ostatecznie wyliczona wartość pozwala nam rzetelnie wskazać obszary, w których występuje szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk świadczących o poziomie degradacji danego obszaru pod każdym z analizowanych względów. Ostatecznie, jako obszar zdegradowany przyjęto ten teren, dla którego wyliczona wartość przekracza o minimum 130% wartość średnią dla wszystkich obszarów. Bezsprzecznie należy przyjąć, że przekroczenie tak przyjętego poziomu świadczy o wyraźnej potrzebie pilnej interwencji i podjęciu działań zaradczych zapobiegających degradacji, których skutki w najbliższym czasie mogą stać się nieodwracalne.

Zastosowane wskaźniki w poszczególnych sferach to:

Społeczna

- Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w PLN.,
- Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców),
- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców,
- Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców,
- Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców,
- Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców).

Infrastrukturalno-gospodarcza

- Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców),

- Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %),
- Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze,
- Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %),
- Liczba budynków ogólnie / liczba budynków wybudowanych przed r. 1989/udział tych budynków w budynkach ogółem.

Przestrzenno-funkcjonalna

- Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%),
- Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%),
- Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka).

Środowiskowa

- Liczba budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%),
- Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%),
- Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%),
- Powierzchnia terenów zielonych (ha).

Przyjęty w badaniu katalog wskaźników, dających możliwość przeprowadzenia analizy porównawczej obszarów, został dostosowany do specyfiki społeczności zamieszkującej gminę Łłowa oraz skonsultowany z pracownikami m.in. Urzędu Miejskiego, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganu i Urzędu Skarbowego. Podstawowym zadaniem było zebranie danych zagregowanych dla poszczególnych obszarów i ich odpowiednia interpretacja. W poprzednim rozdziale podano także źródła danych dla poszczególnych wskaźników.

5.3 Określenie obszarów zdegradowanych

Przedstawiona w poprzednim rozdziale metodologia prowadzonej analizy wskaźnikowej pozwala określić takie przestrzenie funkcjonalne, które aktualnie są najbardziej zdegradowane. Zaniechanie podejmowania działań zaradczych na tych obszarach spowoduje ich dalszą dewastację oraz stałe obniżanie poziomu życia zamieszkujących je osób. W każdej z weryfikowanych sfer poszczególne obszary zostały zaprezentowane wg natężenia skali zjawisk kryzysowych występujących na danym terenie.

Sfera społeczna

Tabela 20 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość referencyjna dla całej gminy	Obszary									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom ubóstwa	Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln	Dane Własne/Urząd Skarbowy	1150	900	1350	1200	1400	1100	980	1000	1000	1000	1000
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)	Ośrodek Pomocy Społecznej	6,25	2,06	3,58	0,89	2,44	6,25	16,19	12,53	12,12	4,86	12,71
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	OPS	2,68	0,61	1,48	0,41	2,09	3,13	7,14	5,33	4,80	2,02	5,51
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców)	Dane własne	19,60	23,50	18,75	19,00	19,00	20,40	21,00	19,50	14,80	16,50	16,80
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców	Dane własne	0,31	0,15	0,35	0,24	1,39	0,57	0,24	0,27	0,25	0,40	0,21
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców)	Ośrodek Pomocy Społecznej	10,14	13,57	6,54	6,65	7,67	15,06	14,05	11,02	11,11	9,72	10,17

	Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	OPS	5,98	1,69	3,23	0,60	3,87	7,36	14,10	12,17	11,21	3,00	14,11
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	OPS	0,17	0,08	0,00	0,08	0,00	0,57	0,24	0,27	0,00	0,40	0,64
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	OPS	0,16	0,00	0,26	0,08	0,35	0,00	0,00	0,18	0,25	0,00	0,64
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców)	OPS	0,11	0,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,00	0,00	0,00
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	Lokalny Posterunek Policji	0,16	0,23	0,17	0,00	0,35	0,28	0,48	0,18	0,00	0,00	0,00
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	Lokalny Posterunek Policji	0,06	0,15	0,00	0,00	0,00	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os/100 mieszkańców)	dane własne/Urząd Pracy	0,97	1,45	0,70	0,65	0,35	1,99	1,90	0,80	1,01	0,40	0,64

Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy	3,18	4,42	2,18	2,35	1,74	4,55	4,05	3,38	3,28	2,02	3,39
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy	1,10	1,60	0,70	0,97	0,70	1,42	1,43	1,24	0,76	0,81	0,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z Urzędu Miasta, Urzędu Skarbowego, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Lokalnego Posterunku Policji

W sferze społecznej za obszar kryzysowy uznano te tereny, które wykazały kumulację negatywnych zjawisk w co najmniej dziewięciu z piętnastu wykorzystanych w badaniu wskaźników (60%). Wskaźniki badano dla następujących kryteriów: Poziom ubóstwa, Poziom obciążenia demograficznego, Poziom aktywności społecznej, Poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym, Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń), Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia. Obszary znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji to:

- Obszar nr 1,
- Obszar nr 6.

Również w trudnej sytuacji znalazły się:

- Obszar 5,
- Obszar 10.

Wymienione obszary wypadły najgorzej w odniesieniu do badanych cech i przyjmowały dla nich najwyższe (lub odpowiednio najniższe) wartości liczbowe w odniesieniu do całej gminy. W najtrudniejszej sytuacji pod tym względem znajdują się jednak Obszary nr 1 i 6. Potwierdzają to wartości wskaźników, w przypadku których, aż dla dwunastu z nich Obszar nr 6 miał wyniki gorsze niż referencyjne (Obszar nr 1 – 9 wskaźników gorszych niż wartości referencyjne). W dalszej kolejności uplasowały się Obszary nr 5 i 10, w których również stwierdzono występowanie niepożądanych zjawisk. Należy tutaj zauważyć, że w analizowanej sferze najlepiej wypadły Obszary położone na nowych osiedlach. Oznacza to, że mieszkańcy najtrudniejszych obszarów cechują się niższą zamożnością niż mieszkańcy nowych osiedli, wykazują niższą aktywność w zakresie kreowania i realizacji inicjatyw społecznych a także są zamieszkane przez osoby starsze. W analizowanym przypadku Obszar nr 1 to centrum łowej. Zebrane wyniki są charakterystyczne dla tego typu obszaru. To właśnie w centrach średnich miast województwa lubuskiego mieszka szczególnie dużo osób starszych i z problemami natury ekonomicznej. Osoby młodsze i lepiej sytuowane przenoszą się na obrzeża miast lub do podmiejskich wsi, gdzie warunki mieszkaniowe są zdecydowanie lepsze, a dzięki posiadanym samochodom odległość od centrum miasta nie jest wielkim problemem.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej są: Obszar nr 1 i 6. Przy czym w nieco lepszej sytuacji, choć także z wyraźnymi problemami znajdują się Obszar nr 5 oraz Obszar nr 10.

Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Tabela 21 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze infrastrukturalno-gospodarczej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)	Dane własne	7,21	9,68	7,50	5,92	12,54	7,39	3,10	3,02	9,60	19,03	5,08
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy	0,50	0,30	0,87	0,57	1,74	0,00	0,24	0,71	0,00	0,00	0,00
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne	21,13%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	63,30%	60,00%	23,00%	19,00%	25,00%	21,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane własne	60,50%	5,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne	65,70%	21,00%	18,00%	15,00%	18,00%	100,00%	100,00%	90,00%	100,00%	95,00%	100,00%

	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Dane własne	81,40%	79%	70%	75%	68%	89%	93%	85%	88%	82%	85%
--	--	----------------	--------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z Urzędu Miasta, Powiatowego Urzędu Pracy

W sferze infrastrukturalno-gospodarczej analizowano wskaźniki odwołujące się do ilości i jakości infrastruktury technicznej oraz poziomu rozwoju gospodarczego na danym terenie. Za obszary zdegradowane w tej sferze uznano te tereny, które wypadły najgorzej w minimum czterech spośród sześciu analizowanych kryteriów. Taka sytuacja zaistniała w Obszarze nr 6.

Podobnie trudna sytuacja została zdiagnozowana w:

- Obszarze nr 5,
- Obszarze nr 8,
- Obszarze nr 9.

Zaprezentowane zestawienie pozwala uznać, że to na Obszarze nr 6 mamy do czynienia z najtrudniejszą sytuacją dotyczącą poziomu rozwoju gospodarczego i niską jakością infrastruktury technicznej. Mieszkańcy wsi w dużym stopniu korzystają z tradycyjnych źródeł energii, ponadto na wskazanych terenach zdecydowana większość mieszkańców wciąż korzysta z bezodpływowych zbiorników na ścieki, natomiast w mieście większość budynków (ok. 80%) podłączonych jest do sieci kanalizacji ściekowej. Na terenach wiejskich funkcjonuje stosunkowo mniej przedsiębiorstw niż na obszarach silnie zurbanizowanych.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarami zdegradowanymi o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze infrastrukturalno-gospodarczym są: Obszar nr 6 i Obszary nr 5,8,9.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 22 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane własne	7%	11%	4%	5%	4%	10%	11%	5%	6%	7%	7%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane własne	8%	12%	8%	9%	6%	10%	10%	7%	5%	9%	5%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane własne	20	1	3	4	3	0	0	4	3	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych empirycznych

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej oparta była na ocenie skali kryzysu dotyczącego dwóch wskaźników, tj.: szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna weryfikowana udziałem zaniedbanych podwórek w ilości podwórek ogółem oraz udziałem powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych oraz funkcjonalność przestrzeni publicznych (Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych). Za obszary kryzysowe uznano takie, które przyjmują jedno z najniższych wartości obydwu kryteriów. Są to:

- Obszar nr 6,
- Obszar nr 1,
- Obszar nr 5.

W przypadku tej sfery mamy do czynienia ze zróżnicowaniem poziomu zagospodarowania przestrzenno-funkcjonalnego poszczególnych obszarów. W najtrudniejszej sytuacji znajduje się obszar nr 6. Wynika to z faktu, że wymieniony obszar zamieszkuje jest w dużej mierze przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i często z wieloletnimi zaniedbaniami infrastrukturalnymi. Problemy natury przestrzenno-funkcjonalnej najczęściej identyfikowane są w centrach miast. Podobnie w analizowanej gminie to właśnie w centrum Łowej, a więc największym ośrodkiem występują tego typu problemy.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnym jest Obszar nr 6 oraz Obszar nr 1 i 5.

Sfera środowiskowa

Tabela 23 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane własne	79,90%	85%	76%	70%	80%	88%	90%	75%	75%	80%	80%
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	62,30%	49%	35%	28%	38%	95%	98%	70%	65%	75%	70%
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	2,10%	0,00%	5,00%	3,00%	4,00%	2,00%	1,00%	2,00%	1,00%	1,00%	2,00%
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Dane własne	2902,8	9	24	33	35	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z Urzędu Miasta

W sferze środowiskowej przyjęto kryteria bezpośrednio związane z czynnikami wpływającymi niekorzystnie na środowisko przyrodnicze badanych obszarów (Jakość powietrza, Jakość i stan terenów zielonych). Wybrano wskaźniki: Liczba budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%), Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%), Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%), Powierzchnia terenów zielonych (ha).

Uznanie danego terenu za obszar kryzysowy następowało w przypadku, gdy na badanym obszarze co najmniej dwa wskaźniki prezentowały najmniej korzystne wyniki. Taką sytuację odnotowano w następujących lokalizacjach:

- Obszar nr 1,
- Obszar nr 5,
- Obszar nr 6.

Analizowanie tej sfery opierało się na badaniach przeprowadzonych w roku 2015 dzięki któremu możemy obserwować aktualne zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszary zdegradowane o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to w mieście Obszary nr 1, oraz dwa Obszary wiejskie.

Podsumowując analizę wskaźników dla każdej ze sfer poniżej zaprezentowano liczbę punktów, jakie otrzymały Obszary w odniesieniu do poszczególnych wskaźników.

Sfera społeczna

Tabela 6 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze społecznej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom ubóstwa	Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln	3					2	1	1	1	1
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)						3	1			2
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)						3	1			2
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców)	3				1	2				
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców	3		1			1				2
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców)	1				3	2				
	Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)						2	1			3
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)					2		1			3
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)		1		2						3
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców)	3						2			
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców				2	1	3				

	Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	2				3						
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os./100 mieszkańców)	1				3	2					
	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców)	2				3	1					
	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	3				1	2					
Suma punktów		21	1	1	4	17	25	5	1	1	16	
Punkty za pozycję		9	4	4	5	8	10	6	4	4	7	

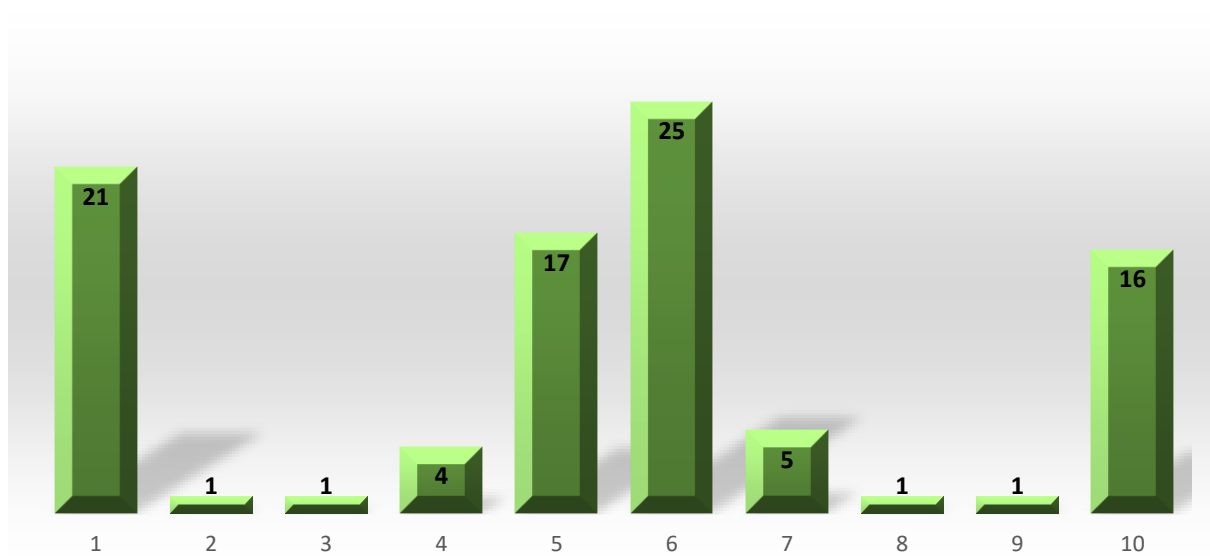
Kryterium	Wskaźnik	Obszary										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Poziom ubóstwa	Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln						3	1	1		2	3
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)	3	1		2							
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	1					3					2
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców)	3	2	1								

Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców	3	1	3						2
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców)	2	2		1			1		3
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)		2					3		1
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)									
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)				3				1	2
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców)			3	1		2			
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców		3		2	1				
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	3							2	
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os/100 mieszkańców)	2				1				3

Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców)	3				1							2
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	3				1							2
Suma punktów	23	13	2	8	7	9	1	6	2	2	20	
Punkty za pozycję	11	9	4	7	6	8	1	5	4	4	10	

Źródło: opracowanie własne

Graficzna prezentacja wyników sfery społecznej

Źródło: opracowanie własne

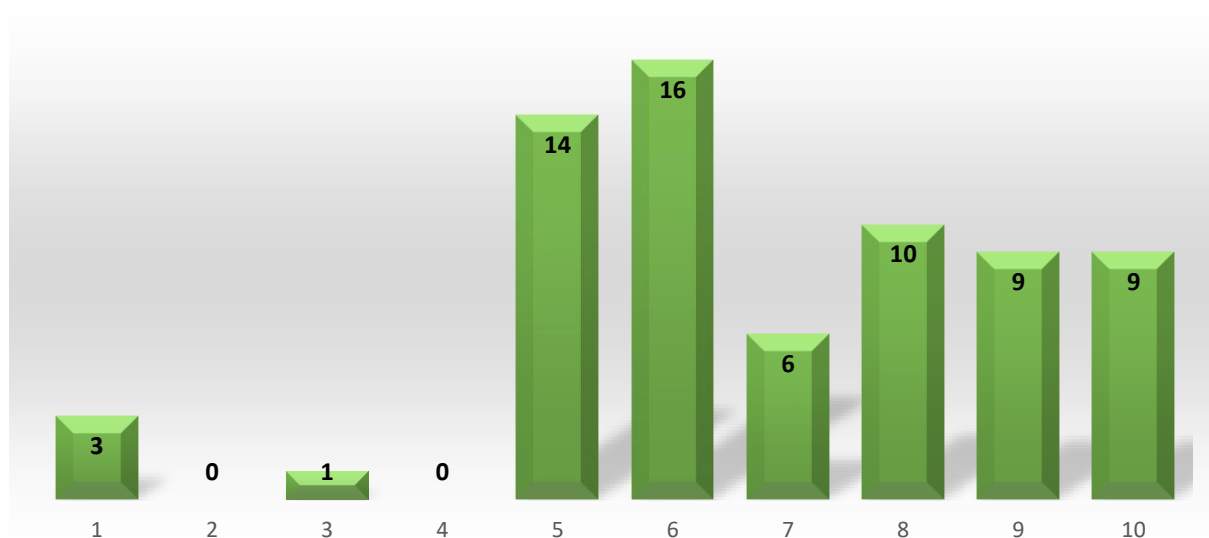

Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza

Tabela 24 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze infrastrukturalno-gospodarczej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)			1			3	2			
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	1				3	2		3	3	3
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)					3	2			1	
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	2				3	3	3	3	3	3
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)					3	3	1	3	2	3
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem					2	3		1		
Suma punktów		3	0	1	0	14	16	6	10	9	9
Punkty za pozycję		4	0	3	0	9	10	5	8	7	7

Graficzna prezentacja wyników sfery infrastrukturalno-gospodarczej

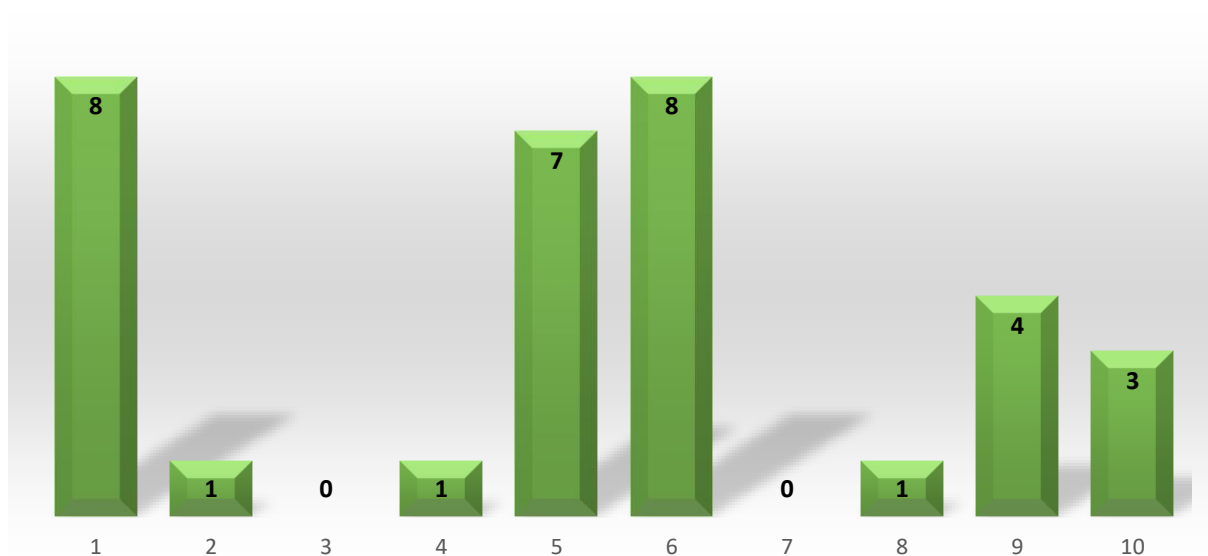
Źródło: opracowanie własne

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 25 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	3				2	3			1	1
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	3				2	2			1	
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	2	1		1	3	3		1	2	2
Suma punktów		8	1	0	1	7	8	0	1	4	3
Punkty za pozycję		9	5	0	5	8	10	0	5	7	6

Graficzna prezentacja wyników sfery przestrzenno-funkcjonalnej

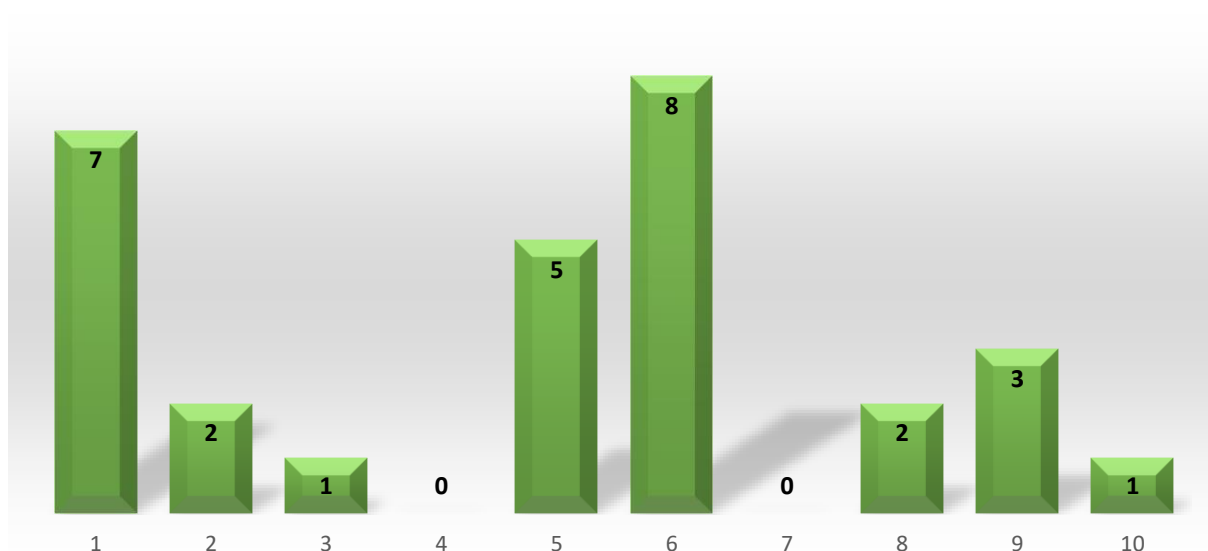
Źródło: opracowanie własne

Sfera środowiskowa

Tabela 26 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze środowiskowej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	1				2	3				
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)					2	3			1	
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	3				1	2		2	2	1
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	3	2	1							
Suma punktów		7	2	1	0	5	8	0	2	3	1
Punkty za pozycję		9	6	4	0	8	10	0	6	7	4

Graficzna prezentacja wyników sfery środowiskowej

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego nastąpiło poprzez wykonanie działań arytmetycznych, polegających na przemnożeniu otrzymanych wcześniej punktów przez wagi przyporządkowane poszczególnym sferom i zsumowaniu otrzymanych wyników. Wykonane obliczenia prezentują w sposób przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 27 Liczba punktów wyliczona dla każdego z obszarów w odniesieniu do wszystkich analizowanych sfer

	Obszary				
	1	2	3	4	5
Sfera społeczna	3,60	1,6	1,6	2	3,2
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	0,80	0	0,6	0	1,8
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	2,70	1,5	0	1,5	2,4
Sfera środowiskowa	0,90	0,6	0,4	0	0,8
	8,00	3,70	2,60	3,50	8,20

	6	7	8	9	10
	Sfera społeczna	4	2,4	1,6	1,6
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	2	1	1,6	1,4	1,4
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	3	0	1,5	2,1	1,8
Sfera środowiskowa	1	0	0,6	0,7	0,4
	10,00	3,40	5,30	5,80	6,40

Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych

Źródło: opracowanie własne

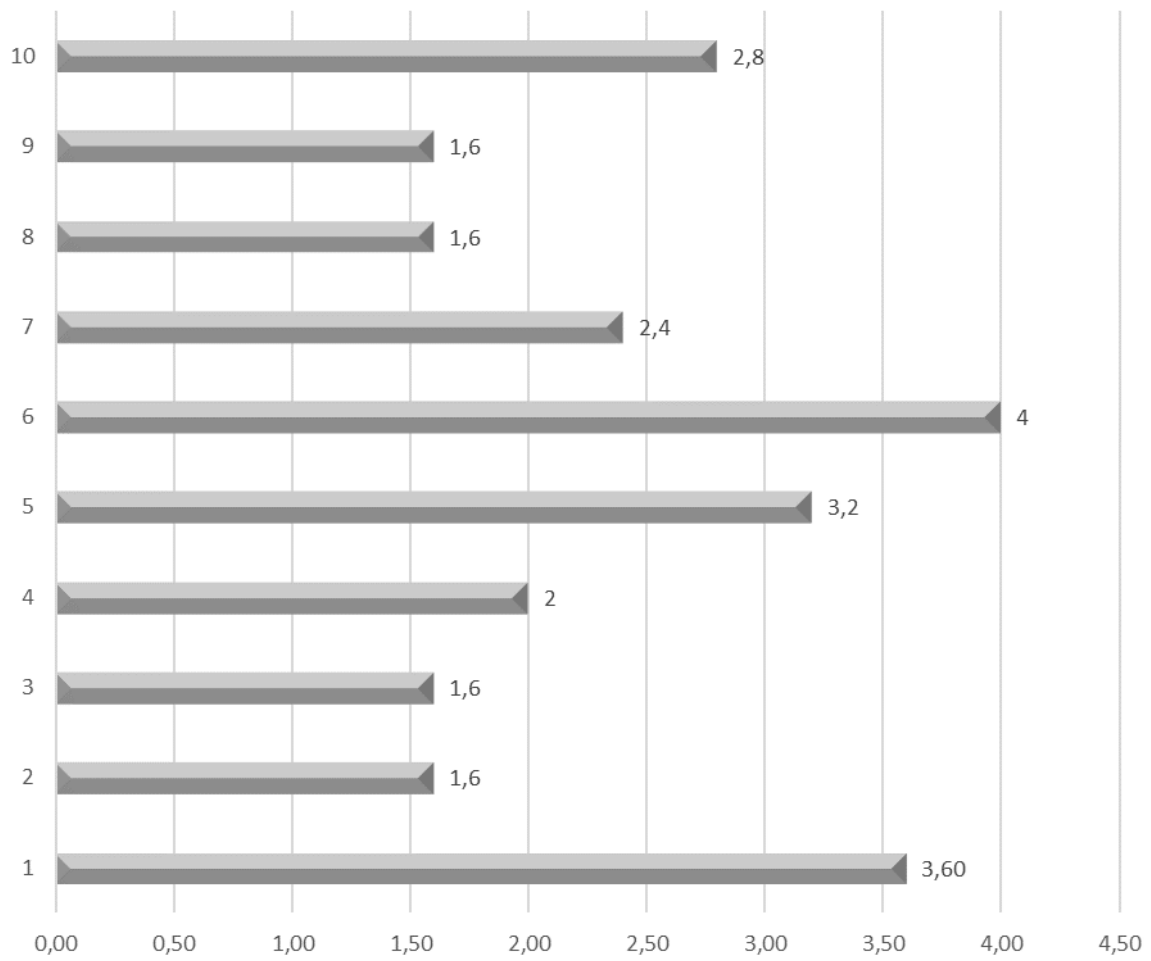
Wśród analizowanych jednostek terytorialnych to Obszary nr 1, 5 i 6 wykazały pełną koncentrację zjawisk kryzysowych. Są to obszary, dla których jednoznacznie wykazano relatywnie największą ilość problemów oraz które osiągnęły w większości najgorsze wartości wskaźników w poszczególnych kryteriach. Ponadto wyliczono próg, od którego dany Obszar należy traktować, jako zdecydowanie zdegradowany. Jest to min. 130% wartości średniej obliczonej dla wszystkich obszarów. Wartość ta wynosi 7,26375 punktów. Jedynie Obszary 1, 5, 6 przewyższają tę wartość, co świadczy, że nagromadzenie na tych obszarach zjawisk kryzysowych jest szczególnie wysokie. Przeprowadzone badania w sposób niebudzący wątpliwości pozwalają określić, że w przypadku Gminy Iłowa Obszary nr 1, 5 i 6 należy uznać za obszary zdegradowane.

Rysunek 7 Graficzne przedstawienie wyników analizy związanej z określeniem obszaru zdegradowanego.

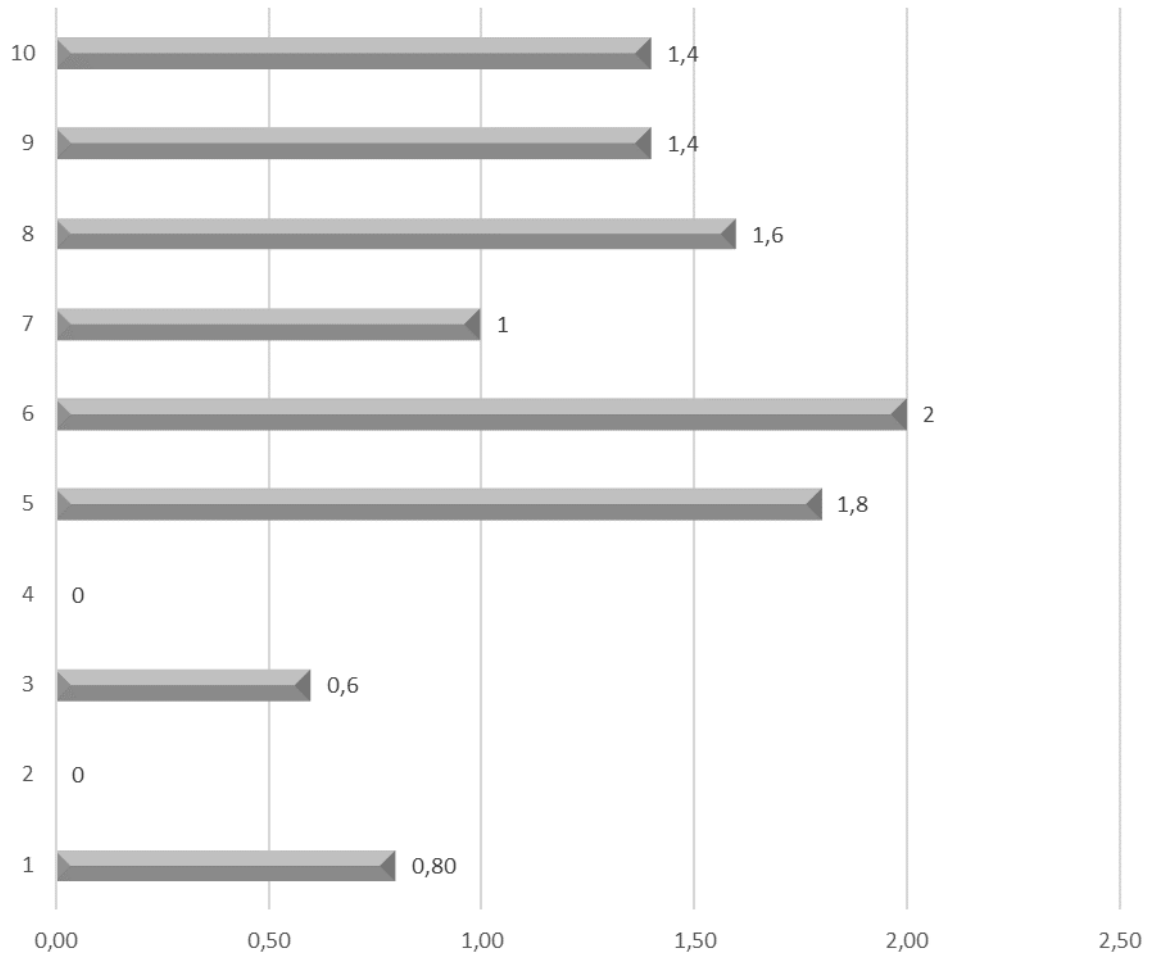
1	8,00	☹☹☹☹☹☹☹☹
2	3,70	☹☹☹
3	2,60	☹☹
4	3,50	☹☹☹
5	8,20	☹☹☹☹☹☹☹☹
6	10,00	☹☹☹☹☹☹☹☹☹☹
7	3,40	☹☹☹
8	5,30	☹☹☹☹☹
9	5,80	☹☹☹☹☹
10	6,40	☹☹☹☹☹☹

Liczba punktów wyliczonych dla każdej z analizowanych sfer

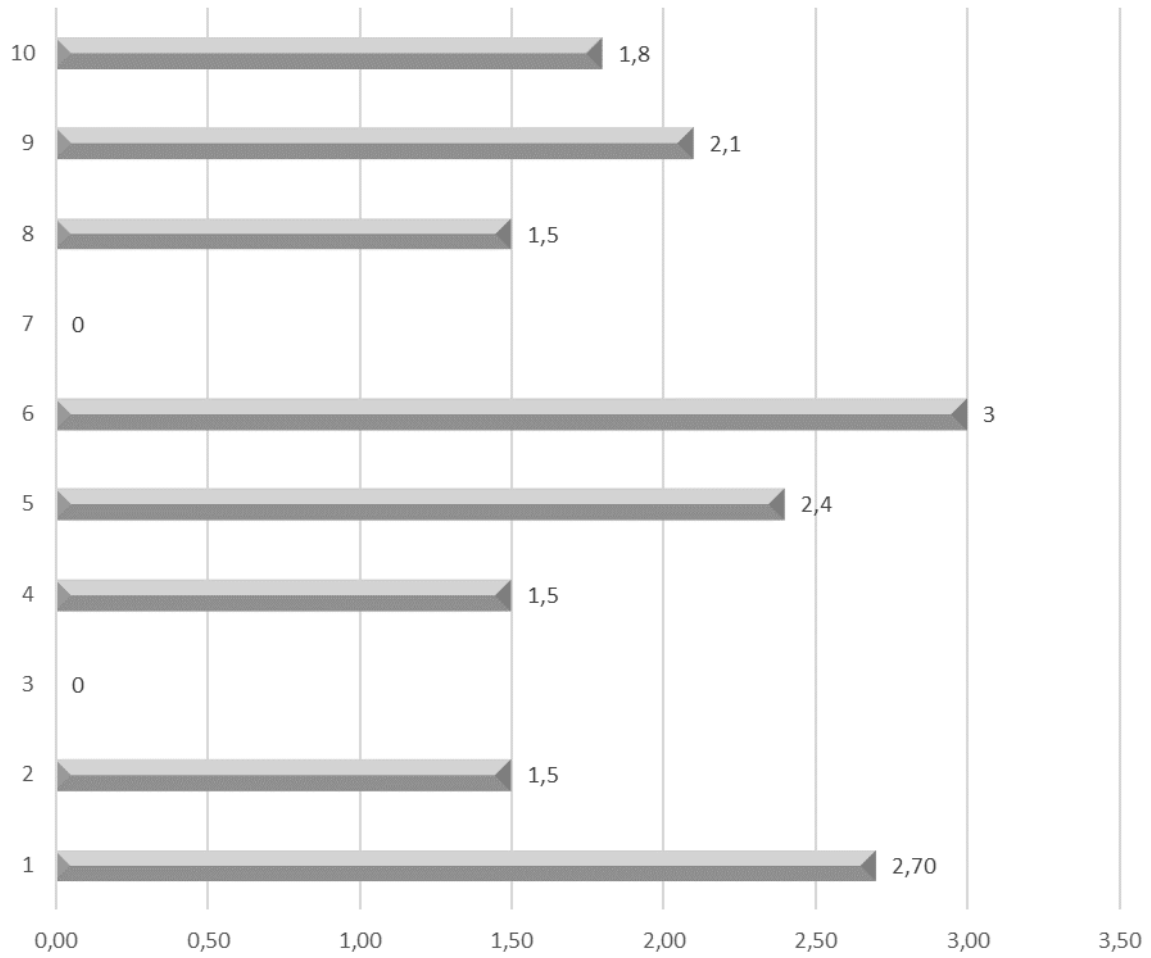
Sfera społeczna

Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

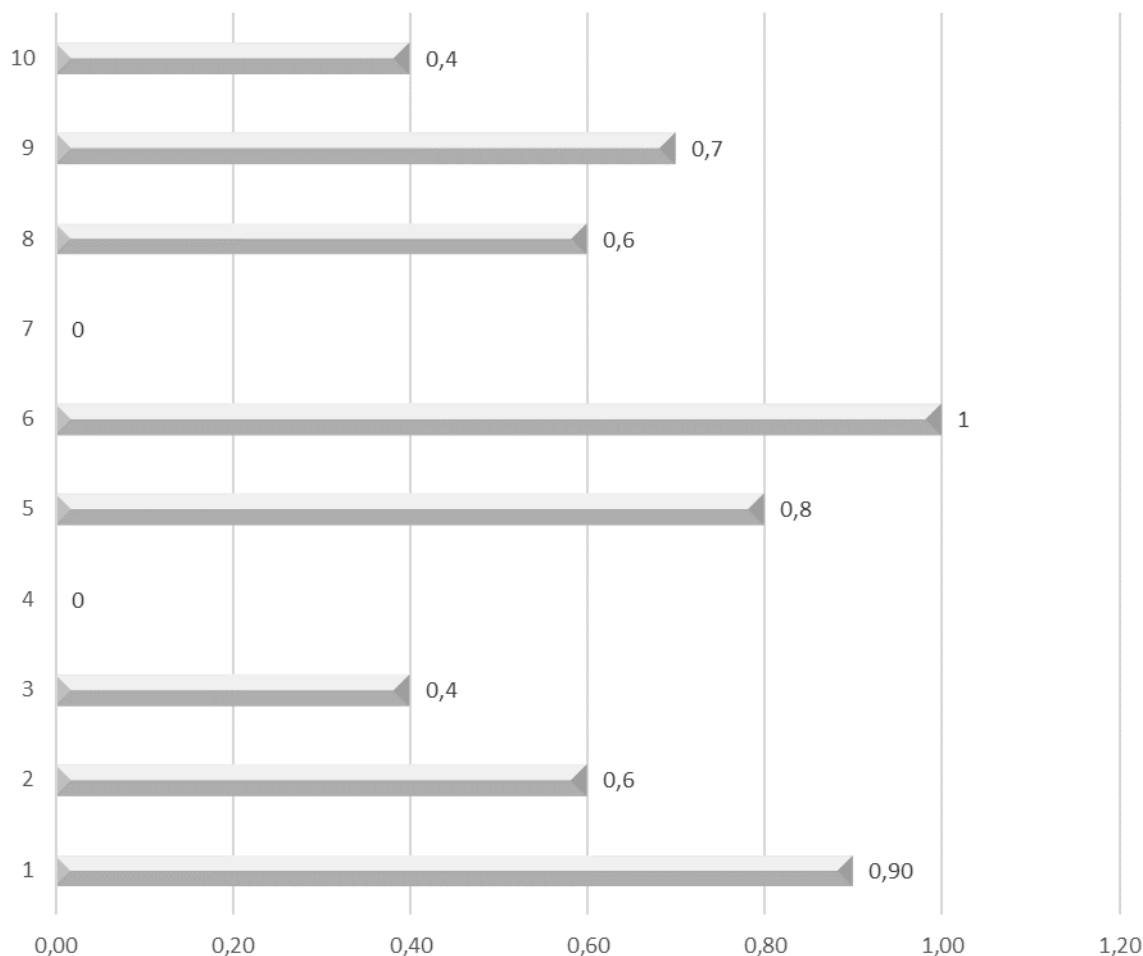

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera środowiskowa

Źródło: opracowanie własne

W sferze społecznej obszary zdegradowane wypadły zdecydowanie źle. Obszar nr 1 zamieszkują osoby o najniższych średnich dochodach. W obszarze numer 5 odnotowano natomiast najwyższe wskaźniki osób pozostających bez pracy, w tym osób długotrwale bezrobotnych. Odnacza się ono: bardzo wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego, wysoką stopą długotrwałego bezrobocia oraz wysokim obciążeniem demograficznym. Sprawia to, że występujące w nim problemy społeczne cechują się szczególną koncentracją. Należy mieć to na uwadze i dodatkowo dogłębnie rozpatrywać reprezentacyjność problemów występujących na tym obszarze.

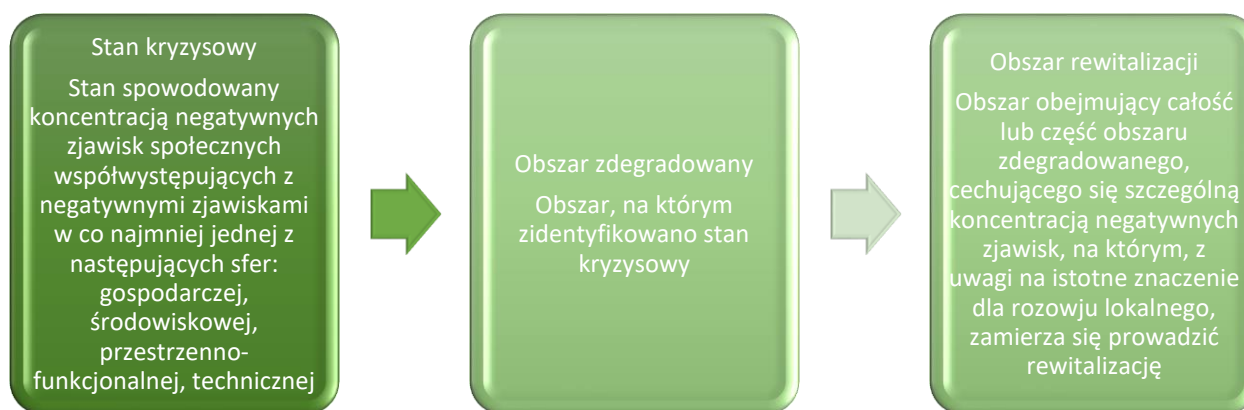
Wskazane tereny problemowe wykazały się najwyższą degradacją w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Dla obszaru nr 1 na 3 analizowane wskaźniki 2 były najwyższe w odniesieniu do terenu całej Gminy. Porównanie przyjętych kryteriów wykazało, że są to miejsca wymagające najpilniejszej interwencji władz gminy w celu rozwiązania kumulujących się na tym obszarze problemów społecznych. Obszar ten jest jednocześnie terenem szczególnie istotnym z perspektywy rozwoju gminy, ponieważ jest miejscem, które odwiedzają goście przyjeżdżający do Łowej.

Pod względem gospodarczym i infrastrukturalnym najgorsza sytuacja została zidentyfikowana na obszarze nr 5, tj. w części miejscowości Czyżówek oraz Klików. Przede wszystkim zdecydowana większość mieszkańców nie ma dostępu do mediów typu gaz i kanalizacja. Wiele gospodarstw korzysta z własnych ujęć wody. Budynki mieszkalne w przeważającej większości wybudowano przed rokiem 1989.

W ramach poszukiwania na analizowanym obszarze szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych pogłębiono diagnozę o kwestie jakościowe, trudne do przedstawienia w wymiarze liczbowym, lecz wynikające głównie z postrzegania danego obszaru przez samych jego mieszkańców. Prowadzone w ramach partycypacji społecznej badania wykazały, że w Obszarze nr 1 i 5 stwierdzono występowanie dodatkowych czynników niemierzalnych, lecz silnie oddziałujących negatywnie na jakość życia na tym obszarze. Należały do nich m.in. poczucie bezsilności mieszkańców w zakresie możliwości poprawy jakości życia.

5.4 Obszar rewitalizacji wraz z uzasadnieniem jego wyboru

Zgodnie z obowiązującą obecnie definicją obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy, zamieszkałych przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Źródło: Opracowanie na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

W okresie programowania funduszy UE 2007-2013 środki na rewitalizację skierowane były przede wszystkim na współfinansowanie inwestycji infrastrukturalnych (remonty lub renowacje zdegradowanych budynków, ulic, przestrzeni publicznych itp.). Sfera społeczna, w większości przypadków, stanowiła jedynie dodatek do działań inwestycyjnych. Nowe podejście do zagadnienia rewitalizacji na lata 2014-2020 przewiduje, że to właśnie aspekt społeczny jest najistotniejszy w działaniach na danym obszarze. Inwestycje infrastrukturalne mają być realizowane jedynie w kontekście rozwiązania problemu społecznego. Nie mogą być celem samym w sobie. Realizowane

działania muszą być kompleksowe, wielowymiarowe, skoncentrowane terytorialnie i wzajemnie ze sobą powiązane, integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki. Ich celem jest realizacja zapisów Strategii Europa 2020 dotyczących zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Na podstawie analizy uwarunkowań wyłaniania obszarów kryzysowych dokonano delimitacji terenu uznanego za szczególnie wymagający wsparcia. **Obszar rewitalizacji obejmuje teren, w skład którego wchodzi następujące ulice w miejscowości Iłowa: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema oraz miejscowości Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików i Jankowa Żagańska.**

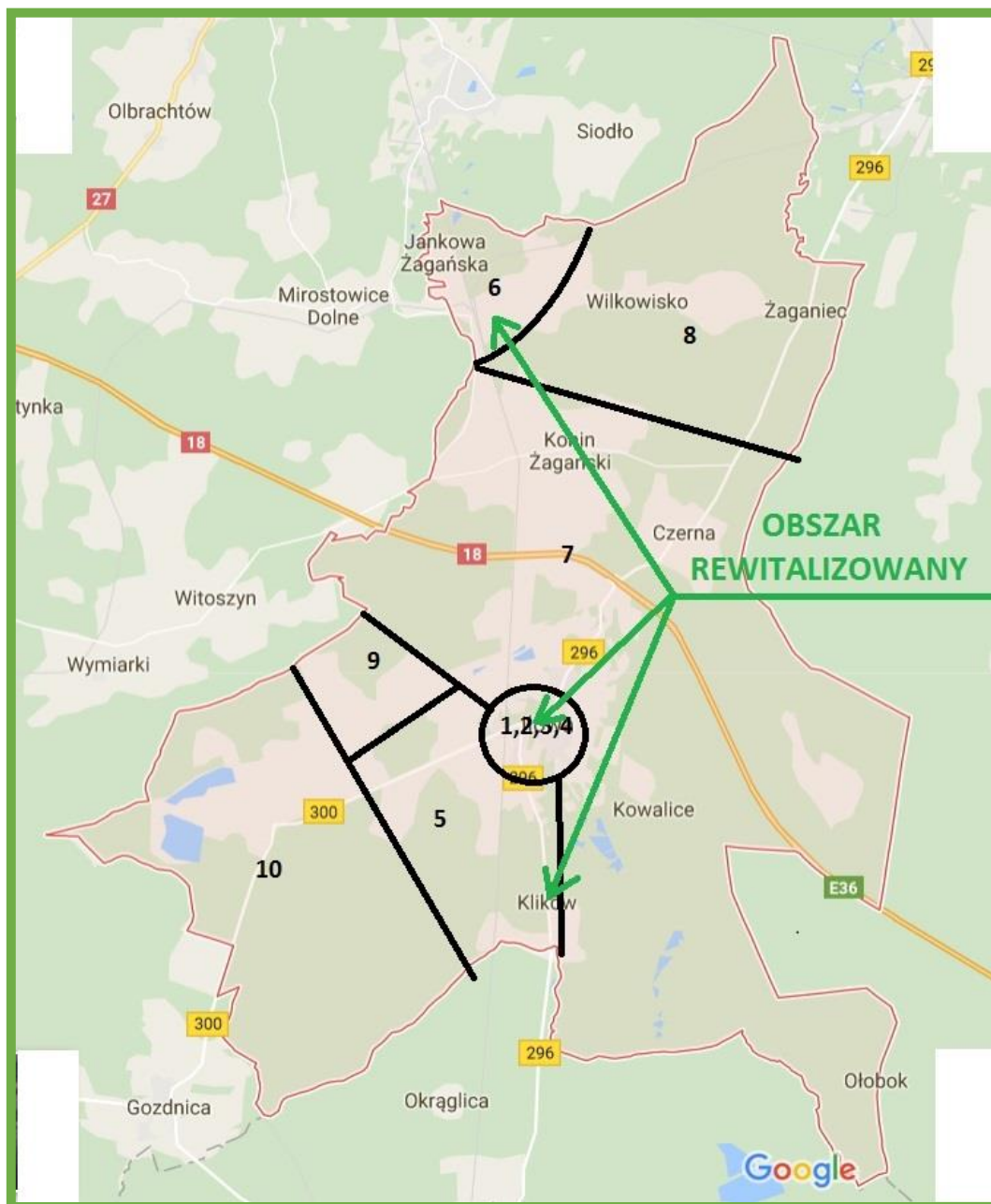
Obszar rewitalizacji wg danych z roku 2016 obejmuje powierzchnię 1461 ha i jest zamieszkały przez 2084 osób. Pokrywa się on w całości ze zidentyfikowanym Obszarem zdegradowanym.

Tabela 28 Kryteria określające obszar rewitalizacji

	Obszar rewitalizowany	Gmina Iłowa
Powierzchnia (ha)	1461	15303
W stosunku do powierzchni całej Gminy	9,55%	
Liczba ludności	2084	6990
W stosunku do liczby ludności całej Gminy	29,81%	

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8 Mapa Gminy Iłowa z zaznaczonymi obszarami rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne przy wykorzystaniu www.google.pl

Tabela 29 Charakterystyka obszaru rewitalizacji

	Obszar rewitalizowany
Terytorium obszaru	Iłowa: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema

Dominująca funkcja obszaru	Obszar pełni funkcję mieszkalną. Charakteryzuje się zabudową śródmiejską zawierającą funkcje mieszkaniowo – usługowe, edukacyjne, religijne. Przewaga zabudowy wielorodzinnej.
Uzasadnienie wyboru obszaru do rewitalizacji	<p>Wybór obszaru rewitalizacji wynika z występowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. Sytuacja kryzysowa obszaru obrazowana jest stosunkowo wysoką wartością wskaźników odnoszących się do poziomu obciążenia demograficznego, poziomu ubóstwa, bezrobocia, przestępczości, aktywności gospodarczej, stanu infrastruktury technicznej, kwestii przestrzennych i środowiskowych. Wartość wymienionych wskaźników w wyznaczonym obszarze przewyższa w większości z nich stan odnotowywany na terenie całej gminy. Dodatkowo na opisywanym obszarze dochodzi do dużej koncentracji problemów społecznych, wynikających z dużego zagęszczenia osób go zamieszkujących. Dla rewitalizowanego obszaru sformułowano przyczyny występowania sytuacji kryzysowej w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>relacji społecznych</u>: m.in. spora grupa osób wykluczonych społecznie (widoczna bezdomność), uzależnienia – widoczne osoby pijące alkohol na Placu Wolności, brak miejsca spotkań dla młodzieży, brak lokalnego lidera – osoby zdolnej zmobilizować mieszkańców do wspólnego działania, problem dziedziczenia stagnacji społecznej – mieszkańcy sami zauważają, że dzieci osób z problemami społecznymi przejmują zachowania i sposób życia rodziców, brak inicjatywy mieszkańców w działaniach społecznych, a to przekłada się na małe zaangażowanie mieszkańców w podejmowanie działań zmierzających do zmiany sytuacji kryzysowych, zbyt mało patroli policyjnych – co wpływa na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, mało kół zainteresowań dla dzieci i atrakcyjnych zajęć dla młodzieży, brak świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci – rodzice dzieci wymagających zajęć terapeutycznych często rezygnują z zajęć z dziećmi z powodu konieczności wyjazdów z dziećmi do większych ośrodków miejskich, wiele problemów społecznych bierze się z braku mieszkań socjalnych, co odbija się niekorzystnie na rodzinach szczególnie wielodzietnych. - <u>kwestii gospodarczych</u>: m.in. brak drogi dojazdowej do strefy gospodarczej, brak ciekawych ofert na obszarze dotyczących możliwości udziału w kształceniu zawodowym pod potrzeby rynku, brak oficjalnych spotkań z przedsiębiorcami – szkoleń, konsultacji, wymiany doświadczeń, brak w obszarze nowych podmiotów gospodarczych brak promocji Parku Dworskiego, zły stan dróg w centrum miasta, upadek dużych firm i wzrost bezrobocia wśród mieszkańców. - <u>funkcjonalność otoczenia i układ przestrzenny</u>: słaba komunikacja miejska w centrum miasta, zły stan zabudowy miejskiej (opuszczone, zaniedbane budynki w centrum miasta), brak lokali gastronomicznych, na jakość życia w centrum miasta duży wpływ mają samochody ciężarowe przejeżdżające przez miasto – zwłaszcza wjazdy samochodów ciężarowych z ul. Traugutta na ul. Młyńską, szczególnie zdewastowana ulica Strzelecka i Żagańska-centrum, częste akty wandalizmu przy ul. Piaskowej i na Stadionie Miejskim i Parku, zły stan chodników, problem z siecią kanalizacyjną w centrum miasta – istniejąca sieć kanalizacyjna jest stara i bardzo awaryjna, brak lokalu - <u>dbałości o środowisko przyrodnicze</u>: m.in. zanieczyszczone powietrze - osiedla emitujące dużą ilość CO2 ze względu na brak termicznych izolacji budynków i kotłownie na paliwo stałe niespełniające obowiązujących norm; piece w indywidualnych budynkach mieszkalnych, odprowadzenie ścieków do cieków wodnych w centrum miasta, wywożenie śmieci do lasu, brak zagospodarowania terenów zielonych nieoczyszczone koryto rzeki Czerna, brak urządzeń, które monitorują poziom zanieczyszczeń i hałasu. <p>Obszar zamieszkuje największy w mieście odsetek osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych. W porównaniu z gminą ogółem obszar rewitalizacji wyróżnia się niekorzystnie z uwagi na wysoki odsetek osób z trudnościami ze znalezieniem mieszkania. Obszar rewitalizacji wyróżnia się także z powodów ekonomicznych. W jego granicach zarejestrowano 9,68 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Stanowi to o potencjale obszaru i daje większe możliwości włączenia przedstawicieli sektora biznesu w proces rewitalizacji. Pogłębienie obserwacji wskazuje jednak na występowanie takich cech przedsiębiorczości w strefie rewitalizacji, które stanowią o jej niekorzystnym charakterze. W centrum miasta znajduje się większość lokali handlowo-usługowych. Uwagę zwraca jednak, po pierwsze, wielkość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Są to przede wszystkim przedsiębiorstwa małe, funkcjonujące w obszarze samozatrudnienia ze wszystkimi negatywnymi skutkami takiego stanu (niskie dochody, nieznaczny wpływ na poziom zatrudnienia, ograniczone możliwości inwestowania i rozwoju). Po drugie często dochodzi do sytuacji gdy nowo otwarty podmiot funkcjonuje zaledwie kilka miesięcy i jest zamykany z powodu przewagi kosztów jego utrzymania nad realnymi dochodami.</p>

Na analizowanym obszarze istnieje potrzeba stworzenia kolejnych miejsc spotkań dla młodych ludzi. Młodzi ludzie z obszaru przeznaczonego do rewitalizacji nie mając się gdzie spotkać głównie spacerują, albo okupują przydomowe ławki.

Na badanym terenie występuje największy odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. (79%). Wiele z nich wymaga natychmiastowych remontów i działań poprawiających ich termoizolacyjność. Najczęściej wokół takich zaniedbanych obiektów występują również zdegradowane podwórka (dotyczy to aż 11% podwórek). Niska jakość infrastruktury ma swoją przyczynę w tym, że obszar zamieszkują osoby w trudnej sytuacji materialnej z problemami społecznymi, którzy nie potrafią sami zmienić otoczenia, w którym funkcjonują.

	Obszar rewitalizowany
Terytorium obszaru	Miejscowości Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików
Dominująca funkcja obszaru	Obszar pełni funkcję mieszkalną. Charakteryzuje się zabudową wiejską z kilkoma obiektami użyteczności publicznej. Przewaga zabudowy jednorodzinnej- Klików, wielorodzinnej- Czyżówek.
Uzasadnienie wyboru obszaru do rewitalizacji	<p>Wybór obszaru rewitalizacji wynika z występowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. Dla rewitalizowanego obszaru sformułowano przyczyny występowania sytuacji kryzysowej w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>relacji społecznych</u>: m.in. niewystarczająca integracja mieszkańców, zwłaszcza z młodszym pokoleniem, brak świetlicy wiejskiej- Czyżówek, brak miejsca rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców, problem alkoholowy części mieszkańców miejscowości, wysoki poziom ubóstwa spowodowany niską jakością ofert pracy (najczęściej sezonowej), uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, duży odsetek osób ze stwierdzonymi niepełnosprawnościami. - <u>kwestii gospodarczych</u>: m.in. brak wsparcia dla rozwoju agroturystyki – bazy noclegowej, gastronomicznej, promocji wśród turystów, niewystarczające eksponowanie walorów środowiskowych, zaniedbania komunikacyjne mające wpływ na wybór przedsiębiorców lokalizacji dla swoich firm. - <u>sferę przestrzenno-funkcjonalnej</u>: m.in. zły stan drogi gruntowej z Klikowa do Łłowej, bardzo duży ruch samochodów ciężarowych na drodze w Klikowie – brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. - <u>dbałości o środowisko przyrodnicze</u>: m.in. zaniedbany zalew – dawniej zbiornik retencyjny, który dziś nie spełnia swojej funkcji, problem dojazdu do zalewu, brak strefy rekreacyjno-wypoczynkowej nad zalewem – niewykorzystany potencjał środowiskowy. <p>W obszarze rewitalizowanym odnotowuje się wysoki poziom bezrobocia (4,55 na 100 mieszkańców). W najtrudniejszej sytuacji finansowej znajdują się osoby najstarsze, natomiast na analizowanym terenie występuje koncentracja osób, które doświadczały przemocy w rodzinie. Problemy alkoholowe i trudna sytuacja materialna przekłada się na złe relacje w rodzinach. Obszar zamieszkuje jeden z największych w gminie odsetek osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Obszar rewitalizacji wyróżnia się niekorzystnie także z powodów ekonomicznych. Na terenie miejscowości zlokalizowano nieliczne podmioty gospodarcze.</p> <p>Obszar dotknięty jest wieloletnimi zaniedbaniami w sferze technicznej. Nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej- Klików, ani gazowej. Powszechnie jest palenie drewnem, niskiej jakości węglem, a także częściowo śmieciami.</p>

	Obszar rewitalizowany
Terytorium obszaru	Miejscowość Jankowa Żagańska
Dominująca funkcja obszaru	Obszar pełni funkcję mieszkalną. Charakteryzuje się zabudową wiejską z kilkoma obiektami użyteczności publicznej. Przewaga zabudowy jednorodzinnej.
Uzasadnienie wyboru obszaru do rewitalizacji	<p>Wybór obszaru rewitalizacji wynika z występowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. Dla rewitalizowanego obszaru sformułowano przyczyny występowania sytuacji kryzysowej w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>relacji społecznych</u>: m.in. zniszczona i wymagająca gruntownego remontu świetlica wiejska – bez takiego obiektu niemożliwe jest prowadzenie działań integracyjnych dla mieszkańców i motywujących ich do wspólnego działania, szczególnie źle na jakość życia wpłynęła decyzja o likwidacji Ośrodka Zdrowia ponieważ wystąpił problem z dostępem do usług medycznych brak , kursów, zajęć dodatkowych, które zatrzymałyby młodzież we wsi.

- kwestii gospodarczych: m.in. brak rolników, gospodarstw umożliwiających pracę we wsi, brak wystarczającej promocji wsi w celach zachęcania zewnętrznych inwestorów i rozwoju agroturystyki, prace interwencyjne zlecane mieszkańcom skierowane są do porządkowania sąsiednich wsi a nie w Jankowej (np. prace porządkowe).

- sferę przestrzenno-funkcjonalnej: m.in. zdewastowana świetlica, w której dawniej funkcjonowało kino, obecnie wymaga gruntownego remontu, potrzeba zagospodarowania boiska przy świetlicy, problemy komunikacyjne – zwłaszcza kierunki: Żary, Żagań, Iłowa (brak połączeń PKP, PKS), zły stan dróg i poboczy na terenie całej wsi, brak ścieżek rowerowych łączących dwie części Jankowej, renowacji wymaga strategiczna droga dla części Jankowej (droga do Mirostowic).

- dbałości o środowisko przyrodnicze: m.in. niewykorzystany potencjał przyrodniczy – mała promocja, brak tablic informacyjnych z opisem przyrody, niewykorzystany i nieprzystosowany teren wokół akwenu wodnego, brak ścieżek rowerowych, niezagospodarowany teren po boisku, brak rozwoju działalności agroturystycznych mimo możliwości środowiskowych, problem z kanalizacją – stare, ponemieckie szamba, brak utwardzonej drogi przez las w kierunku Kunic, Szczepanowa, wiele nieuregulowanych kwestii związanych z posesjami, gruntami (akty własności) - problem z terenami gliniastymi, problem palenia niewłaściwym materiałem, zaśmiecanie lasów przez ludzi spoza wsi (nie mieszkańców).

W obszarze rewitalizowanym odnotowuje się wysoki poziom bezrobocia (4,05 na 100 mieszkańców). W najtrudniejszej sytuacji finansowej znajdują się osoby najstarsze, ponadto rzadkie patrole Policji na terenie miejscowości nie sprzyjają poczuciu bezpieczeństwa.

Obszar zamieszkuje największy odsetek osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej.

Obszar rewitalizacji wyróżnia się niekorzystnie także z powodów ekonomicznych. Na terenie miejscowości zlokalizowano nieliczne podmioty gospodarcze.

Obszar dotknięty jest wieloletnimi zaniedbaniami w sferze technicznej. Nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej, ani gazowej. Na terenie miejscowości występuje największy odsetek budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989.

Źródło: opracowanie własne

W obszarze rewitalizowanym planowane są do realizacji działania infrastrukturalne służące kompleksowemu rozwiązaniu problemów tej części gminy Iłowa. Powstała infrastruktura będzie służyła przeprowadzeniu projektów „miękkich” mających na celu niwelowanie największych problemów społecznych obszaru związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą, podniesieniem jakości życia lokalnych społeczności oraz jakości i dostępności usług społecznych. Projekty „miękkie” będą skierowane do wszystkich osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu obszaru.

Przewidziane do realizacji na obszarze rewitalizowanym działania obejmują zatem aspekt społeczny, a ponadto będą dotyczyć kwestii gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Inwestycje prowadzone będą w całości na obszarze rewitalizowanym, a tym samym zdegradowanym, który charakteryzuje się skupieniem dużej liczby niekorzystnych zjawisk świadczących o sytuacji kryzysowej na wyznaczonym obszarze.

6. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)

W oparciu o zdiagnozowane problemy wg wskazanych metod delimitacji wyznaczono obszar zdegradowany, który w szczególności powinien być objęty działaniami rewitalizacyjnymi. Obszar ten wyznaczono w oparciu o zdiagnozowane problemy natury społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej,

przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej – w jego skład jak wyżej wskazano wchodzi następujący obszar zdegradowany:

- Obszar funkcjonalny nr 1
IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema;
- Obszar funkcjonalny nr 5
Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików
- Obszar funkcjonalny nr 6
Jankowa Żagańska

Wizja stanu obszaru:

Gmina Iłowa

Jest przyjaznym miejscem do pracy i życia. Niekorzystne wskaźniki dla zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych uległy poprawie, Obszary w Iłowej (Centrum miasta), Czyżówku i Klikowie oraz w Jankowej Żagańskiej ze swoimi silnymi i zintegrowanymi społecznościami lokalnymi stanowią mocny punkt Gminy w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego. Przy czym zdiagnozowane sytuacje kryzysowe, dzięki umiejętnie realizowanym programom i działaniom społecznymi nie przeszły na obszary sąsiednie. Teren i zabudowania po byłym dworcu PKP w Iłowej są zagospodarowana – realizuje się tutaj aktywność społeczna mieszkańców, w szczególności seniorów. Obszary zdegradowane zyskały nową jakość, nadano im funkcje, które pozwalają na realizację ambicji społecznych oraz na aktywność gospodarczą mieszkańców Gminy. Opanowano tu sytuacje kryzysowe w każdej ze zdiagnozowanych sfer problemowych. Przyjazne środowisko pracy i życia sprzyja rozwojowi poszczególnych jednostek oraz całej społeczności, pozwala na stabilny rozwój lokalnego rynku pracy.

Gmina Iłowa umiejętnie zarządza problemami społecznymi, w czym łączy dbałość o gminę i mieszkańców. Centrum Iłowej z centrum hotelowo-konferencyjnym w budynku po byłej Szkole Ponadgimnazjalnej, rozbudowaną i dostosowaną do potrzeb mieszkańców nowoczesną Biblioteką, przebudowaną salą gimnastyczną przy ul. Pałacowej oraz nowoczesnym stadionem miejskim, ze zmodernizowanym pawilonem handlowym przy ul. Żagańskiej, z nowym targowiskiem miejskim, dostosowanym do możliwości przestrzeni oraz potrzeb mieszkańców, z domem dziennego pobytu dla osób starszych w budynku po byłym Dworcu PKP, ze zmodernizowanym Urzędem Miejskim i budynkiem ZGKiM, gdzie uruchomiono nowe funkcje pozwalające lepiej wykorzystać tę infrastrukturę na potrzeby mieszkańców, z wygospodarowanym obszarem rekreacyjnym na obszarze przy zbiorniku retencyjnym przy ul. Młyńskiej, z nową siłownią zewnętrzną przy ul. Traugutta, zmodernizowanym

Stadionem Miejskim, jest miejscem gdzie mieszkańcy, jak również osoby przyjezdne chętnie spędzają czas. Tak samo inwestycje w Jankowej Żagańskiej, Czyżówku i Klikowie wraz ze zintensyfikowanymi działaniami miękkimi, aktywnym animatorem społecznym, który została specjalnie zatrudniony na potrzeby aktywizacji społecznej osób najbardziej dotkniętych osobistymi sytuacjami kryzysowymi pozwalają na realizację własnych planów zawodowych i społecznych mieszkańców tych obszarów. W szczególności aktywność organizacji pozarządowych zyskała na sile i znaczeniu, od czasu poprawy infrastruktury, który może być wykorzystana na cele działalności pożytku publicznego (w tym. m.in. świetlica wiejska w Jankowej Żagańskiej).

Zmodernizowana zaniedbana przestrzeń, docieplone budynki mieszkalne i użyteczności publicznej, zrewitalizowane zabudowania zaspokajają potrzeby kulturalne i bytowe mieszkańców obszaru. Zrewitalizowany Urząd Miasta wraz z otoczeniem pozwolił na uruchomienie potencjału tego miejsca. Powstała infrastruktura, pozwalająca na intensyfikację aktywności społeczno-gospodarczej, pozwoliła na wygodną realizację działań prospołecznych, sprzyjających rozwojowi społeczności lokalnej.

Działania podejmowane przez służby miejskie, w tym w szczególności przez bibliotekę oraz przez organizacje pozarządowe z wykorzystaniem zmodernizowanej i rozbudowanej infrastruktury, stały się ciekawą alternatywą dla młodych mieszkańców Gminy w zakresie spędzania wolnego czasu.

Działalność społeczna realizowana przez stowarzyszenia i instytucje publiczne poprawiła znacznie aktywność społeczną. Mieszkańcy wiedzą jak się organizować i w jaki sposób przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom. Motywem przewodnim działań stał się rozwój społeczny i gospodarczy w oparciu o inwestycje w infrastrukturę i zintensyfikowane działania miękkie.

Społeczność lokalna o zadowalającym poziomie poczucia tożsamości lokalnej i w zadowalającej kondycji psycho-społecznej tworzy trwałą strukturę, opartą na przywiązaniu do lokalnych tradycji i na dobrosąsiedzkich stosunkach. Społeczność angażuje się w lokalne inicjatywy rozwojowe i aktywizacyjne, stwarzając sobie warunki do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. Gmina planuje dalsze działania rozwojowe, przy aktywnym uczestnictwie społeczności lokalnych. Rozwija się konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na sektorze małych i średnich przedsiębiorstw usługowych i produkcyjnych.

Sprawne i efektywne zarządzanie publiczne, aktywna współpraca samorządu z sektorem pozarządowym, biznesowym i publicznym zapewniają wysoką jakość i dostępność usług.

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celu strategicznego, celów głównych, podlegających im celów szczegółowych oraz kierunków działań rewitalizacyjnych. Cel strategiczny oraz cele główne nawiązują bezpośrednio do wizji obszaru rewitalizacji, stanowiąc jej rozwinięcie. Hierarchiczna struktura celów porządkuje sposób działań związanych z rewitalizacją, wskazując poszczególnych kierunkom działań ich nadrzędny cel.

Na podstawie przeprowadzonej w poprzednich rozdziałach diagnozie czynników i zjawisk kryzysowych w tym sformułowanych na jej podstawie drzewie problemów zdefiniowano pożądaną listę celów projektu, którą przedstawiono w formie rozbudowanego diagramu logicznych powiązań między nimi – „drzewo celów” – graf poniżej. Przedstawione poniżej drzewo celów obrazuje zależności między celem strategicznym, celami głównymi oraz szczegółowymi, a środkami do ich osiągnięcia.

Strategicznym celem rewitalizacji gminy Łłowa jest „Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Łłowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy”. Do celów głównych, ściśle powiązanych z celem strategicznym należą:

1. rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych,
2. rozwój gospodarczy poprzez wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego obszarów zdegradowanych,
3. zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości na obszarach zdegradowanych.

Cele główne realizuje katalog celów szczegółowych zdefiniowanych jako:

1. Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych,
2. Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych i poprawa bezpieczeństwa,
3. Poprawa dostępności do obiektów kultury oraz obiektów turystycznych,
4. Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych,
5. Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców,
6. Wsparcie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzenia nowych firm,
7. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym.

Tabela 30 Cele programu rewitalizacji

Cel strategiczny

Źródło: opracowanie własne

W poniższym opracowaniu szczegółowo w odniesieniu do zdefiniowanych celów szczegółowych programu, opisano konkretne problemy społeczności lokalnej, które zostaną rozwiązane w wyniku działań rewitalizacyjnych. Ponadto, pod każdym opisem jakościowym negatywnych zjawisk, wskazano kierunki działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym.

Cel szczegółowy nr 1 - Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych

oraz

Cel szczegółowy nr 2 - Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- wydawanie biuletynu informacyjnego i gazetki lokalnej o wydarzeniach w gminie (wrzucanej do skrzynek),
- stworzenie Domu Dziennego Pobytu,
- stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu dla młodzieży z wykorzystaniem nowoczesnych technologii – gier komputerowych, mediateki, internetu itp.,
- organizacja zajęć fitness z odpowiednim zapleczem – integracja,
- stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla osób w wieku 40+, 50+, 60+,
- stworzenie miejsca dla osób bezdomnych – noclegowni, ogrzewalni itp.,
- stworzenie świetlicy środowiskowej oraz lokalu dla osób niepełnosprawnych,
- pomoc starszym osobom mieszkającym na terenie okolicznych wiosek (dowozy na zajęcia, aktywizacja społeczna, opieka),
- współpraca z zarządami osiedli celem wykorzystania pomieszczeń osiedlowych na świetlice,
- zwiększenie liczby mieszkań socjalnych,
- zamontowanie windy w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej
- siłownie plenerowe.

Cel szczegółowy nr 3 - Poprawa dostępności do obiektów kultury oraz obiektów turystycznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- większa promocja i propagowanie informacji o różnych inicjatywach, wydarzeniach na terenie gminy,
- zmiana wachlarza działalności Gminnego Centrum Kultury i Sportu, zwiększenie oferty dla młodych osób,

- rewitalizacja Pałacu (elewacja, dach, okna),
- pozyskanie środków unijnych na ścieżki rowerowe,
- utworzenie krytego basenu i terenów sportowych,
- odtworzenie basenu na Stadionie Miejskim,
- zwiększenie zatrudnienia osób do obsługi Parku Dworskiego i promocja parku,

Cel szczegółowy nr 4 - Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- budowa nowych placów zabaw na osiedlach,
- przejście dla pieszych na ul. Ogrodowej,
- rozszerzenie oferty transportu publicznego u przewoźników,
- renowacja budynków przy głównych ulicach i w centrum miasta,
- oczyszczenie, odnowa, odbudowa koryta rzeki, poprawienie drożności rzek w obrębie gminy,
- znalezienie lokalizacji na budowę siłowni i skate parku,
- zwrócenie się do policji o częstsze patrolowanie Placu Wolności i okolic – problem z parkowaniem w niedozwolonych miejscach i piciem alkoholu w miejscach publicznych,
- zainstalowanie monitoringu przy ul. Piaskowej i przy Stadionie Miejskim,
- zwiększenie liczby połączeń komunikacyjnych między powiatem i miejscowościami wokół gminy,
- modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej (zamontowanie windy),
- zagospodarowanie budynku po dworcu PKP – np. pod lokale socjalne, lokale dla osób starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych wraz z ofertą zajęć,
- zobowiązanie właścicieli budynków o zadbanie i estetykę.

Cel szczegółowy nr 5 - Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- wymiana pieców węglowych plus dofinansowanie do pieców,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków plus dofinansowanie do oczyszczalni,
- dofinansowanie do ekologicznych kotłów grzewczych,
- sankcje za palenie niewłaściwych odpadów,
- praca nad zmianą świadomości społeczności lokalnej – zajęcia edukacyjne, ekologiczne,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania środowiskowe,
- rewitalizacja stawu (zbiornika retencyjnego) przy ul. Młyńskiej,

- utworzenie miejsc kąpielowych nad zalewem Klików wraz z pomostem na zalewie i utwardzenie drogi przez las nad zalew; udostępnienie łódek,
- montaż urządzeń robiących pomiary zanieczyszczeń, hałasu,
- budowa ścieżek rowerowych, ścieżek edukacyjnych na terenie gminy,
- budowa schroniska dla psów,
- zachęcanie do tworzenia gospodarstw agroturystycznych,
- opracowanie programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na wsiach,
- oświetlenie ul. Pałacowej,
- współpraca ze szkołą krzewów w celu zagospodarowania terenów miejskich,
- dbałość o zieleń i zasadzone krzewy, kwiaty,
- zwiększenie atrakcyjności wizualnej miasta,
- remont DK A18,
- pozyskanie środków na rewitalizację zabudowy zabytkowej,
- modernizacja zabudowy Urzędu Miejskiego, OPS, ZGKiM,
- utwardzenie drogi przy ul. Strzeleckiej i przedłużenie jej w kierunku ul. Cmentarnej,
- utworzenie miejsc parkingowych przy Stadionie Miejskim i na ulicy Piaskowej,
- budowa sieci wodociągowej w Klikowie i Kowalicach,
- renowacja dworców kolejowych (Iłowa i Jankowa),
- budowa obwodnicy Iłowej,
- zwiększenie ilości koszy na śmieci na terenie miasta.

Cel szczegółowy nr 6 - Wsparcie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzenia nowych firm oraz

Cel szczegółowy nr 7 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- przygotowanie atrakcyjnej oferty i uzbrojenie terenów dla zewnętrznych inwestorów,
- upowszechnianie przedsiębiorczości – warsztaty, punkty informacyjne, edukacja (zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców, wytwórstwo lokalne),
- rozwój współpracy z instytucjami takimi jak Polska Agencja Rozwoju Przemysłu, Powiatowy Urząd Pracy,
- promowanie i eksponowanie atrakcyjności terenów inwestycyjnych,
- zmniejszenie podatków dla nowych firm,
- budowa drogi dojazdowej do strefy gospodarczej,
- przygotowanie terenów inwestycyjnych,
- eksponowanie walorów turystycznych na terenie gminy – rozwój agroturystyki,

- wydanie folderów informacyjnych, widokówek, znaczków odnoszących się do miejsc turystycznych i historycznych związanych z Łową,
- spotkania i szkolenia dla osób zakładających działalność gospodarczą – możliwości dofinansowania do własnego biznesu, pomoc w pisaniu biznes-planu itp. , punkt konsultacyjny.

8. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Obszar zdegradowany, jaki został wyłoniony w toku diagnozy, obejmującej całą Gminę poddany zostanie działaniom rewitalizacyjnym, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy o charakterze społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym.

Obszar zdegradowany to część Gminy, która działaniom rewitalizacyjnym jest poddawana już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wkluczeniem, na obszarze Gminy, ale związane też były z działaniami rozwojowymi w zakresie gospodarczym, jak również z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną (poprawiono m.in. efektywność energetyczną szeregu budynków mieszkalnych).

Ponadto podejmowano działania w zakresie modernizacji infrastruktury sportowej i edukacyjnej – Wybudowano m.in. halę sportową przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Łowej. Ponadto w Koninie Żagańskim, na terenach bezpośrednio sąsiadujących z DK A 18 utworzono Strefę Aktywności Gospodarczej, w tym m.in. w części uzbrojono strefę. Ponadto w zakresie poprawy infrastruktury komunalnej przebudowano ulicę Piaskową oraz Poniatowskiego w Łowej. Miało też miejsce szereg pomniejszych inwestycji w obszarze infrastruktury komunalnej. Ponadto podejmowano na terenie Gminy działania odnoszące się do rozwoju infrastruktury gospodarczej (zrealizowano kilka projektów infrastrukturalnych przez podmioty gospodarcze, dzięki czemu poprawie ulegał lokalny rynek pracy).

Podejmowane działania jednakże związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój Gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, infrastrukturalno-gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Nie było jak do tej pory Programy Rewitalizacji. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pomimo podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie Gminy, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, obszar ten jednakże w wyniku obecnie podejmowanych działań doprecyzowano. Konieczne jest zatem podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej rozpoczęto prace nad rewitalizacją, w ramach której działania będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Programie Rewitalizacji. Władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, jak również te działania, które są planowane do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji.

Planowane przedsięwzięcia zostały wypracowane wspólnie w ramach realizowanych działań partycypacyjnych. Ustalono, że należy czym prędzej podjąć skonsolidowane działania w obszarze zdegradowanym. Istnieje pilna potrzeba nadania dynamiki rozwojowej temu obszarowi, co musi odbywać się na drodze kontynuacji procesów modernizacyjnych rozpoczętych w poprzednich okresach. Bezpośrednio proces ten wiąże się z realizacją całej serii inicjatyw, oddziałujących zarówno na sferę urbanistyczną, jak również na tkankę społeczną – co doprowadzi do poprawy szeregu aspektów tego obszaru, zdiagnozowanych jako kryzysowe. Planowane działania są komplementarne względem siebie i łącznie będą stanowić intensywne bodźce rozwojowe.

Przewidziane w ramach programu rewitalizacji działania obejmują aspekt społeczny (warunek konieczny) oraz przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i gospodarczy (przedstawiony łącznie jako infrastrukturalno-gospodarczy) oraz środowiskowy. W tych sferach zdiagnozowano sytuację problemową, której planowane działania mają przeciwdziałać. Oczekiwane efekty zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych są wzajemnie powiązane i skutkują w związku z tym poprawą sytuacji kryzysowej obszaru zdegradowanego w każdej ze sfer.

Przewidziane działania mają charakter kompleksowy, są skoncentrowane – działania rewitalizacyjne skupione są na obszarze rewitalizacji, dotkniętym największą koncentracją problemów i negatywnych zjawisk, który został wyznaczony w wyniku diagnozy (3 podobszary).

Poniżej przedstawiamy planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację.

Wykaz przedsięwzięć podstawowych:

1. Przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej..
2. Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna
3. Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy.
4. Realizacja programu aktywizacji gospodarczej.
5. Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL).
6. Dostosowanie budynku szkoły ponadgimnazjalnej w Łowej do potrzeb centrum hotelowo-konferencyjnego.
7. Przebudowa biblioteki miejskiej przy ul. Żagańskiej w Łowej na potrzeby kulturalne.
8. Przebudowa małej sali gimnastycznej przy ul. Pałacowej w Łowej.
9. Poprawa stanu technicznego pawilonu handlowego przy ul. Żagańskiej w Łowej.
10. Modernizacja stadionu miejskiego przy ul. Piaskowej w Łowej.

11. Budowa targowiska miejskiego w Łowej.
12. Zagospodarowanie budynku dworca PKP przy ul. Kolejowej w Łowej na potrzeby świetlicy dziennego pobytu.
13. Modernizacja Urzędu Miejskiego i siedziby ZGKM w Łowej.
14. Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym przy Ul. Młyńskiej w Łowej na potrzeby rekreacyjne.
15. Budowa siłowni zewnętrznej przy Ul. Traugutta w Łowej.
16. Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska.
17. Dostosowanie terenu przy zalewie w miejscowości Klików do funkcji turystycznych i rekreacyjnych.
18. Termomodernizacja i modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze zdegradowanym miejscowości Łowa.
19. „Przebudowa budynku przy ul. Kolejowej 11 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Łowa”.

Szczegóły przedstawiamy poniżej w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 31 Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnio nakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gmina Łowa (partnerzy do realizacji projektu)
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia animacji środowiskowej osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej, pozwoli to na odciążenie społeczności lokalnej od osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Osoby te, dzięki działaniom animatora zwiększą swoją zdolność do integracji, uwierzą w siebie i poprawią swoje kompetencje interpersonalne</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – dzięki animacji środowiskowej i możliwości aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, poprawi się jakość Kapitału Ludzkiego, poszukującego pracy. Animatorzy zmotywują mieszkańców, dotkniętych sytuacją kryzysową do pracy nad sobą, w związku z czym wzrosną kompetencje interpersonalne i zawodowe tych osób. Dzięki czemu będzie się również rozwijał lokalny rynek pracy. Lokalni przedsiębiorcy wiedząc, że osoby zagrożone wykluczeniem brały udział w działaniach animacyjnych, zwiększą swoje zaufanie do tych osób, co generalnie wpłynie na poprawę lokalnego rynku pracy</p>
Zakres realizowanego zadania	Działanie zakłada zaangażowanie w realizację organizacji pozarządowej, która zostanie wyłoniona w konkursie ofert, w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie zakłada uruchomienie konkursu w ramach dotacji z Gminy na działania w Obszarze Pomocy Społecznej – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, na działania animacyjne, w tym animację dzieci i młodzieży (w okresie wakacyjnym szczególnie). W tym celu Gmina uwzględni taki konkurs w Programie Współpracy z NGO (co będzie bezpośrednio odnosić się do działań rewitalizacyjnych na obszarze zdegradowanym). Celem wzmocnienia oddziaływania w ramach konkursu byłaby dodatkowa punktacja za działania dodatkowe – odnoszące się do aktywizacji i integracji społeczności lokalnej, niezwiązanych bezpośrednio z

	<p>Programem Animacji Środowiskowej oraz za pozyskanie dodatkowych środków na ten cel ze źródeł zewnętrznych (np. w ramach mechanizmów norweskich lub Mechanizmu Szwajcarskiego, LGD, PO FIO itp., wówczas dotacja z Gminy, stanowiłaby tylko uzupełnienie finansowania działań).</p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa , Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików • Jankowa Żagańska
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem będą mieli okazję się zaktywizować i zintegrować ze społecznością lokalną, działanie wspomże również te osoby w ich reintegracji zawodowej, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej oraz kompetencji interpersonalnych; zadanie poprzez oddziaływanie na dzieci i młodzież pozwoli również na zagospodarowanie aktywności młodych mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej poprawiając ich poziom integracji i kompetencji interpersonalnych oraz kanalizując energię na rzecz działalności społecznie użytecznej.</p> <p>Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia wykorzystanie na cele społeczne istniejącej infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze społecznym i edukacyjnym. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury społecznej w sensie instytucjonalnym, zapewniając dostęp do animatora środowiskowego.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdego z działań, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, program i raport z jego wdrożenia)</p> <p>- utworzenie funkcji Animatora Środowiskowego i powierzenie zadania wykwalifikowanej osobie – 1 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej o wdrożeniu programu, wizja lokalna pracowników Biura Rewitalizacji)</p> <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba działań/inicjatyw podejmowanych w ramach animacji środowiskowej – co najmniej 3 szt./ rok (źródło informacji: sprawozdania NGO z realizacji działalności podmiotu;</p>

	<p>dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Biura Rewitalizacji, roczny raport z realizacji współpracy JST z NGO)</p> <p>- uczestnicy działań animacyjnych – min. 30 os. (źródło informacji: sprawozdanie z działań NGO/Animatora środowiskowego, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników, roczny raport ze współpracy JST z NGO)</p> <p>- liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły kompetencje interpersonalne, kondycję psycho-fizyczną, w wyniku czego zwiększyły swoje szanse na rynku pracy: min. 9 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań NGO/Animatora środowiskowego, w tym wyniki ankietyzacji uczestników działań – testy kompetencji i ankiety ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania)</p>
Okres realizacji	2018-2020
Szacunkowa wartość projektu	40 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	<p>25 000,00 zł – środki ze źródeł zewnętrznych (PROW w ramach LGD – środki UE lub PO FIO lub Mechanizm Norweski lub Mechanizm Szwajcarski)</p> <p>15 000,00 zł – Budżet Gminy</p>

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Iłowa
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość przeszkolenia i rozpoczęcia działalności w ramach Spółdzielni Socjalnej (podmiot ekonomii społecznej). Uczestnictwo w Spółdzielni Socjalnej pozwoli na pełne uczestnictwo w społeczności lokalnej i wzrost kompetencji interpersonalnych i zawodowych. Mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem zyskują bardzo ciekawy i efektywny impuls do walki ze swoją własną sytuacją kryzysową.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – Uruchomienie Spółdzielni Socjalnej wpłynie na zaistnienie nowego podmiotu na lokalnym rynku, przez co lokalni przedsiębiorcy mogą czuć dyskomfort, i odbierać Spółdzielnię jako konkurencję, zgodnie jednakże z analizami spółdzielnie realizują najczęściej usługi, jakich nie chcą się podjąć podmioty prywatne, w tym znaczeniu spółdzielnia uzupełni ofertę jaka funkcjonuje na rynku i wpłynie na to, że oferta usług na lokalnym rynku będzie bardziej kompletna. Spółdzielnia socjalna ponadto pozwoli na pełną reintegrację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem, co wpłynie tak czy inaczej na poprawę rynku pracy i zwiększenie podaży wartościowych pracowników.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach przedmiotowego zadania zostanie wdrożone wsparcie z zakresu ekonomii społecznej, co związane będzie z pomocą przy utworzeniu przez chętne osoby zagrożone wykluczeniem spółdzielni socjalnej oraz wyszkolenie tych osób w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz poprawy ich kompetencji zawodowych oraz kompetencji kluczowych, w tym interpersonalnych.</p> <p>Celem funkcjonowania spółdzielni będzie reintegracja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem. Prowadzenie podmiotu ekonomii społecznej będzie odbywało się w oparciu o osobistą pracę osób zatrudnionych z katalogu z ustawy o spółdzielniach. Prowadzenie działalności gospodarczej i społecznej będzie miało miejsce na rzecz środowiska lokalnego. Prowadzenie działalności społecznie użytecznej będzie miało miejsce w sferze zadań publicznych, a szczególnie w zakresie prowadzenia działalności z obszaru zagospodarowania terenu, sprzątania budynków instytucji publicznych (np. szkoły, urzędy – przy organizowaniu przetargów możliwe jest zastosowanie klauzul społecznych), tworzenie i utrzymanie terenów zielonych w obszarze rewitalizacji w nawiązaniu do konieczności realizacji całej gamy zadań związanych z terenami zielonymi.</p>

	<p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa , Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema; • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,) , Klików; • Jankowa Żagańska.
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji osoby zagrożone wykluczeniem zostają najpierw przygotowane do prowadzenia działalności w ramach spółdzielni socjalnych, a następnie przyuczone prowadzą taką działalność. Dodatkowe ułatwienie w utrzymaniu się na rynku stanowi możliwość wykorzystywania przez podmioty publiczne klauzul społecznych w organizowanych postępowaniach na realizację zadań publicznych.</p> <p>Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia osobom zagrożonym wykluczeniem rozpoczęcie działalności gospodarczej. Spółdzielnia socjalna, jako narzędzie ekonomii społecznej jest de facto prowadzeniem działalności gospodarczej, zatem wraz z utworzeniem spółdzielni tworzy się nowe miejsca pracy oraz stwarza się możliwość w zakresie późniejszego zwiększenia dostępnych miejsc pracy w spółdzielni. Projekt poprawia zatem wskaźniki aktywności gospodarczej.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdego z działań, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- utworzenie i prowadzenie Spółdzielni Socjalnej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, dokumenty rejestrowe podmiotu, raport Biura Rewitalizacji)</p> <p>- realizacja szkoleń i warsztatów dla 5 członków spółdzielni socjalnej (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu, listy obecności + dokumentacja zdjęciowa + programy zajęć)</p> <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba członków Spółdzielni socjalnej – 5 os., z tego 3 osoby z grupy osób zagrożonych wykluczeniem. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne, raport biura rewitalizacji)</p> <p>- wzrost kompetencji zawodowych i interpersonalnych u 5 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – testy kompetencji i ankietę przeprowadzone ex Ante i ex Post, raport z realizacji badania)</p> <p>- wzrost liczby miejsc pracy – 5 EPC (źródło informacji: raportu podmiotu, deklaracje ZUS/RMUA)</p>
<p>Okres realizacji</p>	<p>2018-2023</p>

Szacunkowa wartość projektu	100 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	95 000,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 5 000,00 zł – środki własne NGO/Gminy Iłowa (wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33 Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe, OPS, OWES, Gmina Iłowa, Powiat żagański
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku działań przedstawiciele lokalnej społeczności zyskują możliwość przeszkolenia, w tym możliwość zwiększenia swoich kompetencji społecznych i aktywności na tym polu, poprawi się również świadomość i wiedza w zakresie możliwości kształtowania społeczeństwa obywatelskiego Lokalni przedsiębiorcy – Podejmowane działania wpłyną na zaistnienie bardziej świadomego społeczeństwa, co wpłynie na wzrost ilości i aktywności lokalnych liderów, w tym również aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców Gminy. Przyczyni się to do zwiększenia podaży pracowników lepiej przygotowanych do wymogów lokalnego rynku pracy.
Zakres realizowanego zadania	W ramach zadania będą podejmowane następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> • Działania na rzecz promowania aktywności społecznej mieszkańców Gminy, w tym zakładania nowych organizacji i podmiotów ekonomii społecznej. Planuje się ścisłą współpracę w tym zakresie z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej, w tym spotkania i konferencje edukacyjne. • Włączenie mieszkańców do okresowych ocen realizowanych usług społecznych. • Rozwój aktywności społecznej seniorów.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • IłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa , Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema; • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików; • Jankowa Żagańska.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy: <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zwiększą swoją świadomość w zakresie społeczeństwa obywatelskiego, co wpłynie na aktywizację lokalnej społeczności. Dzięki projektowi w istotny sposób przeciwdziałano zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt poprzez aktywne oddziaływanie na rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej wpłynie na wzrost aktywności organizacji pozarządowych, co zapewni mieszkańcom obszaru zdegradowanego zwiększony dostęp do edukacyjnych usług społecznych, co stanowi uzupełnienie istniejącej podaży usług tego rodzaju. Projekt pośrednio również poprzez swoje działania aktywizacyjne i integracyjne przyczyni się do rozwoju lokalnego rynku pracy. Projekt poprawi zatem również wskaźniki aktywności gospodarczej.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji działania, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - konferencja lub spotkanie edukacyjne w zakresie promowania aktywności mieszkańców – 2 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji zadania) - coroczne spotkania z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie omówienia jakości usług społecznych – 1 szt./rok (źródło informacji: raport z realizacji zadani) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost kompetencji zawodowych, społecznych i interpersonalnych u 9 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – ankieta ex Ante i ex Post)
Okres realizacji	2017-2023
Szacunkowa wartość projektu	105 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	70 000,00 zł – środki EFS w ramach RPO Lubuskie 2020 20 000,00 zł – środki inne (np. Fundacji Rozwoju Obszarów Wiejskich) 15 000,00 zł – środki własne JST

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34 Realizacja programu aktywizacji gospodarczej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjno-organizacyjne / niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania społeczne); OPS, Gmina Iłowa (jako partnerzy projektu)
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu Mieszkańcy obszaru będą beneficjentami co do wzrostu kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Nowe firmy przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – poprawi się sytuacja na lokalnym rynku pracy, sektor gospodarczy zostanie umocniony, zwiększy się kompetencja w zakresie przedsiębiorczości, istniejący przedsiębiorcy zyskają dodatkowych dostawców i kontrahentów, co może wpłynąć na wzrost klientów z zewnątrz.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Działania są związane z realizacją warsztatów, podczas których osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą – nauczą się jakie kroki należy podjąć celem rozpoczęcia działalności, pozyskania klientów i utrzymania się na rynku.</p> <p>Uczestnicy warsztatów będą musieli przygotować biznes plan do swojej działalności, najlepsi otrzymają dotacje rozwojową na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 20 000,00 zł oraz dotację pomostową na utrzymanie się przez pierwszy okres prowadzenia działalności.</p>

	Realizacja działania jest ważna z punktu widzenia stymulowania wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców, jak również ma wpływ na wzrost poczucia lokalnej tożsamości i poprawę estetyki obszaru.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema; • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików; • Jankowa Żagańska.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sferę społeczną – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, wzrost zainteresowania prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, przełoży się bezpośrednio na spadek osób bezrobotnych, co w terminie późniejszym doprowadzi też do zwiększenia dostępnych w obszarze miejsc pracy. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sferę infrastrukturalno-gospodarczą – dzięki realizacji działań lokalni przedsiębiorcy mają szansę na konsolidację rynku oraz wzrost kompetencji w zakresie prowadzonej działalności. Ponadto wpłynie to na wzrost zainteresowania działalnością gospodarczą co doprowadzi do wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu działania, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji):</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i wdrożenie do realizacji programu aktywizacji gospodarczej – 1 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu), - zorganizowane warsztaty przedsiębiorczości – co najmniej 1 cykl warsztatów (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu), - przekazane dotacje: 4 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu). <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie nowych firm na obszarze zdegradowanym – 3 szt. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne).
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	190 000,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS), 10 000,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35 Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjno-organizacyjne / średnio nakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, OPS, Organizacje pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania aktywizacyjne)
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu Mieszkańcy obszaru będą beneficjentami wzrostu integracji osób zagrożonych wykluczeniem. Przez co w obszarze zdegradowanym mieszkańcy odczuwają wzrost bezpieczeństwa i komfortu życia (osoby zagrożone wykluczeniem w wyniku działań zwiększą poziom kompetencji interpersonalnych i integracji ze społecznością lokalną, co wpłynie na wzrost poziomu samoakceptacji i jakości życia). Lokalni przedsiębiorcy – dzięki realizacji PAL mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem, będą sukcesywnie wychodzić z sytuacji kryzysowej w obszarach, w jakich ich dotyka. Przez co zwiększą swoje kompetencje i gotowość do podjęcia zatrudnienia – m.in. wśród lokalnych przedsiębiorców
Zakres realizowanego zadania	Działanie to jest kierowane do osób zagrożonych wykluczeniem (klientów OPS). Celem programu jest aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji przy zaangażowaniu w pracę na rzecz zagospodarowywaniu podwórek. Efektem programu będzie zdobycie umiejętności do samoorganizacji i wdrażania działań umożliwiających rozwiązywanie problemów społeczności objętej Programem oraz jej rozwój. W Programie zostaną zrealizowane działania z zakresu reintegracji społecznej. Uczestnikami Programu będą osoby korzystające ze świadczeń OPS, wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, nieaktywne zawodowo, szczególnie osoby z niepełno sprawnościami, młodzież i seniorzy. Integracja społeczna będzie się odbywać przy okazji realizacji zadań związanych z adaptacją i remontami w przestrzeni publicznej (podwórka, klatki schodowe, place zabaw), tworzeniem miejsc umożliwiających spędzanie czasu wolnego. Działaniom tym towarzyszyć będą kursy motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów itp.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • IłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewiczza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewiczza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema; • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików; • Jankowa Żagańska.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy: <p>- sferi społecznej – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem sukcesywnie będą wychodzić z sytuacji kryzysowej, co wpłynie na wzrost kompetencji interpersonalnych, wzrost zdolności do podjęcia zatrudnienia i w efekcie znalezienie zatrudnienia. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sferi infrastrukturalno-gospodarczej – dzięki realizacji programu u osób zagrożonych wykluczeniem, zaangażowanych w jego realizację wzrosną kompetencje do podjęcia</p>

	zatrudnienia, co wpłynie na wzrost dostępnej lokalnej siły roboczej dla lokalnych przedsiębiorców.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i wdrożenie do realizacji Programu Aktywności Lokalnej (PAL) – 1 szt. (źródło informacji: raport Biura ds. Rewitalizacji o wdrożeniu programu). - zrealizowane działania reintegracyjne (kursy motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów) – zrealizowanych zostanie przynajmniej 20 różnych działań reintegracyjnych (sprawozdanie Biura ds. Rewitalizacji z realizacji projektu; listy obecności) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w działaniach – 55 osób (źródło informacji: listy obecności, deklaracje uczestnictwa i umowy na realizację projektu) - wzrost kompetencji interpersonalnych i poziomu integracji i aktywizacji u 15 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – ankieta ex Ante i ex Post)
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	50 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	25 000,00 – PROW w ramach LGD 25 000,00 – środki własne JST

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 36 Dostosowanie budynku szkoły ponadgimnazjalnej w Iłowej do potrzeb centrum hotelowo-konferencyjnego.

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Dostosowanie budynku szkoły ponadgimnazjalnej w Iłowej do potrzeb centrum hotelowo-konferencyjnego
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, podmioty prywatne, powiat żagański
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu mieszkańcy zyskają estetyczny budynek, w którym powstanie centrum hotelowo-konferencyjne, w miejsce niszczonego budynku który pozostał po szkole ponadgimnazjalnej. Budynek będzie dobrze ocieplony, efektywny energetycznie, co wpłynie na poprawę jakości powietrza i w efekcie warunków życia mieszkańców obszaru.</p> <p>Organizacje Pozarządowe – realizacja inwestycji pozwoli na ożywienie okolicy, co wpłynie na powstanie nowych miejsc pracy, powstanie również infrastruktura, gdzie można realizować działania edukacyjne i integracyjne przy założeniu finansowania z zewnątrz.</p> <p>Inwestycja wpłynie zatem na poprawę jakości pracy organizacji pozarządowych.</p>

	<p>Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – przedmiotowa inwestycja wpłynie na rozwój gospodarczy obszaru, powstanie nowa infrastruktura, w której można realizować działalność gospodarczą. Nowa jakość przestrzeni oraz nowa funkcja budynku poprawi ogólną estetykę i otoczenie biznesowe, w jakiej funkcjonują sąsiadujące firmy, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności przedmiotowej lokalizacji również w sensie gospodarczym.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W wyniku realizacji projektu będzie miała miejsce inwestycja w budynek po dawnej szkole ponadgimnazjalnej. Obiekt ten jest w złym stanie technicznym. Stwierdzono liczne problemy w zakresie termoizolacyjności obiektu.</p> <p>Budynek po zakończeniu inwestycji będzie przeznaczony na cele gospodarcze – Centrum Hotelowo-Konferencyjne.</p> <p>Zakres robót obejmuje inwestycje w przebudowę budynku i dostosowanie pomieszczeń do nowych, ww. celów.</p> <p>Inwestycja obejmie również docieplenie budynku, montaż odnawialnych źródeł energii, wewnętrzne prace remontowe, modernizację instalacji wewnętrznych, w tym centralnego ogrzewania i elektrycznej.</p> <p>Projekt w zdecydowany sposób wpłynie na poprawę funkcjonalności przestrzeni oraz na rozwój społeczno-gospodarczy, jak również na poprawę stanu środowiska. Prace termomodernizacyjne umożliwią zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a tym samym ograniczą emisję szkodliwych substancji do atmosfery.</p> <p>Niniejsze zadanie wspomaga podejmowane działania rewitalizacyjne. Dotyczy bowiem inwestycji w zdegradowaną tkankę urbanistyczną, znajdującą się w zdiagnozowanym obszarze zdegradowanym, co pozwoli na zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym zaniedbany i niedocieplony budynek użyteczności publicznej, znajdujący się na obszarze zdegradowanym. Projekt wpłynie na uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastrukturze, tj. powstanie Centrum Hotelowo-Konferencyjne. Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. - sfera Infrastrukturalno-gospodarcza – w wyniku realizacji inwestycji powstanie nowy element lokalnej infrastruktury gospodarczej, centrum hotelowo-gospodarcze, co wpłynie na znaczną poprawę otoczenia biznesowego, wpłynie również na poprawę lokalnego rynku pracy. - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej. Dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. budynku dawnej szkoły z przeznaczeniem na cele gospodarcze zainicjowany zostaje impuls do działań integracyjno-aktywizacyjnych realizowanych przez mieszkańców obszaru. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za najbliższą okolicę, pozwoli też na organizację w komfortowych warunkach działań szkoleniowych i aktywizacyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem, co będzie mogło mieć miejsce z wykorzystaniem zewnętrznych dofinansowań. <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera środowiskowa – termomodernizacja budynku, który będzie przeznaczony na cele gospodarcze – wpływa na zmniejszenie zużycia energii finalnej, co wpływa na redukcję emisji CO₂, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska, w tym powietrza.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) - utworzenie centrum hotelowo-konferencyjnego – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych elementów/obiektów lokalnej infrastruktury gospodarczej – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) - zmniejszenie emisji CO2 co najmniej o 20% w stosunku do emisji sprzed inwestycji dla budynku objętego inwestycją (źródło informacji: audyt energetyczny budynku)
Okres realizacji	2019-2021
Szacunkowa wartość projektu	2 800 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki prywatne (100%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37 Przebudowa biblioteki miejskiej przy ul. Żagańskiej w Łowej na potrzeby kulturalne

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa biblioteki miejskiej przy ul. Żagańskiej w Łowej na potrzeby kulturalne
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Łowa, Miejska Biblioteka Publiczna w Łowej
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>NGOs – zainteresowane współpracą w zakresie organizacji działalności kulturalno-edukacyjnej, związanej również z animacją działań kulturalnych. Inwestycja zwiększy możliwość realizacji takich działań. Ponadto poprawi też możliwość współpracy w tym zakresie z Miejską Biblioteką Publiczną w Łowej. Organizacje, współpracują z MBP Ośrodkiem Kultury i Gminą Łowa mają też pośredni wpływ na realizację działania. Organizacje pozarządowe, w szczególności działające w obszarze Kultury są zainteresowani projektem, biorą udział w spotkaniach, pod kątem uzyskania wiedzy nt. możliwości późniejszego wykorzystania powstałych efektów w swojej działalności. Wykorzystanie efektów zadania NGOs będą mogły wpleść we własne działania, mające m.in. na celu aktywizację społeczną</p> <p>Przedsiębiorcy – w szczególności działający w obrębie usług turystycznych, są zainteresowani realizacją działania, ze względu na wzrost estetyki przestrzeni obszaru, jak również funkcjonalności budynku MBP, który mogliby wykorzystać do własnych celów. Dzięki wzrostowi atrakcyjności Biblioteki wzrasta możliwość realizacji różnych działań kulturalnych, wzrasta też atrakcyjność lokalizacji, co łącznie może mieć wpływ na wzrost liczby przyjezdnych. Przedsiębiorcy biorą udział w spotkaniach, celem zyskania wiedzy i kompetencji w zakresie wykorzystania efektów we własnej działalności gospodarczej, np. do wykorzystania MBP w działalności rekreacyjno-turystycznej.</p> <p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną instytucję kultury, poprawi się Estetyka obszaru, poprawi się infrastruktura kulturalna, co zwiększy zainteresowanie mieszkańców własnym miejscem zamieszkania i wpłynie na wzrost poziomu integracji i poczucia lokalnej tożsamości. Jako wyborcy mieszkańcy mają pośredni wpływ na realizację działania – m.in. poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Gminy. Mieszkańcy są żywotnie zainteresowani inwestycją, pozwoli ona stworzyć istotny</p>

	<p>element lokalnej tożsamości, co pozwoli zwiększyć poziom zadowolenia ze swojej małej ojczyzny. Ponadto w zrewitalizowanych pomieszczeniach będą możliwe do realizacji nowe rodzaje aktywności społeczno-kulturalnej, co przyczyni się do poprawy jakości i dostępności usług publicznych.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Przedmiotowe przedsięwzięcie przewiduje inwestycję w zakresie renowacji, konserwacji i wyposażenia zabytkowego budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iłowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poddasze - roboty budowlane i instalacyjne • Poddasze - prace pozostałe • Parter biblioteka - roboty budowlane i instalacyjne • Wyposażenie - wytworzenie treści do wykorzystania w TIK, koszt urządzeń i oprogramowania do samodzielnego wytwarzania treści, urządzenia służące TIK (videospotkania) • Wyposażenie - w sprzęt niezbędny do prawidłowej realizacji zadania (np. wystawienniczy, techniczny, multimedialny) <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Zadanie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki Renowacji i modernizacji zabytkowego budynku MBP w Iłowej, oraz poprawie infrastruktury kulturalnej zaistnieją elementy o silnym impulsive integracyjnym, wokół organizowanych w Bibliotece zdarzeń można budować poczucie lokalnej tożsamości, co może wpłynąć na poziom integracji oraz na wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.</p> <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się do zmniejszenia problemów społecznych.</p> <p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja dotyczy m.in. realizacji elementu uporządkowania zniszczonego i zaniedbanego krajobrazu w przestrzeni obszaru rewitalizowanego. W ramach inwestycji zostanie zmodernizowany i rozbudowany budynek MBP w Iłowej – modernizacji i adaptacji na cele kulturalne poddane zostaną nieużywane pomieszczenia strychu, zmodernizowany zostanie parter. Inwestycja wpłynie na cały obszar zdegradowany, pozwoli również uruchomić nowe funkcje kulturalne, związane ze zwiększeniem dostępności do usług upowszechnienia kultury świadczonych przez MBP. Inwestycja zatem pozwoli na powstanie nowych i rozwinięcie istniejących funkcji kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych, edukacyjnych, społecznych i gospodarczych, związanych z przestrzenią gminy.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki realizacji inwestycji, zostanie zmodernizowana i rozbudowana lokalna instytucja kultury, tj. Miejska Biblioteka Publiczna w Iłowej, co wpłynie na uruchomienie nowych funkcji o charakterze kulturalnym – zostanie zwiększona świadczona do tej pory ilość usług w ramach działalności MBP, co będzie miało wpływ również na zwiększenie potencjału rekreacyjno-turystycznego Gminy Iłowa. Poprawie zatem ulegnie infrastruktura kulturalna oraz rekreacyjno-turystyczna, co związane jest z zakresem inwestycji i możliwości realizacji w powstałej infrastrukturze różnych zdarzeń edukacyjno-kulturalnych. Stąd inwestycja wpłynie na poprawę dostępności usług kulturalnych oraz zakresu dostępnej oferty rekreacyjno-turystycznej, co wpłynie również na zwiększenie liczby miejsc pracy w wyniku inwestycji na obszarze rewitalizacji.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p>

	<p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót). - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem - 2 470 (źródło informacji: Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, sprawozdanie z działalności gminnych instytucji kultury) - Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne – 1 870 os. (źródło informacji: Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, sprawozdanie z działalności gminnych instytucji kultury)
Okres realizacji	2017-2018
Szacunkowa wartość projektu	1 594 574,63zł
Przewidywane źródła finansowania	1 355 388,41 zł – środki EFRR w ramach RPO LUBUSKIE 2020 (85%) 239 186,22 zł – Budżet JST (15%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 38 Przebudowa małej sali gimnastycznej przy ul. Pałacowej w Iłowej

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa małej sali gimnastycznej przy ul. Pałacowej w Iłowej
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera przestrzenno-funkcjonalna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Iłowej, Zespół Szkół w Iłowej.
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – Obecnie na terenie Gminy nie istnieje wystarczająca liczba miejsc rekreacyjno-sportowych sprzyjających integracji społecznej i utrwalaniu więzi we wspólnocie lokalnej. W wyniku realizacji projektu uczniowie i mieszkańcy zyskają nową estetyczną infrastrukturę użyteczności publicznej (małą salę gimnastyczną), co wpłynie na poprawę warunków realizacji edukacji sportowej, jak również działań integracyjno-aktywizacyjnych dla mieszkańców miejscowości, w tym dzieci i młodzieży oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej w obszarze zdegradowanym, co wpłynie na poprawę ogólnych walorów estetycznych i przestrzenno-funkcjonalnych oraz poprawę jakości infrastruktury społeczno-sportowej.</p> <p>Organizacje Pozarządowe (sportowe) – W chwili obecnej brak wystarczającej infrastruktury na terenie Gminy. Przebudowa Sali gimnastycznej przy ul. Pałacowej pozwoli na poprawę warunków do uprawiania aktywności sportowej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, co realizowane jest w ramach działalności edukacji sportowej oraz w ramach działalności</p>

	<p>organizacji sportowych, są one zatem zainteresowane realizacją inwestycji, pozwoli ona bowiem na zwiększenie jakości ich pracy.</p> <p>Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – Inwestycja wpłynie na wzrost atrakcyjności lokalizacji, co poprawi też ogólną estetykę, w jakiej funkcjonują sąsiadujące firmy, wpłynie również na wzrost liczby zdarzeń organizowanych w Iłowej, co może wpłynąć na wzrost liczby potencjalnych klientów lokalnych firm (właściciele okolicznych sklepików i punktów usługowych).</p>
<p>Zakres realizowanego zadania</p>	<p>Teren na którym planowana jest inwestycja obecnie pozostaje mocno zaniedbany. Istnieje mała sala gimnastyczna jest niewystarczająca na potrzeby lokalnej społeczności, wymaga też przebudowy i dostosowania do nowych funkcjonalności.</p> <p>Przedmiotem inwestycji będzie zatem przebudowa sali gimnastycznej przy ul. Pałacowej w Iłowej, tak aby poprawić jego funkcjonalność i estetykę, tak aby mógł spełniać potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Obiekt będzie mógł pełnić funkcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sportową, • rekreacyjną, • kulturalną, • ekspozycyjną. <p>Obiekt przyczyni się do przywrócenia obszarowi zdegradowanemu funkcji społeczno-gospodarczych i udostępnienia nowej atrakcyjnej przestrzeni publicznej o szerokim zakresie wykorzystania. Obiekt będzie miał ponadlokalne oddziaływanie. Aktywność sportowa jest istotna w życiu mieszkańców. Społeczeństwo gminy jest społeczeństwem młodym, wykazującym wielkie zainteresowanie uprawianiem sportu.</p> <p>Niniejszy projekt wspomaga podejmowane działania rewitalizacyjne. Dotyczy bowiem inwestycji w zdegradowaną tkankę urbanistyczną, w znajdującej się w zdiagnozowanym obszarze zdegradowanym, co pozwoli na zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców jak również zwiększy poziom poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa , Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sferę społeczną – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. poprzez przebudowę sali gimnastycznej zainicjowany zostaje impuls do działań integracyjno-aktywizacyjnych oraz sportowych realizowanych przez mieszkańców obszaru. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro, pozwoli na organizację działań szkolenia sportowego dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, co stanowi alternatywę dla różnych aktywności aspołecznych, oraz działań aktywizacyjno-integracyjnych dla lokalnej społeczności, w tym dla osób zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sferę infrastrukturalno-gospodarczą – dzięki realizacji projektu zrealizowane zostaną zadania związane z zagospodarowaniem przestrzeni, w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura sportowa, rekreacyjna i społeczna.</p> <p>Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstanie atrakcyjna lokalizacja – przebudowana sala gimnastyczna, jako istotny element lokalnego społeczno-sportowego pejzażu, powstaną nowe usługi o charakterze sportowym i rekreacyjnym, co wpłynie na zwiększenie miejsc pracy dostępnych w obszarze zdegradowanym.</p> <p>Inwestycja wpłynie też w istotny sposób na poprawę walorów estetycznych obszaru zdegradowanego.</p> <p>- sferę przestrzenno-funkcjonalną – poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje przestrzeni, dzięki powstałej infrastrukturze. Realizacja inwestycji pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji.</p>

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) - liczba przebudowanych obiektów o charakterze sportowo-rekreacyjnym – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych)</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba cyklicznych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży zorganizowanych na powstałym obiekcie – co najmniej 1 cykliczne zajęcia (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji; wizja lokalna pracowników biura, zdjęcia i listy obecności) - liczba inicjatyw społecznych, w tym imprez dla lokalnej społeczności podejmowanych z wykorzystaniem powstałej infrastruktury – co najmniej 5 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji; wizja lokalna pracowników biura, zdjęcia i listy obecności) - liczb osób, które wezmą udział w działaniach organizowanych na powstałej infrastrukturze: co najmniej 70 os. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji; wizja lokalna pracowników biura, zdjęcia i listy obecności)</p>
Okres realizacji	2019-2020
Szacunkowa wartość projektu	700 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	350 000,00 zł Ministerstwo Sportu i Turystyki (50%) 350 000,00 zł – Budżet JST (50%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 39 Poprawa stanu technicznego pawilonu handlowego przy ul. Żagańskiej w Łowej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa stanu technicznego pawilonu handlowego przy ul. Żagańskiej w Łowej
Charakter/rodzaj działania	Inwestycyjne /wysokonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera przestrzenno-funkcjonalna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Podmioty prywatne, Gmina Łowa
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – są zainteresowani realizacją zadania, ze względu na poprawę estetyki centrum miasta, w tym lokalnej infrastruktury gospodarczej i rekreacyjnej. Są zainteresowani aby zmodernizować istniejący pawilon handlowy, który pozwoli na poprawę dostępu do punktów usługowo-handlowych i zwiększy możliwości realizacji usług i działalności gospodarczej, potrzebnych lokalnej społeczności. Realizacja zintensyfikowanych dzięki inwestycji działań handlowych i gospodarczych pozwoli na wzrost przedsiębiorczości i da szansę na aktywność gospodarczą osobom zagrożonym wykluczeniem.</p> <p>Organizacje pozarządowe – partycypują w działaniach rewitalizacyjnych, przez co mają wpływ na działalność Gminy w tym zakresie. Ponadto są zainteresowani realizacją projektu, ponieważ w istotny sposób przeciwdziałają zdiagnozowanym problemom i poprawiają sytuację mieszkańców</p>

	<p>obszaru zdegradowanego w obszarze stwarzania szansy na aktywność gospodarczą mieszkańców oraz ich dostęp do nowych miejsc pracy.</p> <p>Przedsiębiorcy – są zainteresowani projektem, obszar zdegradowany zyska na atrakcyjności, powstanie przy tym obszar, gdzie będzie można w bezpośredni sposób realizować cele gospodarcze, co wpłynie na wzrost liczby potencjalnych klientów, jak również będzie miało wpływ na wyjście z sytuacji kryzysowej osób zagrożonych wykluczeniem, co z kolei będzie też miało wpływ na stabilizację lokalnego rynku pracy.</p>
<p>Zakres realizowanego zadania</p>	<p>Przedmiotowa inwestycja planowana do realizacji polega na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacji pawilonu handlowego przy ul. Żagańskiej w Iłowej. Co będzie wiązać się z poprawą funkcjonalności istniejącego budynku, jego kompleksowej termomodernizacji, w tym docieplenie ścian i stropów, wymiana instalacji CO, CWU i energetycznej), modernizacja lub wymiana źródła ciepła, wymiana oświetlenia na energooszczędne (np. LED), montaż instalacji OZE do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej, inne; ponadto innego rodzaju działania modernizacyjne pozwalające zwiększyć funkcjonalność pawilonu <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sferę przestrzenno-funkcjonalnej – działania są elementem uporządkowania zniszczonego i zaniedbanego krajobrazu w przestrzeni obszaru rewitalizacji. W ramach inwestycji nowa funkcja zostanie nadana zaniedbanej części obszaru, dzięki czemu przestrzeń ta ożywi się i wpłynie korzystnie na rozwój lokalnej społeczności. Inwestycja ponadto wpłynie na poprawę estetyki i zwiększenie poziomu ładu przestrzennego. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki realizacji inwestycji, zostanie zrewitalizowana zaniedbana część obszaru zdegradowanego, w wyniku inwestycji uruchomione zostaną nowe lub przywrócone dawne funkcje przestrzeni, dzięki rozwojowi istniejącej infrastruktury gospodarczej. W ramach zadania zmodernizowany zostanie istniejący pawilon handlowy, co przyczyni się do uzupełnienia istniejącej infrastruktury w tym obszarze. Inwestycja wpłynie zatem na poprawę dostępności usług o charakterze handlowym i komercyjnych, zwiększenie ich zakresu, jak również zwiększenie liczby miejsc pracy w wyniku inwestycji. - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki rozwojowi infrastruktury gospodarczej, poprzez poprawę funkcjonalności istniejącego pawilonu handlowego, zaistnieją warunki do rozwoju lokalnego rynku pracy oraz do aktywizacji gospodarczej społeczności lokalnej w tym osób zagrożonych wykluczeniem. <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>Ponadto co należy podkreślić projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi zdegradowanemu. Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności, poprawiającą procesy integracyjno-aktywizacyjne w patologicznym środowisku.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p>

	<p>- liczba zmodernizowanych elementów infrastruktury gospodarczej – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza do konkretnej inwestycji, w tym protokół odbioru robót).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba powstałych nowych firm w obszarze zdegradowanym – co najmniej 2 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji działań rewitalizacyjnych, rejestr przedsiębiorców CEiDG oraz KRS)</p> <p>- liczba nowych/utrzymanych miejsc pracy w obszarze zdegradowanym – co najmniej 2 EPC (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji działań rewitalizacyjnych, oświadczenia osób prowadzących działalność na targowisku, deklaracje ZUS/RMUA)</p>
Okres realizacji	2019-2022
Szacunkowa wartość projektu	190 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Środki prywatne (100%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 40 Modernizacja stadionu miejskiego przy ul. Piaskowej w Iłowej

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja stadionu miejskiego przy ul. Piaskowej w Iłowej
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera przestrzenno-funkcjonalna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Iłowej, Klub Sportowy Piast Iłowa.
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – Obecnie na terenie miejscowości istnieje stadion sportowy, jednakże jest zniszczony i wymaga modernizacji, nie ma zatem wystarczającej liczby miejsc rekreacyjno-sportowych, sprzyjających integracji społecznej i utrwalanu więzi we wspólnocie lokalnej, do realizacji na funkcjonalnej i wygodnej infrastrukturze. W wyniku realizacji projektu mieszkańcy zyskają nową estetyczną infrastrukturę użyteczności publicznej (kompleks sportowo-rekreacyjny), co wpłynie na poprawę warunków realizacji działań integracyjno-aktywizacyjnych dla mieszkańców miejscowości, w tym dzieci i młodzieży oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej w obszarze zdegradowanym, co wpłynie na poprawę ogólnych walorów estetycznych i przestrzenno-funkcjonalnych oraz poprawę jakości infrastruktury społeczno-sportowej.</p> <p>Organizacje Pozarządowe (sportowe) – W chwili obecnej brak dostępu do nowoczesnych obiektów sportowo-rekreacyjnych w Iłowej, zaspokajających wszystkie potrzeby lokalnej społeczności. Modernizacja stadionu w Iłowej pozwoli na poprawę warunków do uprawiania aktywności sportowej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych na powietrzu, co realizowane jest w ramach działalności organizacji sportowych, są zatem zainteresowane realizacją inwestycji, pozwoli ona bowiem na zwiększenie jakości ich pracy. Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – Modernizacja stadionu wpłynie na wzrost atrakcyjność lokalizacji, co poprawi też ogólną estetykę, w jakiej funkcjonują sąsiadujące firmy, wpłynie również na wzrost</p>

	liczby zdarzeń organizowanych w łowej, co może wpłynąć na wzrost liczby potencjalnych klientów lokalnych firm.
Zakres realizowanego zadania	<p>Przedmiotem inwestycji jest stworzenie warunków do uprawiania sportu przez mieszkańców łowa i okolic oraz uczestników imprez sportowych krajowych – w szczególności w okresie od wiosny do jesieni, w otwartej przestrzeni.</p> <p>Projekt zakłada kompleksową modernizację Stadionu Miejskiego w łowej dla potrzeb realizacji potrzeb mieszkańców w zakresie aktywności sportowej.</p> <p>Celem zamierzenia inwestycyjnego jest powstanie nowoczesnego obiektu sportowego i rekreacyjnego, spełniającego współczesne wymagania i standardy.</p> <p>Przyjęte rozwiązania techniczne dla poszczególnych elementów projektu odpowiadają obowiązującym normom i przepisom, co warunkuje możliwość organizowania i przeprowadzania imprez sportowych o charakterze ponadlokalnym. Planuje się, że zwiększy się liczba osób korzystających z obiektu.</p> <p>Niniejszy projekt wspomaga podejmowane działania rewitalizacyjne. Dotyczy bowiem inwestycji w zdegradowaną tkankę urbanistyczną, w znajdującej się w zdiagnozowanym obszarze zdegradowanym, co pozwoli na zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców jak również zwiększy poziom poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Gmina łowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • łOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sferę społeczną – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. poprzez modernizację stadionu zainicjowany zostaje impuls do działań integracyjno-aktywizacyjnych oraz sportowych realizowanych przez mieszkańców obszaru. Projekt ma też duży potencjał aktywizacyjny, nowoczesny stadion lekkoatletyczny i do piłki nożnej przyciągnie nowych amatorów sportu i pozwoli zapewnić dostęp do usług o charakterze sportowo-educacyjnym. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro, pozwoli na organizację działań szkolenia sportowego dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, co stanowi alternatywę dla różnych aktywności aspołecznych, oraz działań aktywizacyjno-integracyjnych dla lokalnej społeczności, w tym dla osób zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sferę infrastrukturalno-gospodarczą – dzięki realizacji projektu zrealizowane zostaną zadania związane z zagospodarowaniem przestrzeni (modernizacja stadionu sportowego), w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura, w tym również infrastruktura sportowa, rekreacyjna i społeczna – jako miejsce integracji społeczności lokalnej, również w związku z możliwością organizacji imprez sportowych o charakterze ponadlokalnym, co pozwoli kibicować sportowcom lokalnych klubów.</p> <p>Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstanie atrakcyjna lokalizacja – kompleks sportowy, oraz miejsca rekreacji, jako istotny element lokalnego społeczno-sportowego pejzażu, rozbudowane zostaną usługi o charakterze sportowym i rekreacyjnym, co wpłynie na zwiększenie miejsc pracy dostępnych w obszarze rewitalizacji.</p> <p>Inwestycja wpłynie też w istotny sposób na poprawę walorów estetycznych obszaru zdegradowanego.</p> <p>- sferę przestrzenno-funkcjonalną – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczas zaniedbaną i wyeksploatowaną infrastrukturę sportową, znajdującą się na obszarze zdegradowanym. Projekt wpłynie na uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje przestrzeni, dzięki powstałej infrastrukturze. Realizacja inwestycji pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty:</p>

	<p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba zmodernizowanych obiektów o charakterze sportowo-rekreacyjnym – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych)</p> <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba cyklicznych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży zorganizowanych na powstałym obiekcie – co najmniej 1 cykliczne zajęcia (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji; wizja lokalna pracowników biura, zdjęcia i listy obecności)</p> <p>- liczba inicjatyw społecznych, w tym imprez dla lokalnej społeczności podejmowanych z wykorzystaniem powstałej infrastruktury – co najmniej 5 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji; wizja lokalna pracowników biura, zdjęcia i listy obecności)</p> <p>- liczb osób, które wezmą udział w działaniach organizowanych na powstałej infrastrukturze: co najmniej 50 os. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji; wizja lokalna pracowników biura, zdjęcia i listy obecności)</p>
Okres realizacji	2020-2021
Szacunkowa wartość projektu	900 000,00zł
Przewidywane źródła finansowania	450 000,00 zł Ministerstwo Sportu i Turystyki (50%) 450 000,00 zł – Budżet JST (50%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 41 Budowa targowiska miejskiego w Łłowej.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa targowiska miejskiego w Łłowej
Charakter/rodzaj działania	Inwestycyjne /wysokonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera przestrzenno-funkcjonalna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Łłowa, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Łłowej
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – są zainteresowani realizacją zadania, ze względu na poprawę estetyki centrum Łłowej, w tym lokalnej infrastruktury gospodarczej i rekreacyjnej. Są zainteresowani aby powstało też Targowisko, które pozwoli na realizację działań handlowych każdemu zainteresowanemu mieszkańcowi gminy, pozwalając na wzrost przedsiębiorczości i dając szansę na aktywność gospodarczą osobom zagrożonym wykluczeniem.</p> <p>Turyści – zrewitalizowane centrum Łłowej, w tym powstałe Targowisko wpłynie na fakt, iż zwiększy się estetyka, ale też powstanie ciekawy obiekt handlowy, zgodny z lokalną specyfiką wiejską, co z pewnością spotka się z zainteresowaniem osób przyjezdnych.</p> <p>Organizacje pozarządowe – partycypują w działaniach rewitalizacyjnych, przez co mają wpływ na działalność Gminy w tym zakresie. Ponadto są zainteresowani realizacją projektu, ponieważ w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom i poprawia sytuację mieszkańców obszaru zdegradowanego w obszarze stwarzania szansy na aktywność gospodarczą mieszkańców.</p> <p>Przedsiębiorcy – są zainteresowani projektem, obszar zdegradowany zyska na atrakcyjności, powstanie przy tym obszar, gdzie będzie można w bezpośredni sposób realizować cele gospodarcze, co wpłynie na wzrost liczby potencjalnych klientów, jak również będzie miało</p>

	wpływ na wyjście z sytuacji kryzysowej osób zagrożonych wykluczeniem, co z kolei będzie też miało wpływ na stabilizację lokalnego rynku pracy.
Zakres realizowanego zadania	<p>Przedmiotowa inwestycja planowana do realizacji przed Gminą Iłowa polega na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowie targowiska gminnego wraz z dojazdem. Stworzenie budynku usługowo-handlowego wraz z wiatą przeznaczoną na cele handlowe oraz infrastrukturą towarzyszącą. <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sferę przestrzenno-funkcjonalną – działania są elementem uporządkowania zniszczonego i zaniedbanego krajobrazu w przestrzeni Iłowej. W ramach inwestycji nowa funkcja zostanie nadana zaniedbanej części obszaru zdegradowanego, dzięki czemu przestrzeń ta ożywi się i wpłynie korzystnie na rozwój lokalnej społeczności. Inwestycja ponadto wpłynie na poprawę estetyki i zwiększenie poziomu ładu przestrzennego. - sferę infrastrukturalno-gospodarczą – dzięki realizacji inwestycji, zostanie zrewitalizowana zaniedbana część obszaru zdegradowanego, w wyniku inwestycji uruchomione zostaną nowe lub przywrócone dawne funkcje przestrzeni, dzięki rozwojowi istniejącej infrastruktury gospodarczej. W ramach zadania stworzone zostanie targowisko co przyczyni się do uzupełnienia istniejącej infrastruktury w tym obszarze. Inwestycja wpłynie zatem na poprawę dostępności usług o charakterze handlowym, zwiększenie ich zakresu, jak również zwiększenie liczby miejsc pracy w wyniku inwestycji. - sferę społeczną – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki rozwojowi infrastruktury gospodarczej, poprzez stworzenie targowiska zaistnieją warunki do rozwoju lokalnego rynku pracy oraz do aktywizacji gospodarczej społeczności lokalnej w tym osób zagrożonych wykluczeniem. <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>Ponadto co należy podkreślić projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi zdegradowanemu. Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności, poprawiającą procesy integracyjno-aktywizacyjne w patologicznym środowisku.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych elementów infrastruktury gospodarczej – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza do konkretnej inwestycji, w tym protokół odbioru robót). <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych nowych firm w obszarze zdegradowanym – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji działań rewitalizacyjnych, rejestr przedsiębiorców CEiDG oraz KRS)

	- liczba nowych/utrzymanych miejsc pracy w obszarze zdegradowanym – co najmniej 1 EPC (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji działań rewitalizacyjnych, oświadczenia osób prowadzących działalność na targowisku, deklaracje ZUS/RMUA)
Okres realizacji	2018-2019
Szacunkowa wartość projektu	1 544 929,20 zł
Przewidywane źródła finansowania	799 218,00 zł – środki EFROW w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (63,63%) 745 711,20 zł – Budżet JST (36,37 %)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 42 Zagospodarowanie budynku dworca PKP przy ul. Kolejowej w Łowej na potrzeby świetlicy dziennego pobytu

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie budynku dworca PKP przy ul. Kolejowej w Łowej na potrzeby świetlicy dziennego pobytu
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana, zagospodarowanie terenu / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza,
Podmioty odpowiedzialne za realizację	NGOs
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, w tym zostanie zagospodarowany zaniedbany teren pokolejowy, z przeznaczeniem na cele społeczne, co pozwoli na większą integrację i aktywizację lokalnej społeczności. W szczególności Beneficjentami projektu będą seniorzy, dla których zostanie utworzony Dom Dziennego Pobytu z ciekawą ofertą. Wspólnoty – zainteresowane realizacją projektu w zakresie uporządkowania zaniedbanego terenu w pobliżu lokalizacji miejsc zamieszkania. Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy mający siedzibę swojej działalności w sąsiedztwie planowanej inwestycji, są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na uporządkowanie terenu bezpośrednio z nimi sąsiadującego, co wpłynie na atrakcyjność obszaru dla potencjalnych ich klientów. Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie.
Zakres realizowanego zadania	W ramach projektu rewitalizacji poddany zostanie obszar pokolejowy – dawny dworzec kolejowy wraz z zabudowaniami. Infrastruktura ta zostanie zagospodarowana na cele aktywizacji społecznej. Powstanie tutaj świetlica dla osób starszych, tj.: „dom dziennego pobytu dla seniorów”. Roboty budowlane przewidują adaptację całości zabudowań, w tym renowację dachów, elewacji oraz przebudowę elementów wejść i partii podziemnych (głównie izolacja pionowa i pozioma) budynku dworca. Zagospodarowanie zrujnowanej zabudowy z możliwością tworzenia bazy do prowadzenia działalności społecznej, w szczególności na rzecz osób starszych. Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Łowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • ŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.

<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni rewitalizowanej w wyniku przedmiotowego projektu. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych, w szczególności osób starszych, do których będą kierowane działania. - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w opuszczonej i zaniedbanej przestrzeni. W wyniku jego realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w obrębie obszaru rewitalizacji, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom, będą to funkcje przede wszystkim o charakterze społecznym, edukacyjnym i kulturalnym, w tym służące celom integracyjnym, ale też powstaną funkcje rekreacyjne i kulturalne. W wyniku projektu powstaną też części wspólne i miejsca spotkań w przestrzeni publicznej, ciągi komunikacyjne, co będzie sprzyjać integracji. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, na którym zlokalizowana zostanie m.in. infrastruktura z przeznaczeniem na rozwój społeczności lokalnej, jej aktywizację i integrację, w tym w szczególności seniorów na dawnym terenie dworca kolejowego, powstaną nowe ciągi komunikacyjne, powstanie nowa infrastruktura społeczna – w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura obszaru rewitalizacji, oddziałująca na cały obszar zdegradowany. Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji. Rozbudowana zostanie też infrastruktura społeczna – miejsca na prowadzenia działalności społecznej, w tym miejsca spotkań i integracji osób starszych. <p>Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności, poprawiającą procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku, w którym zdiagnozowano szereg zjawisk kryzysowych.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zrewitalizowanych obszarów pokolejowych – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - liczba powstałych w ramach inwestycji miejsc realizacji działań aktywizujących społecznie – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - powstanie tablica informacyjna – promująca rewitalizację i aktywizująca przez to społeczność lokalną (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dom dziennego pobytu dla seniorów – 1 szt. (źródło informacji: raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna; sprawozdanie z działalności Domu Dziennego Pobytu) - realizacja projektu da dobry przykład w zakresie porządkowania przestrzeni, w wyniku czego w najbliższej okolicy zostanie zrealizowana przynajmniej 1 inwestycja w zakresie uporządkowania prywatnych posesji (np. podwórek)
<p>Okres realizacji</p>	<p>2019-2020</p>
<p>Szacunkowa wartość projektu</p>	<p>640 000,00 zł</p>

Przewidywane źródła finansowania	544 000,00 zł – środki EFRR w ramach RPO Lubuskie 2020 (85%) 96 000,00 zł – Budżet JST (15 %)
---	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 43 Modernizacja Urzędu Miejskiego i siedziby ZGKM w Iłowej.

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja Urzędu Miejskiego i siedziby ZGKM w Iłowej
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Iłowej, NGOs
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu mieszkańcy zyskają estetyczne budynki użyteczności publicznej (budynki: Urzędu Miejskiego i ZGKM w Iłowej) o dużym komforcie termicznym, efektywny energetycznie, co wpłynie na poprawę warunków realizacji działań społecznych i administracyjnych na rzecz mieszkańców obszaru oraz na poprawę jakości przestrzeni publicznej w tym obszarze, co wpłynie na poprawę ogólnych walorów estetycznych i przestrzenno-funkcjonalnych.</p> <p>Organizacje Pozarządowe – modernizacja obu budynków pozwoli na poprawę warunków lokalowych, budynków przeznaczonych do wykorzystania na działalność administracyjną i na rzecz dobra publicznego, w tym również w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, NGOs są zatem zainteresowane realizacją inwestycji, pozwoli ona bowiem na zwiększenie jakości ich pracy.</p> <p>Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – modernizacja budynków wpłynie na wzrost atrakcyjność lokalizacji, co poprawi też ogólną estetykę, w jakiej funkcjonują sąsiadujące firmy, wpłynie również na jakość współpracy z firmami, co może wpłynąć na wzrost liczby potencjalnych klientów lokalnych firm.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W wyniku realizacji projektu będzie miała miejsce inwestycja w tkankę urbanistyczną obszaru zdegradowanego – w Centrum Iłowa, obejmująca modernizację budynków użyteczności publicznej, tj. Urzędu Miejskiego i ZGKM w Iłowej.</p> <p>Objęte inwestycją obiekty są w złym stanie technicznym. Stwierdzono m.in. liczne problemy w zakresie termoizolacyjności obiektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak ocieplenia ścian zewnętrznych i stropów, ✓ Brak zastosowanych systemów z zakresu OZE takich jak: system rekuperacji ✓ Zły stan techniczny stolarki drzwiowej i okiennej, ✓ Niewydolność i niskie standardy w zakresie ekologiczności instalacji grzewczej, ✓ Wysoki straty energii cieplnej zwiększające koszty eksploatacji budynku. <p>Ponadto stwierdzono szereg problemów w zakresie pozostałych instalacji wewnętrznych oraz w zakresie funkcjonalności pomieszczeń obu budynków.</p> <p>Zakres robót obejmuje zatem kompleksową modernizację obu budynków w tym inwestycje w poprawę efektywności energetycznej obu budynków, inwestycje w OZE, wewnętrzne prace modernizacyjne, modernizację instalacji wewnętrznych.</p> <p><u>W wyniku realizacji projektu pomieszczenia wewnątrz oraz powierzchnie zewnętrzne obiektu zostaną odnowione poprawiając tym samym funkcjonalność i wizerunek budynków i okolicy. Dzięki realizacji inwestycji obiekty będą postrzegane jako nowoczesne, zdobędą też możliwość pozytywnego oddziaływania na rozwój lokalnych społeczności, w szczególności osób znajdujących się w kryzysowej sytuacji, poprzez uruchomienie w wyniku inwestycji nowych funkcjonalności, dla zdegradowanej do tej pory infrastruktury.</u></p> <p><u>Projekt również w zdecydowany sposób wpłynie na poprawę stanu środowiska. Działania termomodernizacyjne umożliwią zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a tym samym ograniczą emisję szkodliwych substancji do atmosfery.</u></p>

	<p><u>Należy podkreślić, iż zmodernizowane oba obiekty, stanowiące budynki użyteczności publicznej dzięki realizacji inwestycji oprócz poprawy infrastruktury i wskaźników środowiskowych nabeżdżą znaczenia w kontekście rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych – m.in. pomieszczenia, które do tej pory nie były wykorzystywane zostaną przystosowane do wykorzystania na działalność społeczną, z kolei obecna przestrzeń w budynku zostanie lepiej zorganizowana celem poprawy dostępności usług mieszkańców, w tym w szczególności uwzględniając sytuację osób zagrożonych wykluczeniem.</u></p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym zaniedbane i niedocieplone budynki użyteczności publicznej, znajdujące się na obszarze zdegradowanym. Projekt wpłynie na uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastrukturze. <u>Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. Powstaną nowe funkcjonalności dzięki wykorzystaniu zaniedbanych i pustych do tej pory pomieszczeń w obu budynkach – uruchomiona zostanie m.in. funkcja edukacyjna, społeczna i gospodarcza (powstanie sala szkoleniowo-edukacyjna oraz do spotkań mieszkańców i młodzieży; powstaną pomieszczenia na działalność społeczną NGOs oraz podmiotów ekonomii społecznej, powstanie tutaj też ogrzewalnia dla bezdomnych).</u></p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej. Dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. budynków: Urzędu Miejskiego i ZGKM poprawią się warunki współpracy administracji publicznej z mieszkańcami i z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji działalności społecznej. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro, pozwoli też na organizację w komfortowych warunkach działań szkoleniowych i aktywizacyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem.</p> <p><u>W wyniku realizacji inwestycji powstanie sala szkoleniowo-dydaktyczna, gdzie będzie mogła być realizowana działalność szkoleniowa, jak również spotkania mieszkańców i organizacji społecznych, w tym również młodzieży, co przyczyni się do aktywizacji społecznej i gospodarczej. Pozwoli też na efektywniejsze wyłonienie lokalnych liderów (funkcja edukacyjna i społeczna). Sala zostanie oddana do dyspozycji organizacji pozarządowych. W wyniku inwestycji powstaną również pomieszczenia przeznaczone na biura i działalność społeczną, prowadzoną przez lokalne NGOs, jak również do wykorzystania na działalność podmiotów ekonomii społecznej, m.in. planowanej do utworzenia Spółdzielni socjalnej (funkcja gospodarcza i społeczna) – pomieszczenia te są zlokalizowane w budynkach objętych inwestycją. Ponadto dzięki inwestycji działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wydziału spraw społecznych w Urzędzie Gminy, będą lepiej dostępne i pozwolą na efektywniejszą realizację zadań tych komórek. Zostanie utworzone specjalne wygodne i dyskretne miejsce dla matek z dziećmi, jak również pokój zabaw dla dzieci osób załatwiających sprawy zarówno w Urzędzie Gminy, jak również w MZGKiM. W jednym z niewykorzystywanych do tej pory pomieszczeń w budynku ZGKiM powstanie też ogrzewalnia dla bezdomnych.</u></p> <p><u>W związku z powyższym projekt w istotny sposób przyczyni się do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów w sferze społecznej,</u></p> <p>- sfera środowiskowa – modernizacja obu budynków wpływa na zmniejszenie zużycia energii finalnej, co wpływa na redukcję emisji CO₂, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska, w tym powietrza.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze</p>	<p>Wskaźniki Produkty:</p>

sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej – 2 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych)</p> <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji.</p> <p>Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba organizacji pozarządowych, które będą prowadzić działalność w powstałych w wyniku inwestycji pomieszczeniach – co najmniej 2 szt. (źródło informacji: umowy użyczenia lokali dla NGOs)</p> <p>- liczba podmiotów ekonomii społecznej, które będą prowadzić działalność w powstałych w wyniku inwestycji pomieszczeniach – 1 szt. (źródło informacji: umowa użyczenia lokalu)</p> <p>- liczba przedsięwzięć edukacyjno-szkoleniowych w powstałej Sali szkoleniowo-edukacyjnej – co najmniej 15 szt. (źródło informacji: rejestr wykorzystania Sali szkoleniowo-edukacyjnej; dokumentacja fotograficzna; raport Biura Rewitalizacji z wykonania założeń programu rewitalizacji)</p> <p>- liczba spotkań integracyjno-aktywizacyjnych mieszkańców i młodzieży – co najmniej 7 szt. (źródło informacji: rejestr wykorzystania Sali szkoleniowo-edukacyjnej; dokumentacja fotograficzna; raport Biura Rewitalizacji z wykonania założeń programu rewitalizacji)</p> <p>- zmniejszenie emisji CO2 co najmniej o 20% w stosunku do emisji sprzed inwestycji dla budynku objętego inwestycją (źródło informacji: audyt energetyczny budynku);</p>
Okres realizacji	2020-2021
Szacunkowa wartość projektu	900 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	765 000,00 zł – środki EFRR w ramach RPO Lubuskie 2020 (85%) 135 000,00 zł – Budżet JST (15 %)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 44 Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym przy ul. Młyńskiej w Łowej na potrzeby rekreacyjne

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 14	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym przy Ul. Młyńskiej w Łowej na potrzeby rekreacyjne
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana, zagospodarowanie terenu / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza,
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Łowa, inwestorzy publiczni i prywatni
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, w tym zostanie zagospodarowany zaniedbany teren, na cele społeczne i gospodarcze, co pozwoli na większą integrację i aktywizację lokalnej społeczności.</p> <p>Wspólnoty – zainteresowane realizacją projektu w zakresie uporządkowania zaniedbanego terenu w pobliżu lokalizacji miejsc zamieszkania.</p> <p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy mający siedzibę swojej działalności w sąsiedztwie planowanej inwestycji, są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na uporządkowanie terenu bezpośrednio z nimi sąsiadującego, co wpłynie na atrakcyjność obszaru dla potencjalnych klientów.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie.</p>

Zakres realizowanego zadania	<p>Przedsięwzięcie obejmuje zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym przy ul. Młyńskiej w Iłowej na potrzeby rekreacyjne, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa infrastruktury rekreacyjnej, • zagospodarowanie terenów zielonych w tym parki, place zabaw, tereny rekreacyjne, plaża, parki linowe itp. <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni rewitalizowanej w wyniku przedmiotowego projektu. W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych. - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w zakresie zabudowy oraz w zakresie nieuporządkowanej przestrzeni. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w obrębie obszaru rewitalizacji, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom, będą to funkcje o charakterze gospodarczym, turystycznym, rekreacyjnym, kulturalnym i społecznym, w tym służące celom integracyjnym, będą to też części wspólne i miejsca spotkań w przestrzeni publicznej, ciągi komunikacyjne, co będzie sprzyjać integracji. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, na którym zlokalizowana zostanie m.in. infrastruktura z przeznaczeniem na aktywność społeczną oraz na działalność gospodarczą, w tym utworzenie terenów rekreacyjnych; zagospodarowanie terenów zielonych w tym parki, place zabaw, tereny rekreacyjne, plaża, parki linowe itp., tj. działania poprawiające infrastrukturę komunalną – w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura obszaru rewitalizacji, oddziałująca na cały obszar zdegradowany. <p>Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji. Rozbudowana zostanie infrastruktura gospodarcza i społeczna – miejsca do prowadzenia aktywności społecznej, w tym miejsca spotkań i integracji.</p> <p>Należy podkreślić, iż projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi rewitalizacji. Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty:</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych w ramach inwestycji miejsc spotkań lokalnej społeczności – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - Liczba rozbudowanych/wybudowanych elementów infrastruktury społecznej – co najmniej 3 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się</p>

	<p>pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły swoje samopoczucie i kondycję psychofizyczną, w wyniku czego zwiększyły swoje szanse na rynku pracy: min. 6 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań NGO/środowisk lokalnych, w tym wyniki ankietyzacji mieszkańców obszaru objętego inwestycją – ankiety ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania).</p> <p>- liczba inicjatyw społecznych, aktywizujących lokalną społeczność w tym obszarze: co najmniej 2 szt./rok (źródło informacji: raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna)</p>
Okres realizacji	2020-2021
Szacunkowa wartość projektu	640 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	407 232,00 zł – środki EFROW w ramach PROW 2014-2020 (63,63%) 232 768,00 zł – Budżet JST (36,37 %)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 45 Budowa siłowni zewnętrznej przy Ul. Traugutta w Iłowej.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa siłowni zewnętrznej przy Ul. Traugutta w Iłowej
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, powstanie zewnętrzna siłownia, stwarzająca możliwości ćwiczeń, jak również spotkań z innymi mieszkańcami oraz integracji społecznej, w tym między pokoleniami. Poprawi się zatem infrastruktura i jakość życia na tym obszarze. Inwestycja wpłynie na wzrost zainteresowania mieszkańców własnym miejscem zamieszkania oraz wzrost poziomu integracji i poczucia lokalnej tożsamości. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców i NGO, społeczność lokalna zainteresowana jest estetyką i funkcjonalnością całości obszaru – poprawi to poziom aktywności społecznej, jak również wzrost uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz poziom partycypacji.</p> <p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy mający siedzibę swojej działalności w obszarze rewitalizacji, są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na konieczność uporządkowania terenu oraz realizację rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej i społecznej, która znajdzie się w niedalekim sąsiedztwie prowadzonych działalności, poprawiając atrakcyjność obszaru, przez co wpłynie na zwiększenie przepływu w tym obszarze potencjalnych klientów. Wpłynie też na poprawę potencjału rekreacyjnego obszaru. Przedsiębiorcom zależy na poprawie estetyki oraz funkcjonalności przestrzeni, bo wpływa to na atrakcyjność ich oferty skierowanej do potencjalnych obiorców (np. w zakresie drobnego handlu i usług), zależy im zatem na wysokim poziomie estetycznym i funkcjonalnym obszarze, co przełoży się na wzrost aktywności firm.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców, są zainteresowane wysokim poziomem estetyki i funkcjonalności całości obszaru – co zwiększy poziom aktywności społecznej w zakresie wykorzystania powstałych funkcjonalności, co też wpłynie na wzrost społecznej odpowiedzialności za wspólne dobro.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Inwestycja dotyczy rewitalizacji zaniedbanej przestrzeni. Obecnie na obszarze objętym planowaną inwestycją znajduje się stara i zniszczona .</p> <p>W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia planuje się budowę siłowni zewnętrznej przy Ul. Traugutta w Iłowej, co związane będzie z montażem niezbędnych urządzeń zewnętrznych,</p>

	<p>będzie również przygotowany plac do integracji oraz stoliki z ławeczkami dla osób chcących odpocząć.</p> <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje ważny teren z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych. Po zakończeniu rewitalizacji będzie to estetyczne i funkcjonalne miejsce z miejscami dla aktywności mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży oraz miejscami wypoczynku i integracji, z rozbudowaną infrastrukturą, która pozwoli na uruchomienie nowych funkcji.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Gmina Hłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w zdegradowanej przestrzeni, objętej inwestycją. W wyniku realizacji projektu uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w tym obszarze, zostaną tutaj nadane nowe funkcje rekreacyjne i kulturalne oraz funkcje społeczne w obrębie zrewitalizowanej przestrzeni. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, objętego projektem, które obejmują obszary rekreacyjne, kulturalne, sportowe oraz miejsca integracji, przyczynią się do modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie uzbrojenia terenu w określony sprzęt rekreacyjny, co wpłynie na wzrost dostępność na obszarze rewitalizacji do tego rodzaju infrastruktury. <p>Powstanie zatem znakomita infrastruktura do integracji i rozwoju społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym pozwalającej na wzrost aktywności społecznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, powstanie miejsce do realizacji własnej aktywności sportowej i społecznej, jak również miejsce spotkań dla lokalnej społeczności, dzięki czemu możliwa będzie integracja, w tym integracja pokoleń, oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem, do czego zachęcać będzie atrakcyjna przestrzeń dająca impuls do podjęcia różnych aktywności społecznych. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych. <p>Zadanie wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi zdegradowanemu. Uporządkowanie zaniedbanej przestrzeni, rozbudowa infrastruktury i znaczne wzbogacenie funkcjonalności przestrzeni, pozwala stworzyć aurę przyjazną dla lokalnej społeczności, co poprawi procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku dotkniętym całym szeregiem zjawisk kryzysowych.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Powstanie zewnętrzna siłowania – szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - miejsca spotkań lokalnej społeczności, przyczyniających się do integracji społecznej, w tym integracji pokoleń – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba inicjatyw lokalnej społeczności w zakresie działań aktywizacyjno-integrujących realizowanych w oparciu o powstałą infrastrukturę – min. 1 szt. (np. imprezy sportowe, współzawodnictwo) – źródło weryfikacji: raporty z realizacji inicjatyw, w tym dokumentacja zdjęciowe, listy obecności

	- poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 5 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post).
Okres realizacji	2018-2019
Szacunkowa wartość projektu	35 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	15 000,00 zł – Program Województwa Lubuskiego „Siłownie pod chmurką” 20 000,00 zł – Budżet JST

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 46 Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 16	
Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, Rada sołecka wsi Jankowa Żagańska (w zakresie doradczym)
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego (miejscowości Jankowa Żagańska) – w wyniku realizacji projektu mieszkańcy zyskają estetyczny budynek użyteczności publicznej (świetlicę wiejską) o dużym komforcie zarówno w zakresie funkcjonalności budynku, jak również w zakresie efektywności energetycznej, co wpłynie na poprawę warunków realizacji działań integracyjno-aktywizacyjnych dla mieszkańców miejscowości oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej w obszarze zdegradowanym (w obszarze funkcjonalnym nr 6), co wpłynie na poprawę ogólnych walorów estetycznych i przestrzenno-funkcjonalnych.</p> <p>Osoby niepełnosprawne – Obecnie na terenie miejscowości wg. szacunków liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności oscyluje wokół poziomu 7%. Z uwagi na stan infrastruktury (obiektu świetlicy) osoby te mają utrudniony dostęp do obiektu publicznego.</p> <p>Organizacje Pozarządowe – remont, przebudowa i rozbudowa sali wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska pozwoli na poprawę warunków lokalowych, przeznaczonych do wykorzystania na działalność społeczną realizowaną przez organizacje pozarządowe, są zatem zainteresowane realizacją inwestycji, pozwoli ona bowiem na poprawę jakości ich pracy. Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – inwestycja w wiejską salę wpłynie na wzrost atrakcyjność lokalizacji, co poprawi też ogólną estetykę, w jakiej funkcjonują sąsiadujące firmy, wpłynie również na wzrost liczby zdarzeń organizowanych w sali wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska, co może wpłynąć na wzrost liczby potencjalnych klientów lokalnych firm.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Projekt przewiduje przebudowę sali wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska. W wyniku inwestycji istniejący obiekt będzie pełnił nowe funkcje społeczno-gospodarcze. Zaplanowano rozbudowę istniejącego budynku sali wiejskiej oraz adaptację pomieszczeń przynależnych dla poprawy funkcjonalności pomieszczeń oraz dla spełnienia wymagań warunków technicznych użytkowania obiektu budowlanego.</p> <p>Niniejszy projekt wspomaga podejmowane działania rewitalizacyjne. Dotyczy bowiem inwestycji w zdegradowaną tkankę urbanistyczną, w znajdującej się w zdiagnozowanym obszarze zdegradowanym miejscowości Jankowa Żagańska, co pozwoli na zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców jak również zwiększy poziom poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców.</p>

	Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Łłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> Jankowa Żagańska
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sferzy społecznej – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. sali wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska zainicjowany zostaje impuls do działań integracyjno-aktywizacyjnych realizowanych przez mieszkańców obszaru, w szczególności przedmiotowej miejscowości. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro, pozwoli też na organizację działań szkoleniowych i aktywizacyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem. W związku z powyższym projekt przyczyni się do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sferzy przestrzenno-funkcjonalnej – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczas zaniedbany, zniszczony i niedocieplony budynek użyteczności publicznej, znajdujący się na obszarze zdegradowanym. Projekt wpłynie na rozwój funkcjonalności budynku i uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastrukturze. Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji.</p> <p>- sferzy środowiskowej – modernizacja, rozbudowa i przebudowa budynku sali wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska, dotyczy też działań termomodernizacyjnych na istniejącym, niedocieplonym obiekcie, co wpłynie na zmniejszenie zużycia energii finalnej, co wpływa na redukcję emisji CO₂, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska i eliminacji źródeł ciepła opartych na węglu, będących przyczyną największych zanieczyszczeń atmosfery.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba przebudowanych budynków użyteczności publicznej – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych)</p> <p>- liczba budynków, na których realizowane będą działania termomodernizacyjne 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych)</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- powstanie sali wiejskiej o szerokiej funkcjonalności w zakresie możliwych do prowadzenia w niej działań – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych)</p> <p>- realizacja w budynku działań integrujących lokalną społeczność - co najmniej 8 szt. / rocznie (źródło informacji: roczny raport z funkcjonowania sali wiejskiej; sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji)</p> <p>- zmniejszenie emisji CO₂ co najmniej o 30% w stosunku do emisji sprzed inwestycji dla budynku objętego inwestycją (źródło informacji: audyt energetyczny budynku)</p>
Okres realizacji	2019-2020
Szacunkowa wartość projektu	800 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	509 040,00 zł – środki EFROW w ramach PROW 2014-2020 (63,63%) 290 960,00 zł – Budżet JST (36,37 %)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 47 Dostosowanie terenu przy zalewie w miejscowości Klików do funkcji turystycznych i rekreacyjnych

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 17	
Nazwa przedsięwzięcia	Dostosowanie terenu przy zalewie w miejscowości Klików do funkcji turystycznych i rekreacyjnych
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana, zagospodarowanie terenu / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza,
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Łłowa, inwestorzy publiczni i prywatni
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, w tym zostanie zagospodarowany zaniedbany teren, na cele społeczne i gospodarcze, co pozwoli na większą integrację i aktywizację lokalnej społeczności. Wspólnoty – zainteresowane realizacją projektu w zakresie uporządkowania zaniedbanego terenu w pobliżu lokalizacji miejsc zamieszkania. Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy mający siedzibę swojej działalności w sąsiedztwie planowanej inwestycji, są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na uporządkowanie terenu bezpośrednio z nimi sąsiadującego, co wpłynie na atrakcyjność obszaru dla potencjalnych klientów. Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie.
Zakres realizowanego zadania	Przedsięwzięcie obejmuje rewitalizację obszaru zdegradowanego w miejscowości Klików, co obejmuje dostosowanie terenu przy zalewie do funkcji turystycznych i rekreacyjnych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • budowa przystani kajakowej i infrastruktury towarzyszącej, • zagospodarowanie terenów zielonych w tym parki, place zabaw, tereny rekreacyjne, plaża, parki linowe itp. <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Łłowa, obszar zdegradowany i rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzeniu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni rewitalizowanej w wyniku przedmiotowego projektu. W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w zakresie zabudowy oraz w zakresie nieuporządkowanej przestrzeni. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w obrębie obszaru rewitalizacji, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom, będą to funkcje o charakterze gospodarczym, turystycznym, rekreacyjnym, kulturalnym i społecznym, w tym służące celom integracyjnym, będą to też części wspólne i miejsca spotkań w przestrzeni publicznej, ciągi komunikacyjne, co będzie sprzyjać integracji.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, na którym zlokalizowana zostanie m.in. infrastruktura z przeznaczeniem na aktywność społeczną oraz na działalność gospodarczą, w tym utworzenie terenów rekreacyjnych: budowa przystani kajakowej i infrastruktury towarzyszącej; zagospodarowanie terenów zielonych w tym parki, place zabaw, tereny rekreacyjne, plaża, parki linowe itp., tj. działania poprawiające infrastrukturę komunalną – w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura obszaru rewitalizacji, oddziałująca na cały obszar zdegradowany.</p>

	<p>Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji. Rozbudowana zostanie infrastruktura gospodarcza i społeczna – miejsca do prowadzenia aktywności społecznej, w tym miejsca spotkań i integracji.</p> <p>Należy podkreślić, iż projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi rewitalizacji. Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych w ramach inwestycji miejsc spotkań lokalnej społeczności – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - Liczba rozbudowanych/wybudowanych elementów infrastruktury społecznej – co najmniej 2 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły swoje samopoczucie i kondycję psychofizyczną, w wyniku czego zwiększyły swoje szanse na rynku pracy: min. 5 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań NGO/środowisk lokalnych, w tym wyniki ankietyzacji mieszkańców obszaru objętego inwestycją – ankiety ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania). - liczba inicjatyw społecznych, aktywizujących lokalną społeczność w tym obszarze: co najmniej 3 szt./rok (źródło informacji: raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna)
Okres realizacji	2019-2021
Szacunkowa wartość projektu	2000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	477 225,00 zł – środki EFROW w ramach PROW 2014-2020 (63,63%) 272 775,00 zł – Budżet JST (36,37 %)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 48 Termomodernizacja i modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze zdegradowanym miejscowości Łłowa.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 18	
Nazwa przedsięwzięcia	Termomodernizacja i modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze zdegradowanym miejscowości Łłowa
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana, zagospodarowanie terenu / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Łłowa, inwestorzy publiczni i prywatni
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, w tym zostanie poprawiona estetyka termomodernizowanych budynków, co pozwoli na poprawę warunków życia oraz większą integrację i aktywizację lokalnej społeczności.

	<p>Wspólnoty – zainteresowane realizacją projektu w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków, oraz generalnie poprawy estetyki zaniedbanej przestrzeni.</p> <p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy mający siedzibę swojej działalności w sąsiedztwie planowanej inwestycji, są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na poprawę estetyki zaniedbanej do tej pory przestrzeni bezpośrednio z nimi sąsiadującej, co wpłynie na atrakcyjność obszaru dla potencjalnych klientów.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt poprawy warunków życia w obiektach poddanych termomodernizacji, co wpłynie na poprawę integracji społeczności lokalnej i wzbogaci życie sąsiedzkie.</p>
<p>Zakres realizowanego zadania</p>	<p>Działanie obejmuje termomodernizację wielorodzinnych budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji, tj. we wszystkich zdiagnozowanych podobszarach zdegradowanych.</p> <p>W ramach działań termomodernizacyjnych będzie miało miejsce m.in. docieplenie ścian i stropów, wymiana stolarki okiennej-drzwiowej, wymiana/modernizacja źródeł ciepła i instalacji grzewczej oraz CO, montaż urządzeń/rozwiązań wykorzystujących OZE, wymianę oświetlenia na energooszczędne.</p> <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IłOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików • Jankowa Żagańska
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki poprawie atrakcyjności przestrzeni publicznej, przez co zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni i poprawią się warunki życia mieszkańców. W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w zakresie zabudowy. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie estetyka przestrzeni publicznej w obrębie obszaru rewitalizacji, zostaną przywrócone/ nadane nowe funkcje przestrzeniom między wyremontowanymi/ termomodernizowanymi obiektami, będą to funkcje o charakterze przede wszystkim społecznym i gospodarczym, w tym służące celom integracyjnym.</p> <p>- Sfera środowiskowa – Przedsięwzięcie przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii w budynkach objętych inwestycją, co wpłynie na zmniejszenie emisji CO2 i szkodliwych substancji, a w efekcie przyczyni się do poprawy jakości powietrza.</p> <p>Ponadto co należy podkreślić projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi rewitalizacji.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba termomodernizowanych obiektów – co najmniej 15 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót)</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji.</p>

	<p>Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- zmniejszenie zużycia energii w termomodernizowanych budynkach – co najmniej 30 % w stosunku do stanu sprzed termomodernizacji (źródło informacji: audyt powykonawczy budynku, raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna)</p> <p>- zmniejszenie emisji CO2 w budynkach objętych termomodernizacją – co najmniej o 30 % w stosunku do stanu sprzed termomodernizacji (źródło informacji: audyt powykonawczy budynku, raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna)</p>
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	4 000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	2 000 000,00 zł – środki EFRR w ramach RPO Lubuskie 2020, 500 000,00 zł – środki z budżetu RP, w ramach premii termomodernizacyjnej, 1 500 000,00 zł – środki prywatne wspólnot i spółdzielni

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 48a Przebudowa budynku przy ul. Kolejowej 11 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Łłowa

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 19	
Nazwa przedsięwzięcia	„Przebudowa budynku przy ul. Kolejowej 11 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Łłowa”
Charakterystyka/rodzaj działania	Inwestycja budowlana, zagospodarowanie terenu / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Łłowa, organizacje społeczne , OPS
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, w tym zostanie zagospodarowany zaniedbany teren, na cele społeczne, co pozwoli na większą integrację i aktywizację lokalnej społeczności.

	<p>Przedsiębiorcy – poradnie specjalistyczne, lekarze POZ</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej siedziby oraz przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie społeczności lokalnej.</p>
Zakres realizowanego działania	<p>Planowany zakres rzeczowy zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> - prace budowlane w obiekcie w tym m.in. tj. przebudowa obiektu w celu dostosowania dla osób niepełnosprawnych oraz nadające nowe funkcje pomieszczeniom, przebudowa sal , toalet, klatki schodowej; - zagospodarowanie terenu; - wyposażenie w nowe urządzenia uatrakcyjnijające integrację mieszkańców; - zakup i montaż elementów placu zabaw wraz z nawierzchnią bezpieczną - wykonanie ogrodzenia.
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Gmina Łowa, ul. Kolejowa , obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33,

	<p>Kolejowa , Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema</p>
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzeniu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, organizacji zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni rewitalizowanej w wyniku przedmiotowego projektu. W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych. - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym przestrzeń wokół budynku. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w obrębie obszaru rewitalizacji, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom, będą to funkcje o charakterze społecznym, kulturalnym, gospodarczym, turystycznym, rekreacyjnym, , w tym służące celom integracyjnym, będą to też części wspólne i

	<p>miejsca spotkań w przestrzeni publicznej, co będzie sprzyjać integracji.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, na którym zlokalizowana zostanie m.in. infrastruktura z przeznaczeniem na aktywność społeczną oraz na działalność gospodarczą, w tym utworzenie terenów rekreacyjnych; zagospodarowanie terenów zielonych w tym park, place zabaw, tereny rekreacyjne itp., tj. działania poprawiające infrastrukturę komunalną – w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura obszaru rewitalizacji, oddziałująca na cały obszar zdegradowany.</p> <p>Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji. Rozbudowana zostanie infrastruktura gospodarcza i społeczna – miejsca do prowadzenia aktywności społecznej, w tym miejsca spotkań i integracji.</p> <p>Należy podkreślić, iż projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi rewitalizacji. Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze</p>	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty:</p>

sposobem ich oceny i pomiaru

Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)

- liczba przebudowanych budynków na potrzeby integracji społecznej - 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót)

Rezultaty:

Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji.

Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.

- liczba osób, które dzięki działaniom korzystają w usług prowadzonych w budynku a tym samym zwiększyły szansę na poprawę funkcjonowania w społeczności - ..... os. (źródło informacji: raport z realizacji działań NGO/środowisk lokalnych, w tym wyniki ankietyzacji mieszkańców obszaru objętego inwestycją –

	ankiety ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania). - liczba inicjatyw społecznych, aktywizujących lokalną społeczność w tym obszarze: co najmniej 2 szt./rok (źródło informacji: raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna)
Okres realizacji	2022 - 2023
Szacunkowa wartość projektu	Ok. 11 000 000 PLN
Przewidywane źródła finansowania	Środki Unii Europejskiej Budżet Gminy

Źródło: Opracowanie własne

9. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych/uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Ponadto celem realizacji celów niniejszego Programu Rewitalizacji, w kontekście wymogu jego kompleksowości i komplementarności w ramach inwestycji rewitalizacyjnych będą realizowane wymienione poniżej działania. Są to działania, które są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

Poniższe działania wykorzystują lokalne potencjały, w tym potencjały instytucjonalne znajdujące się w obszarze rewitalizacji. W ich realizację będą zaangażowane Gmina Łłowa, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Łłowej, Miejska Bibliotek Publiczna w Łłowej, podmioty prywatne, osoby prywatne, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Ponadto na poziomie operacyjnym Program rewitalizacji zakłada wykorzystanie zdolności instytucjonalnych podmiotów zewnętrznych, takich jak m.in. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej. W realizacji działań zakłada się wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej, ponadto preferowany sposób podejścia do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno podstawowych, jak i uzupełniających, wymienionych poniżej gwarantuje uzyskanie komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, komplementarności międzyokresową oraz w zakresie źródeł finansowania.

Pozostałe planowane działania (uzupełniające), realizowane przez różne instytucje z obszaru rewitalizowanego:

Wykaz przedsięwzięć uzupełniających:

1. Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji.
2. Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości.
3. Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne.
4. Projekty skierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego.
5. Projekty skierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym poprzez zaangażowanie w działalność jednostki pomocniczej, tworzeniu organizacji i stowarzyszeń.
6. Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami, w tym modernizacja ciągów pieszych i jezdnych w obszarze rewitalizacji, jak również uporządkowanie podwórek, co pozwoli na wydobycie potencjału przestrzeni wspólnej.

Szczegóły przedstawiamy poniżej w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 49 Zadania uzupełniające – Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ beznakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera społeczna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa
Zakres realizowanego zadania	<p>Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji polegają na uruchomieniu/ uaktualnieniu następujących procedur</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Budżet obywatelski – Przygotowanie założeń wdrożenia zasad budżetu obywatelskiego do wdrożenia w ramach Budżetu Gminy. Przygotowanie Regulaminu zasad, jak również wdrożenie założeń w praktyce. W Budżecie obywatelskim przy ocenie złożonych propozycji do budżetu zostanie uwzględniona dodatkowa punktacja za działania wskazane w Programie Rewitalizacji. W budżecie obywatelskim przykładowo będą wyodrębnione takie działania jak np. „działania sąsiedzkie” - ustalenie dodatkowego kryterium punktowego + regularne zwiększanie kwoty. ○ Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi – modyfikacja programu pod kątem Programu rewitalizacji, w tym uzupełnienie katalogu konkursów o działania ważne i planowane w ramach Programu Rewitalizacji, w tym dołożenie m.in. do kryteriów oceny składanych w ramach otwartych konkursów ofert przez NGOs dodatkowych punktów propozycję działań wskazanych w Programie Rewitalizacji. W przypadku postawienia w ramach programu rewitalizacji infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (np. siłowni na świeżym powietrzu, miejsca spotkań, modernizacji stadion, rozbudowy Biblioteki itd.) będzie wskazana dodatkowa punktacja w konkursach dla organizacji za wykorzystanie tej infrastruktury w proponowanych działaniach pożytku publicznego.

Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików • Jankowa Żagańska
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: <ul style="list-style-type: none"> - sferę przestrzenno-funkcjonalnej – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę przestrzenną jak również na nadawania nowych funkcji. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę infrastrukturalno-gospodarczą, w zakresie premiowania działań, poprawiających sytuację w tej sferze - sfera społeczna – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę społeczną, w zakresie premiowania działań poprawiających sytuację w tej sferze - sfera środowiskowa – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę środowiskową, w zakresie premiowania działań, poprawiających sytuację w tej sferze
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) <ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie budżetu obywatelskiego – 1 szt. (źródło informacji: uchwała budżetowa). - wdrożenie Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi premijującymi działania w obszarze rewitalizacji – 1 szt. (źródło informacji: Uchwała Rady Gminy przyjmująca Program Współpracy z Organizacjami pozarządowymi) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. <ul style="list-style-type: none"> - Złożone oferty NGO w ramach ogłoszonych konkursów ofert na działania uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji – co najmniej 1 szt./rok (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji, Raport z wizji lokalnej w zakresie działalności i/lub funkcjonowania obiektów) - Propozycje do budżetu obywatelskiego, dotyczące inwestycji obywatelskich w obszarze rewitalizacji – co najmniej 1 szt./rok (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji, Raport z wizji lokalnej w zakresie działalności i/lub funkcjonowania obiektów)
Okres realizacji	2017-2023
Szacunkowa wartość projektu	0,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST – w ramach pracy urzędników

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 50 Zadania uzupełniające – Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 2

Nazwa przedsięwzięcia	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości
Charakter/rodzaj działania	Działanie miękkie/ średnio nakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera społeczna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Iłowej, MBP w Iłowej, Instytucje oświatowe Gminy Iłowa, Organizacje Pozarządowe
Zakres realizowanego zadania	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości. <ul style="list-style-type: none"> • Wystawa integracyjna ze zbiorów mieszkańców z dawnych okresów Gminy Iłowa – pokazanie przypomnienie czasów świetności – wystawa w Domu Kultury. • Utworzenie nagrody społecznika roku – może nawet nagroda finansowa, albo mikro grant na działania. • Działania sąsiedzkie – wymiana umiejętności w obszarze podstawowych codziennych czynności (drobne naprawy, korepetycje, pisanie pism, opieka nad dziećmi). • Konkursy dla mieszkańców (np. z „gałą” na zakończenie + jakaś nagroda) <ul style="list-style-type: none"> - na najciekawiej zaaranżowane podwórko, najbardziej udekorowany plac zabaw, najlepiej utrzymany skwer lub obszar zielony, itp. - fotograficzny, malarski • Organizowanie plenerów dla artystów – współpraca z organizacjami.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików • Jankowa Żagańska
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: <ul style="list-style-type: none"> - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – działanie wpływa na poziom aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, jak również na poziom integracji społeczności lokalnej, co przyczynia się do poprawy kondycji psychofizycznej osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, w związku z powyższym działania zwiększą możliwość powrotu przez tych ludzi na rynek pracy i w efekcie poprawy sytuacji na rynku pracy, jak również zwiększenie gotowości osób zaangażowanych w działania do podjęcia działalności gospodarczej - sfera społeczna – działanie wpływa pozytywnie na poziom integracji i aktywizacji społecznej. Uczestnicy działań, zwiększają swoje kompetencje interpersonalne i w efekcie stają na drodze wyjścia z osobistej sytuacji kryzysowej. - sfera środowiskowa – działanie zwiększa świadomość uczestników w zakresie potrzeb dbania o środowisko, wpłynie zatem na poprawę sytuacji w tej sferze
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- Liczba działań/ inicjatyw zrealizowanych w ramach zadania – 3 szt. (źródło informacji: Raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od</p>

	<p>czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba uczestników działań: co najmniej 100 os. / rok (źródło informacji: Raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna)</p> <p>- poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 10 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post)</p>
Okres realizacji	2017-2023
Szacunkowa wartość projektu	150 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	<p>PROW w ramach LGD – 70 000,00 zł</p> <p>środki prywatne – 20 000,00 zł</p> <p>JST – 60 000,00 zł</p>

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 51 Zadania uzupełniające – działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gminne Centrum Kultury Sportu w Iłowej, Gmina Iłowa (partnerzy do realizacji projektu)
Zakres realizowanego zadania	<p>Działanie zakłada zaangażowanie w realizację organizacji pozarządowej, która zostanie wyłoniona w konkursie ofert, w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie zakłada uruchomienie konkursu w ramach dotacji z Gminy na działania w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, działania dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Działanie zakłada realizację działań, zwiększających dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, skierowane do dzieci i młodzieży, co odbywać się będzie poprzez zajęcia kulturalne i artystyczne, co przykładowo może obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty kulturalne, z zakresu znajomości kultur i zwyczajów • warsztaty taneczne - występy grup folklorystycznych i grup dziecięcych • koncerty lokalnych artystów • warsztaty rękodzieła inne przedsięwzięcia <p>Cel: integracja, promocja kultury, pogłębienie wiedzy o regionie, zwiększenie uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze i życiu obywatelskim</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewiczza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewiczza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików • Jankowa Żagańska
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego)	<p>Działania rozwiązują następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – zadanie wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki organizacji działań integracyjnych, angażujących uczestników, w tym dzieci i</p>

oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>młodzież, lokalna społeczność zyska silny impuls integracyjny, co wpłynie na zwiększenie poziomu aktywności społecznej w tym również osób zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>W związku z powyższym zadanie przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – zadanie zapewnia wykorzystanie na cele społeczne istniejącej infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze kulturalnym i społecznym. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury w sensie produktowym, tj. zapewniając dostęp do nowych usług o charakterze kulturalnym.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba zorganizowanych kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Biura Rewitalizacji).</p> <p>- liczba uczestników kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym – co najmniej 25 os. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym organizowanych cyklicznie co roku w wyniku realizacji przedmiotowego zadania – 1 szt./rok (źródło informacji: raport z realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Biura Rewitalizacji).)</p>
Okres realizacji	2018-2019
Szacunkowa wartość projektu	250 000,
Przewidywane źródła finansowania	Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich: 200 000,00 zł Gmina: 25 000,00 zł NGOs: 25 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 52 Zadania uzupełniające – projekty skierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Projekty skierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, organizacje pozarządowe
Zakres realizowanego zadania	Zadanie dotyczy realizacji działań skierowanych odpowiednio do osób starszych, celem ich aktywizacji i integracji społecznej, co będzie miało miejsce poprzez zajęcia kulturalne i

	artystyczne, ale również dotyczyć będzie utworzenia miejsca spotkań i punktu opieki medycznej. Cel: integracja międzypokoleniowa, aktywizacja seniorów
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,) , Klików • Jankowa Żagańska
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działania rozwiązują następujące problemy: <p>- sfera społeczna – zadanie wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki organizacji działań integracyjnych dla seniorów, angażujących uczestników spotkań, lokalna społeczność zyska silny impuls integracyjny, co wpłynie na zwiększenie poziomu aktywności społecznej w tym również osób zagrożonych wykluczeniem oraz osób starszych. Działanie przyczyni się przede wszystkim do integracji i aktywizacji osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych, zapewnia też integrację międzypokoleniową.</p> <p>W związku z powyższym zadanie przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – zadanie zapewnia wykorzystanie na cele społeczne infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze kulturalnym i społecznym, jak również do usług medycznych. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury w sensie produktowym, tj. zapewniając dostęp do nowych usług o charakterze kulturalnym i społecznym.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- liczba zorganizowanych kompleksowych wydarzeń o charakterze integracyjnym – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Biura Rewitalizacji).</p> <p>- liczba uczestników kompleksowych wydarzeń o charakterze integracyjnym – co najmniej 25 os. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników).</p> <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba kompleksowych wydarzeń o charakterze integracyjnym organizowanych cyklicznie co roku w wyniku realizacji przedmiotowego zadania – 1 szt./rok (źródło informacji: raport z realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Biura Rewitalizacji).)</p>
Okres realizacji	2018-2019
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki budżetu RP (programy ministerialne), na aktywizację seniorów: 150 000,00 zł JST: 50 000,00 zł

Tabela 53 Zadania uzupełniające – projekty skierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym poprzez zaangażowanie w działalność jednostki pomocniczej, tworzeniu organizacji i stowarzyszeń

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 5

Nazwa przedsięwzięcia	Projekty skierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym poprzez zaangażowanie w działalność jednostki pomocniczej, tworzeniu organizacji i stowarzyszeń
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Iłowej, MBP w Iłowej, Gmina Iłowa (partnerzy do realizacji projektu)
Zakres realizowanego zadania	Działanie zakłada zaangażowanie w realizację organizacji pozarządowej, która zostanie wyłoniona w konkursie ofert, w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie zakłada uruchomienie konkursu w ramach dotacji z Gminy na działania w Obszarze Pomocy Społecznej – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, na działania animacyjne, w tym animację dzieci i młodzieży (w okresie wakacyjnym szczególnie). Działania mają odnosić się do osób dorosłych – mieszkańców obszaru zdegradowanego w zakresie nauki przedsiębiorczości, w tym wykorzystywania walorów najbliższej okolicy, pozyskiwania środków na rozwój działalności gospodarczej, jak również w zakresie aktywności społecznej, aktywizacja społeczności lokalnej, umiejętność pozyskiwania środków na działalność społeczną, organizowanie się i uczestnictwo w realizacji lokalnej polityki rozwoju itp.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików • Jankowa Żagańska
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działania rozwiązują następujące problemy: - sfera społeczna – zadanie wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki organizacji działań integracyjnych, angażujących uczestników spotkań, poprawia wiedzę o prowadzeniu działalności gospodarczej i działalności pożytku publicznego, uzyskiwania środków na finansowanie tej działalności, ponadto poprawia kompetencje i świadomość w zakresie społeczeństwa obywatelskiego i uczestnictwa w życiu lokalnym, w tym w podejmowaniu decyzji. Lokalna społeczność zyskuje zatem silny impuls integracyjny, co wpłynie na zwiększenie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej w tym również osób zagrożonych wykluczeniem. W związku z powyższym zadanie przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – zadanie zapewnia wykorzystanie na cele społeczne infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, społecznym i gospodarczym. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury w sensie produktowym, tj. zapewniając dostęp do nowych usług. Ponadto zadanie wpływa na wzrost aktywności gospodarczej, poprzez organizację działalności edukacyjnej w tym zakresie, wpływa również na rozwój lokalnej infrastruktury gospodarczej, poprawiając przy tym stabilność zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) - liczba zorganizowanych kompleksowych wydarzeń o charakterze integracyjno-szkoleniowym – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Biura Rewitalizacji).

	<p>- liczba uczestników kompleksowych wydarzeń o charakterze integracyjno-szkoleniowym – co najmniej 25 os. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba nowych działalności gospodarczych w obszarze zdegradowanym – 4 szt.(źródło informacji: raport z realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Biura Rewitalizacji). - liczba nowych inicjatyw społecznych w obszarze zdegradowanym – 4 szt.(źródło informacji: raport z realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Biura Rewitalizacji).)</p>
Okres realizacji	2018-2020
Szacunkowa wartość projektu	150 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich lub Mechanizm szwajcarski: 120 000,00 zł JST: 15 000,00 zł NGOs: 15 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 54 Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami, w tym modernizacja ciągów pieszych i jezdnych w obszarze rewitalizacji, jak również uporządkowanie podwórek, co pozwoli na wydobycie potencjału przestrzeni wspólnej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami, w tym modernizacja ciągów pieszych i jezdnych w obszarze rewitalizacji, jak również uporządkowanie podwórek, co pozwoli na wydobycie potencjału przestrzeni wspólnej
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana, zagospodarowanie terenu / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Iłowa, podmioty prywatne, osoby prywatne.
Zakres realizowanego zadania	W ramach przedsięwzięcia rewitalizacyjnego planuje się stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej w przestrzeni pomiędzy budynkami wielorodzinnymi, w tym również modernizację ciągów pieszych i jezdnych. Inwestycja dotyczy również uporządkowania podwórek, placów, skwerów, położonych w obszarze rewitalizacji. Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Gmina Iłowa, obszar rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> IŁOWA, ulice: Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewiczza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewiczza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3- 8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema

	<ul style="list-style-type: none"> • Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików • Jankowa Żagańska
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni rewitalizowanej w wyniku przedmiotowego projektu. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych. - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w zakresie zabudowy. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w obrębie obszaru rewitalizowanego, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom, będą to funkcje o charakterze gospodarczym, turystycznym, rekreacyjnym, kulturalnym i społecznym, w tym służące celom integracyjnym, będą to też części wspólne i miejsca spotkań w przestrzeni publicznej, ciągi komunikacyjne, co będzie sprzyjać integracji. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, na którym zlokalizowana zostanie m.in. infrastruktura rekreacyjno-kulturalna (miejsca spotkań, skwerki, tereny zielone, itd.), ciągi komunikacyjne z miejscami spotkań – w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura obszaru rewitalizowanego, oddziałująca na cały obszar zdegradowany. Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizowanym. Rozbudowana zostanie też infrastruktura społeczna – miejsca spotkań, zostanie przywrócona funkcja rekreacyjna zaniedbanym do tej pory miejscom, co przyczyni się znacznej poprawy lokalnej infrastruktury - sfera środowiskowa – dzięki realizacji projektu i uzupełnieniu brakującej infrastruktury w zakresie ciągów komunikacyjnych i oświetlenia, jak również dzięki uporządkowaniu terenów zielonych, skwerków itp. na terenie obszaru rewitalizacji inwestycja ma pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów w sferze środowiskowej. Wpływa poprzez to na poprawę efektywności energetycznej (optymalizacja oświetlenia) oraz dbałość o bioróżnorodność lokalnych zasobów środowiskowych (tereny zielone, skwerki), poprawia również uregulowanie odprowadzania wód opadowych. <p>Ponadto co należy podkreślić projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi rewitalizowanemu. Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności, poprawiającą procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku, w którym ma miejsce szereg patologicznych zjawisk.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty:</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczb powstałych w ramach inwestycji miejsc spotkań lokalnej społeczności – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - łączna długość przebudowanych/zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych – w ramach projektu zmodernizowane zostaną istniejące ciągi komunikacyjne oraz schody terenowe –co najmniej 150 m (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - Liczba zrewitalizowanych elementów infrastruktury społecznej i rekreacyjnej – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - powstanie tablica informacyjna – promująca rewitalizację i aktywizująca przez to społeczność lokalną – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) <p>Rezultaty:</p>

	<p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- w wyniku realizacji projektu w miejscu spotkań zostaną zrealizowane co najmniej 1 inicjatywy lokalnej społeczności w zakresie działań aktywizacyjno-integracyjnych (źródło informacji: raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna)</p> <p>- realizacja projektu da dobry przykład w zakresie porządkowania przestrzeni, w wyniku czego w najbliższej okolicy zostanie zrealizowana co najmniej 1 inwestycja w zakresie uporządkowania prywatnych posesji (np. podwórek)</p>
Okres realizacji	2017-2023
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	150 000,00 zł – środki prywatne 100 000,00 zł – środki UE w ramach PROW 2014-2020 (środki w dyspozycji LGD)

Źródło: Opracowanie własne

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Komplementarność poszczególnych działań rewitalizacyjnych inwestycyjnych i miękkich względem siebie jest pokazana w tabeli poniżej:

Działanie inwestycyjne														
Działania podstawowe														Działania uzupełniające
		Dostosowanie budynku szkoły (...) do centrum hotelowo-konferencyjnego.	Przebudowa Biblioteki Miejskiej (...)	Przebudowa małej sali gimnastycznej (...)	Poprawa stanu technicznego pawilonu handlowego (...)	Modernizacja stadionu miejskiego (...)	Budowa targowiska (...)	Zagospodarowanie budynku dworca PKP (...) na dom dziennego pobytu.	Modernizacja Urzędu Miejskiego i siedziby ZGKM (...)	Zagospodarowanie terenu przy zbiornikach retencyjnych (...)	Budowa siłowni zewnętrznej (...)	Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska	Dostosowanie terenu przy zalewie w miejscowości Klików (...)	Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami (...)
Działania Miękkie	Działania Podstawowe	Przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej			X	X	X		X	X	X	X	X	X
		Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	X		X		X		X	X		X	X	X
		Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy		X	X			X	X	X	X	X	X	X
		Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	X			X	X	X	X	X			X	X
		Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności				X		X	X	X		X	X	X

	Lokalnej (PAL)														
Działania uzupełniające	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości		X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	
	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne		X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X
	Projekty skierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie		X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X

	przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego													
	Projekty skierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym poprzez zaangażowanie w działalność jednostki pomocniczej, tworzeniu organizacji i stowarzyszeń	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

a. Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne, szczegółowo przedstawione powyżej dopełniają się wzajemnie przestrzennie i zachodzi między nimi efekt synergii. Łącznie oddziałują na ten sam problem, co wpływa na spotęgowanie efektu. Sama przestrzeń objęta działaniami (obszar rewitalizacji) obejmuje cały obszar, zarówno w zakresie działań inwestycyjnych – które uwzględniają uczestnictwo w działaniach interesariuszy z całego obszaru zdegradowanego, jak również w zakresie planowanych działań o charakterze miękkim, które są skierowane do wszystkich mieszkańców obszaru.

W kartach zadań szczegółowo opisano na jakie problemy każdy projekt wpływa. Wszystkie projekty są planowane do realizacji w obszarze rewitalizacji i są tak zorganizowane, aby oddziaływać na cały obszar dotknięty kryzysem i nie prowadzić przy tym do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Cała społeczność lokalna będzie korzystać z efektów lokalnych, nikt nie będzie wykluczony, a działania są tak zaplanowane, aby objąć wszystkie grupy społeczne. Ponadto co ważne, z planowanych działań miękkich mogą korzystać również mieszkańcy innych obszarów Gminy, tak aby osoby zagrożone wykluczeniem i potrzebujące wsparcia nie były wykluczone z działań i aby zachować równowagę między poszczególnymi obszarami Gminy i nie doprowadzić do sytuacji, w której problemy mieszkańców obecnie zdefiniowanego obszaru nie przelały się na sąsiedni obszar.

b. Komplementarność problemowa

Planowane przedsięwzięcia dopełniają się tematycznie i w efekcie końcowym będą skutkowały kompleksowym rozwiązaniem problemów. Projekty oddziałują na każdą ze sfer, w której w wyniku diagnozy stwierdzono sytuację kryzysową i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany. Są to problemy w sferach: społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Co w efekcie doprowadzi do znaczącego zmniejszenia skali występujących problemów determinujących sytuację kryzysową.

Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na zdiagnozowane problemy w poszczególnych obszarach					
Lp.	Przedsięwzięcie	Sfera społeczna	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
DZIAŁANIA PODSTAWOWE					
1	Przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej	X	X		
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	X	X		
3	Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy	X	X		
4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	X	X		
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	X	X		

6	Dostosowanie budynku szkoły ponadgimnazjalnej w Iłowej do potrzeb centrum hotelowo-konferencyjnego.	X	X	X	X
7	Przebudowa Biblioteki Miejskiej (...)	X	X	X	
8	Przebudowa małej sali gimnastycznej (...)	X	X	X	
9	Poprawa stanu technicznego pawilonu handlowego (...)	X	X	X	
10	Modernizacja stadionu miejskiego (...)	X	X	X	
11	Budowa targowiska (...)	X	X	X	
12	Zagospodarowanie budynku dworca PKP (...) na dom dziennego pobytu.	X	X	X	
13	Modernizacja Urzędu Miejskiego i siedziby ZGKM (...)	X	X		X
14	Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym (...)	X	X	X	
15	Budowa siłowni zewnętrznej (...)	X	X	X	
16	Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska	X		X	X
17	Dostosowanie terenu przy zalewie w miejscowości Klików (...)	X	X	X	
18	Termomodernizacja i modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych (...)	X		X	X
19	„Przebudowa budynku przy ul. Kolejowej 11 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Iłowa”	X	X	X	
DZIAŁANIA UZUPEŁNIAJĄCE					
1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	X	X	X	X
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	X	X		X
3	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej (...)	X	X		
4	Projekty skierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie (...)	X	X		
5	Projekty skierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym (...)	X	X		
6	Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami, w tym modernizacja ciągów pieszych i jezdnych w obszarze rewitalizacji, jak również uporządkowanie podwórek (...)	X	X	X	X

c. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W ramach niniejszego Programu Rewitalizacji w toku działań przygotowawczych, zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania programem rewitalizacji, który uwzględnia strukturę zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi w sposób kompleksowy, pozwalający na zaangażowanie i efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz zapewnia wzajemne uzupełnianie się działań poszczególnych podmiotów zaangażowanych w realizację i spójność stosowanych procedur.

Komplementarność taką zapewni powołane specjalnie w tym celu w Urzędzie Gminy Biuro Rewitalizacji, które czuwa nad wszystkimi elementami realizacji Programu Rewitalizacji. Biuro Rewitalizacji jest międzywydziałowym zespołem, działającym w Urzędzie Gminy, składającym się z pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych oraz z osób zewnętrznych, zależnie od

potrzeb. Pracami Biura kieruje Koordynator, który nadzoruje całość prac Biura, przy wsparciu członków Biura. Bezpośredni nadzór nad Biurem Rewitalizacji sprawuje Burmistrz Gminy.

Biuro Rewitalizacji konsultuje działania z Komitetem Rewitalizacyjnym. Biuro Rewitalizacji konsultuje również działania realizowane w ramach Programu Rewitalizacji z poszczególnymi podmiotami, zaangażowanymi w realizację poszczególnych przedsięwzięć oraz współpracuje z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi. Biuro konsultuje działania zarówno na etapie wdrażania, jak i monitorowania poprzez organizację spotkań z interesariuszami lub wysyłając pisma do podmiotów z informacją o konsultacjach i wyznaczeniem terminu odpowiedzi. Biuro Spotyka się z Komitetem Rewitalizacji raz na kwartał celem przeprowadzenia konsultacji w zakresie podejmowanych działań. W razie potrzeby – z inicjatywy własnej lub interesariuszy organizuje spotkanie konsultacyjne.

Taki model realizacji zadań rewitalizacyjnych zapewnia komplementarność proceduralno-instytucjonalną zaplanowanych działań.

d. Komplementarność międzyokresowa

Działania rewitalizacyjne zostały tak zaplanowane, aby zapewnić zachowanie ciągłości programowej polegającej na kontynuacji wsparcia udzielonego gminie Iłowa w ramach polityki spójności w latach 2007-2013.

Obszar zdegradowany to część Gminy, która działaniom rewitalizacyjnym jest poddawana już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wkluczeniem, na obszarze Gminy, ale związane też były z działaniami rozwojowymi w zakresie gospodarczym, jak również z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną (poprawiono m.in. efektywność energetyczną szeregu budynków mieszkalnych).

Ponadto podejmowano działania w zakresie modernizacji infrastruktury sportowej i edukacyjnej – Wybudowano m.in. halę sportową przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Iłowej, jak również zmodernizowano Przedszkole Miejskie w Iłowej. Ponadto w Jankowej Żagańskiej, na terenach bezpośrednio sąsiadujących z Autostradą A 18 utworzono Strefę Aktywności Gospodarczej, w tym m.in. w części uzbrojono strefę. Ponadto w zakresie poprawy infrastruktury komunalnej przebudowano ulicę Piaskową oraz Poniatowskiego w Iłowej. Miało też miejsce szereg pomniejszych inwestycji w obszarze infrastruktury komunalnej. Ponadto podejmowano na terenie Gminy działania odnoszące się do rozwoju infrastruktury gospodarczej (zrealizowano kilka projektów infrastrukturalnych przez podmioty gospodarcze, dzięki czemu poprawie ulegał lokalny rynek pracy).

Podejmowane działania jednakże związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój Gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, infrastrukturalno-gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Nie było jak do tej pory Programy Rewitalizacji. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pomimo jednakże podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie Gminy, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, obszar ten jednakże w wyniku obecnie podejmowanych działań doprecyzowano. Konieczne jest zatem podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej rozpoczęto prace nad rewitalizacją, w ramach której działania będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Programie Rewitalizacji. Władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, jak również te działania, które są planowane do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji.

W kartach działań zaplanowane są działania komplementarne w stosunku do poprzednio realizowanych zadań, stanowią one kontynuację realizacji zaplanowanych celów, odnoszących się do konieczności przeciwdziałania zdiagnozowanym sytuacjom kryzysowym. W chwili obecnej zaplanowano działania komplementarne, do realizacji w perspektywie unijnej 2014-2020, w tym o charakterze społecznym, które wykorzystują efekty działań zrealizowanych w okresie poprzednim.

Aktualnie obowiązujące w gminie dokumenty o charakterze strategicznym szeroko pojęte inicjatywy rewitalizacyjne wskazują jako niezmiernie istotne dla stworzenia dla mieszkańców na tych terenach osób warunków do wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowych.

Rewitalizacja jest procesem niezbędnym do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy Iłowa 2014 – 2020. W tym dokumencie działania rewitalizacyjne dla zdegradowanych obszarów Gminy Iłowa są bardzo ważne dla stworzenia dla mieszkańców na tych terenach osób warunków do wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowej. Rewitalizacja tych obszarów stanowi jedno z ważniejszych zadań Gminy. W szczególności odnosi się to do zapobieżenia dalszej degradacji centrum miasta – gdzie jak ujęto w Strategii znajdują się zasoby o nieodpowiednim stanie, a jako takie są traktowane jako obszary zagrożone degradacją; ponadto zgodne ze strategią jest tworzenie podmiotów ekonomii społecznej. Natomiast zasady partycypacji społecznej są wskazane jako jedne z istotniejszych do realizacji zadań, w tym zadań o charakterze rewitalizacyjnym. W Strategii na pierwszy plan wysuwają się zagadnienia związane z rozwiązywaniem problemów społecznych. Program Rewitalizacji jest tu zbieżny z działaniem nr 16, odnoszącym się do „Polepszenia współpracy samorządu z podmiotami trzeciego sektora (organizacjami pozarządowymi) w zakresie partnerstwa w realizacji zadań publicznych”.

W ww. strategii wskazana jest zatem konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych, celem nadania nowych funkcji obszarom zdegradowanym, w wyniku współdziałania różnych podmiotów. Działania te dotyczą kierunków działań związanych z realizacją projektów infrastrukturalnych i społecznych

zorientowanych na mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Oznacza to, że władze gminy postrzegają kompleksową rewitalizację jako jeden z zasadniczych instrumentów poprawy sytuacji gospodarczej gminy i jej mieszkańców, a przez to pośrednio poprawy jakości ich życia.

Zatem kontynuacja działań rewitalizacyjnych to jedno z najważniejszych działań na rzecz rozwoju Gminy Łłowa. Niniejszy Program Rewitalizacji zapewnia ciągłość działań, konsolidując w swoich ramach działania rewitalizacyjne o charakterze społecznym i urbanistycznym, wpływając na koncentrację interwencji i dzięki temu zwiększając efekty planowanych działań strategicznych, co zawarte jest w strategii rozwoju Gminy.

e. Komplementarność źródeł finansowania

W ramach planowanych działań uwzględniono różne źródła finansowania dla projektów rewitalizacyjnych, ujętych w programie rewitalizacji. Wsparcie przewidziano, zgodnie z charakterem planowanych zadań i podmiotów je realizujących, uzupełniając i łącząc wsparcie, m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, ponadto planuje się udział środków prywatnych oraz środków ze źródeł krajowych (m.in. Programy Ministra Kultury) oraz w ramach Mechanizmu Szwajcarskiego, Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, które to środki planuje łączyć się z wkładem własnym Gminy lub podmiotów zewnętrznych zaangażowanych w realizację, zgodnie z możliwościami prawnymi.

Jednocześnie wykluczono ryzyko podwójnego dofinansowania, co będzie miało miejsce w wyniku monitoringu poszczególnych działań realizowanego w ramach Biura Rewitalizacji.

11. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających)

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych w Gminie Łłowa z sytuacji kryzysowej jest procesem długotrwałym i wymagającym znacznych nakładów finansowych na realizację poszczególnych projektów. Gmina planuje wykonanie wyszczególnionych w dokumencie inwestycji w oparciu m.in. o zewnętrzne środki finansowe (stawiając nacisk na bezzwrotne dotacje), jak również o środki własne i innych podmiotów funkcjonujących w Gminie, w tym prywatnych.

Duży potencjał niesie ze sobą perspektywiczne zaangażowanie w rewitalizację innych partnerów, angażując tym samym dodatkowy kapitał i rozkładając ciężar finansowy rewitalizacji na różne podmioty, **tym samym realizując zasadę dodatkowości środków UE**. Do głównych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych należą przede wszystkim:

- środki Unii Europejskiej – m. in. Fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jako niezależne źródło finansowania, Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe, Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, Mechanizm Norweski i Mechanizm Finansowy EOG
- środki prywatne – np. środki organizacji pozarządowych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST

W regionie lubuskim istotnym z punktu widzenia planowanych działań źródłem realizacji zadań rewitalizacyjnych jest Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020. W tym programie działania rewitalizacyjne przyporządkowane są do działania 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych, poddziałania 9.2.1 Rozwój obszarów zmarginalizowanych – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Poniżej przedstawiono zagadnienia finansowe dotyczące planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych i uzupełniających, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację.

Tabela 55 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji

Lp.	Nazwa projektu	Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Szacowany koszt całkowity	EFRR	EFS	FS	PROW	budżet gminy	budżet państwa	inne środki publiczne	środki prywatne i inne	źródło finansowania
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, MOSiR, Gmina Iłowa (partnerzy do realizacji projektu)	40 000,00				25 000,00	15 000,00				25 000,00 zł – środki ze źródeł zewnętrznych (PROW w ramach LGD – środki UE lub PO FIO lub Mechanizm Norweski lub Mechanizm Szwajcarski); 15 000,00 zł – Budżet Gminy
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Iłowa	100 000,00		95 000,00			5 000,00				95 000,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 5 000,00 zł – środki własne NGO/Gminy Iłowa (wkład rzeczowy)
3	Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy	Organizacje Pozarządowe (podmioty wyłonione w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie),	105 000,00		70 000,00			15 000,00		20 000,00		70 000,00 zł – środki EFS w ramach RPO Lubuskie 2020; 20 000,00 zł – środki inne (np. Fundacji Rozwoju Obszarów

		Gmina Iłowa, OPS, MOSiR										Wiejskich); 15 000,00 zł – środki własne JST
4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	Gmina Iłowa	200 000,00		190 000,00			10 000,00				190 000,00 zł – w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS); 10 000,00 zł – środki własne JST
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	Gmina Iłowa	50 000,00				25 000,00	25 000,00				PROW w ramach LGD – 25 000,00 zł (50%); środki własne JST – 25 000,00 zł (50%)
6	Dostosowanie budynku szkoły ponadgimnazjalnej w Iłowej do potrzeb centrum hotelowo- konferencyjnego	Inwestor prywatny	2 800 000,00								2 800 000,00	Środki prywatne (100%)
7	Przebudowa biblioteki miejskiej przy ul. Żagańskiej w Iłowej na potrzeby kulturalne	Gmina Iłowa	1 594 574,63	1 355 388,41				239 186,22				1 355 388,41 zł – środki EFRR w ramach RPO LUBUSKIE 2020 (85%); 239 186,22 zł – Budżet JST (15%)
8	Przebudowa małej Sali gimnastycznej przy ul. Pałacowej w Iłowej	Gmina Iłowa	700 000,00					350 000,00	350 000,00			350 000,00 zł Ministerstwo Sportu i Turystyki (50%); 350

												000,00 zł – Budżet JST (50%)
9	Poprawa stanu technicznego pawilonu handlowego przy ul. Żagańskiej w Łowej	Inwestor prywatny	190 000,00								190 000,00	środki prywatne (100%)
10	Modernizacja stadionu miejskiego przy ul. Piaskowej w Łowej	Gmina Łowa	900 000,00				450 000,00	450 000,00				450 000,00 zł Ministerstwo Sportu i Turystyki (50%); 450 000,00 zł – Budżet JST (50%)
11	Budowa targowiska miejskiego w Łowej	Gmina Łowa	1 544 929,20			799 218,00	745 711,20					799 218,00 zł – środki EFROW w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (63,63%) 745 711,20 zł – Budżet JST (36,37 %)
12	Zagospodarowanie budynku dworca PKP przy ul. Kolejowej w Łowej na potrzeby świetlicy dziennego pobytu	Gmina Łowa	640 000,00	544 000,00			96 000,00					544 000,00 zł – środki EFRR w ramach RPO Lubuskie 2020 (85%) 96 000,00 zł – Budżet JST (15 %)

13	Modernizacja Urzędu Miejskiego i siedziby ZGKM w Iłowej	Gmina Iłowa	900 000,00	765 000,00				135 000,00				765 000,00 zł – środki EFRR w ramach RPO Lubuskie 2020 (85%) 135 000,00 zł – Budżet JST (15 %)
14	Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym przy Ul. Młyńskiej w Iłowej na potrzeby rekreacyjne	Gmina Iłowa	640 000,00				407 232,00	232 768,00				407 232,00 zł – środki EFROW w ramach PROW 2014-2020 (63,63%) 232 768,00 zł – Budżet JST (36,37 %)
15	Budowa siłowni zewnętrznej przy Ul. Traugutta w Iłowej	Gmina Iłowa	35 000,00					20 000,00		15 000,00		15 000,00 zł – Program Województwa Lubuskiego „Siłownie pod chmurką” 20 000,00 zł – Budżet JST
16	Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska	Gmina Iłowa	800 000,00				509 040,00	290 960,00				509 040,00 zł – środki EFROW w ramach PROW 2014-2020 (63,63%) 290 960,00 zł – Budżet JST (36,37 %)

17	Dostosowanie terenu przy zalewie w miejscowości Klików do funkcji turystycznych i rekreacyjnych	Gmina Iłowa	2 000 000,00				1272 600,00	727 400,00				477 225,00 zł – środki EFROW w ramach PROW 2014-2020 (63,63%) 272 775,00 zł – Budżet JST (36,37 %)
18	Termomodernizacja i modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze zdegradowanym miejscowości Iłowa	Wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, środki prywatne	4 000 000,00	2 000 000,00					500 000,00		1 500 000,00	
19	„Przebudowa budynku przy ul. Kolejowej 11 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Iłowa”	Gmina Iłowa	11 000 000,00	9 350 000				1 650 000				9 350 000 – środki z EFRR w ramach RPO Lubuskie 2020, 1 650 000 – budżet JST
SUMA			28 239 503,83	4 664 388,41	355 000,00	0,00	3038 090,00	5 007 025,42	1 300 000,00	35 000,00	4 490 000,00	

Lp.	Nazwa projektu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej		13 000,00	13 000,00	14 000,00				40 000,00
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna		15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00	20 000,00	20 000,00	100 000,00
3	Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy	5 000,00	17 000,00	17 000,00	17 000,00	17 000,00	16 000,00	16 000,00	105 000,00

4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej		70 000,00	70 000,00	60 000,00				200 000,00
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)		8 000,00	8 000,00	8 000,00	8 000,00	9 000,00	9 000,00	50 000,00
6	Dostosowanie budynku szkoły ponadgimnazjalnej w Łowej do potrzeb centrum hotelowo-konferencyjnego			1 000 000,00	1 000 000,00	800 000,00			2 800 000,00
7	Przebudowa biblioteki miejskiej przy ul. Żagańskiej w Łowej na potrzeby kulturalne	50 000,00	1 544 574,63						1 594 574,63
8	Przebudowa małej sali gimnastycznej przy ul. Pałacowej w Łowej			300 000,00	400 000,00				700 000,00
9	Poprawa stanu technicznego pawilonu handlowego przy ul. Żagańskiej w Łowej			60 000,00	60 000,00	70 000,00			190 000,00
10	Modernizacja stadionu miejskiego przy ul. Piaskowej w Łowej				400 000,00	500 000,00			900 000,00
11	Budowa targowiska miejskiego w Łowej		655 000,00	889 929,20					1 544 929,20
12	Zagospodarowanie budynku dworca PKP przy ul. Kolejowej w Łowej na potrzeby świetlicy dziennego pobytu			240 000,00	400 000,00				640 000,00
13	Modernizacja Urzędu Miejskiego i siedziby ZGKM w Łowej				390 000,00	510 000,00			900 000,00
14	Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym przy Ul. Młyńskiej w Łowej na potrzeby rekreacyjne				280 000,00	360 000,00			640 000,00
15	Budowa siłowni zewnętrznej przy Ul. Traugutta w Łowej		10 000,00	25 000,00					35 000,00
16	Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Jankowa Żagańska			300 000,00	500 000,00				800 000,00
17	Dostosowanie terenu przy zalewie w miejscowości Klików do funkcji turystycznych i rekreacyjnych			50 000,00	850 000,00	1 100 000,00			2 000 000,00

18	Termomodernizacja i modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze zdegradowanym miejscowości Iłowa		700 000,00	700 000,00	700 000,00	700 000,00	700 000,00	500 000,00	4 000 000,00
19	„Przebudowa budynku przy ul. Kolejowej 11 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy Iłowa”						5 500 000,00	5 500 000,00	11 000 000,00
		55 000,00	3 032 574,63	3 687 929,20	5 094 000,00	4 080 000,00	6 245 000,00	6 045 000,00	28 239 503,83

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 56 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji

Lp.	Nazwa projektu	Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Szacowany koszt całkowity	EFRR	EFS	FS	PROW	budżet gminy	budżet państwa	inne środki publiczne	środki prywatne i inne	Program
1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	Gmina Iłowa, organizacje pozarządowe	0,00									JST - w ramach pracy urzędników
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, MOSiR, Gmina Iłowa (partnerzy do realizacji projektu)	150 000,00				70 000,00	60 000,00			20 000,00	PROW w ramach LGD – 70 000,00 zł; środki prywatne – 20 000,00 zł JST – 60 000,00 zł
3	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej,	Gmina Iłowa, organizacje pozarządowe	250 000,00					25 000,00		225 000,00		Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich: 200 000,00 zł; Gmina: 25

	w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne											000,00 zł; NGOs: 25 000,00 zł
4	Projekty nakierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego	Gmina łtowa, organizacje pozarządowe	200 000,00					50 000,00	150 000,00			Program Wigor (budżet RP): 150 000,00 zł; środki własne JST: 50 000,00 zł
5	Projekty nakierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym poprzez zaangażowanie w działalność jednostki pomocniczej, tworzeniu organizacji i stowarzyszeń	Gmina łtowa, organizacje pozarządowe	150 000,00					15 000,00		135 000,00		Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich lub Mechanizm szwajcarski: 60 000,00 Mechanizm szwajcarski: 60 000,00 zł; JST: 15 000,00 zł; NGOs: 15 000,00 zł
6	Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami, w tym modernizacja ciągów pieszych i jezdnych w obszarze rewitalizacji, jak również uporządkowanie podwórek, co pozwoli na wydobycie potencjału przestrzeni wspólnej	Podmioty prywatne, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe (partnerzy do realizacji projektu)	250 000,00				100 000,00				150 000,00	150 000,00 zł – środki prywatne; 100 000,00 zł – środki UE w ramach PROW 2014-2020 (środki w dyspozycji LGD)
		SUMA	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	170 000,00	150 000,00	150 000,00		170 000,00	

Lp	Nazwa projektu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji								0,00
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	25 000,00	25 000,00	150 000,00
3	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne		100 000,00	150 000,00					250 000,00
4	Projekty nakierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego		100 000,00	100 000,00					200 000,00
5	Projekty nakierowane do osób dorosłych aktywnych zawodowo aktywizujące społeczeństwo w uczestniczeniu w życiu społecznym poprzez zaangażowanie w działalność jednostki pomocniczej, tworzeniu organizacji i stowarzyszeń		50 000,00	50 000,00	50 000,00				150 000,00
6	Zagospodarowanie przestrzeni między zabudowaniami, w tym modernizacja ciągów pieszych i jezdnych w obszarze rewitalizacji, jak również uporządkowanie podwórek, co pozwoli na wydobycie potencjału przestrzeni wspólnej	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	50 000,00	50 000,00	250 000,00
		50 000,00	300 000,00	350 000,00	100 000,00	50 000,00	75 000,00	75 000,00	1 000 000,00

Źródło: opracowanie własne

12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

a) Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja społeczna – partycypacyjny model diagnozy.

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji w Gminie Łłowa na każdym jego etapie (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). W proces rewitalizacji zostały włączone wszystkie grupy interesariuszy (w szczególności społeczność obszarów rewitalizacji, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, ponadto grupy osób zagrożonych wykluczeniem wspólnoty, seniorzy i młodzież). Władze lokalne w toku działań partycypacyjnych umożliwiły interesariuszom współdecydowanie w zakresie prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz dzięki powołaniu Komitetu Rewitalizacji, którego członkami są przedstawiciele poszczególnych interesariuszy, co zapewni kontrolę obywatelską na etapie wdrażania i ewaluacji Programu Rewitalizacji.

W toku działań partycypacyjnych mieszkańcy i poszczególne grupy interesariuszy (m.in. niepełnosprawni, wspólnoty, przedsiębiorcy, NGO, seniorzy, młodzież, zagrożeni wykluczeniem) uczestniczyli we wszystkich etapach działań rewitalizacyjnych, od diagnozy, programowania, wdrażania po monitoring i ewaluację.

Poszczególne elementy zrealizowanych działań partycypacyjnych:

- Warsztaty środowiskowe,
- Animacja społeczna,
- Komitet Rewitalizacji.

Warsztaty środowiskowe

Partycypacja – warsztaty

W Gminie Łłowa, w ramach realizowanego projektu pn.: Rozbudzenie potencjału – Rewitalizacja społeczna i gospodarcza Gminy Łłowa, od grudnia 2016 do kwietnia 2017 r. przeprowadzono 7 warsztatów środowiskowych dla mieszkańców i kluczowych interesariuszy. Warsztaty to jeden z elementów działań partycypacyjnych niezbędnych w procesie przygotowania i opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Podczas warsztatów aktywnie pracowali przedstawiciele z Łłowej, oraz przedstawiciele sołectw jak: Klików i Jankowa Żagańska. W spotkaniach wzięli udział m.in.: mieszkańcy gminy z obszarów zdegradowanych, przedstawiciele organizacji pozarządowych, seniorzy, młodzież, przedsiębiorcy, przedstawiciele Urzędu Miasta i Ośrodka Pomocy Społecznej.

Miejsca, w których odbyły się warsztaty to:

16.01.2017 r. - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Łłowej

23.01.2017 r. - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Łowej
07.02.2017 r. - Gminne Centrum Kultury i Sportu w Łowej
20.03.2017 r. - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Łowej
28.03.2017 r. - Świetlica Wiejska w Klikowie gm. Łowa
12.04.2017 r. - Świetlica Wiejska w Jankowie Żagańskiej gm. Łowa
27.04.2017 r. - Gminna Centrum Kultury i Sportu w Łowej

Każdy uczestnik warsztatów otrzymał skrypt z najważniejszymi informacjami dotyczącymi rewitalizacji w gminie Łowa. Podczas spotkań uczestnicy pracowali na zwerbalizowaniu zasobów i potrzeb w odniesieniu do miejsc, w których mieszkają i pracują.

Uczestnicy współpracujący w podgrupach wyznaczyli główne kierunki rozwoju dla gminy Łowa. Zasoby gminy, zauważone problemy oraz pomysły na ich rozwiązanie uczestnicy rozpatrywali w obrębie czterech sfer: infrastrukturalno-gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, społecznej i środowiskowej.

Spotkania warsztatowe z mieszkańcami i interesariuszami pozwoliły na wyłonienie potrzeb, wstępnych rozwiązań i pokazały wiele obszarów do rozwoju gminy Łowa.

Rysunek 9 Gminne Centrum Kultury i Sportu w Łowej - 16.01.2017 r.

Źródło: Zdjęcia własne

Rysunek 10 Świetlica Wiejska w Jankowie Żagańskiej gm. Iłowa – 12.04.2017 r.

Źródło: Zdjęcia własne

Animacja społeczna

Działania animacyjne były prowadzone na obszarze zdegradowanym gminy Iłowa. Obszar zdegradowany został wyłoniony na podstawie analizy społeczno-gospodarczej i ukazuje obszary charakteryzujące się największą degradacją ze względu na kumulację negatywnych zjawisk i procesów w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i infrastrukturalno-gospodarczej.

Wywiady, spacerzy badawcze, badania ankietowe oraz spotkania z mieszkańcami odbyły się w: Iłowej, w Jankowej Żagańskiej oraz w Czyżówku i Klikowie i trwały od września 2016 r. do czerwca 2017 r.

Uczestnicy działań animacyjnych to mieszkańcy gminy Iłowa zamieszkujący obszary zdegradowane. Mieszkańcy, którzy wzięli udział w wywiadach, spacerach badawczych i badaniach ankietowych to osoby w różnym wieku (kategorie: 18-25 lat; 26-40 lat; 41-60 lat; 61 lat i więcej), kobiety i mężczyźni. Łączna ilość przeprowadzonych wywiadów: 20, z czego 10 odbyło się w mieście Iłowa, a 5 w Jankowej Żagańskiej, 3 w Klikowie i 2 w Czyżówku. Dopełnieniem działań partycypacyjnych były spotkania z mieszkańcami oraz badania ankietowe. Podstawę do sformułowanie wniosków, koniecznych do właściwego zaplanowania procesu rewitalizacji stanowiły odpowiedzi na pytania sformułowane w wywiadach i ankietach oraz informacje uzyskane podczas rozmów w trakcie spacerów.

Badania ankietowe pozwoliły ustalić, które zjawiska, ulice, tereny z obszaru zdegradowanego mające być objęte procesem rewitalizacji pojawiały się najczęściej w opinii respondentów i jakie efekty działań rewitalizacyjnych uznają za najważniejsze.

Zastosowane wywiady pozwoliły na poszukiwanie odpowiedzi na pytanie dlaczego? i umożliwiły głębsze wyjaśnienie diagnozowanych zjawisk. Wywiady dostarczyły informacji na temat odczuć mieszkańców, ich przemyśleń oraz pozwoliły poznać postawy respondentów wobec zjawisk społecznych i infrastrukturalnych.

Uzyskane odpowiedzi umożliwiły realizację kilku zaplanowanych celów szczegółowych:

1. Określenie stopnia identyfikacji z miejscem zamieszkania.
2. Określenie stopnia aktywności i zaangażowania mieszkańców w działania społeczne.
3. Analizę potencjału, jaki widzą mieszkańcy na terenie badanego obszaru.
4. Zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych mieszkańców i wyłonienie kierunków zmian.

Wnioski z działań animacyjnych:

Ocena jakości życia w gminie Łłowa:

- wysoki – mieszkańcy pracują, czują się bezpiecznie, widzą zaangażowanie władz w rozwój gminy i doceniają silne więzi ze współmieszkańcami; jak mówią: wszyscy się znają, chętnie spędzają czas podczas cyklicznych imprez gminnych; w większości nie narzekają i są zadowoleni z życia jakie mają; doceniają bogactwo terenów zielonych otaczających gminę, cieszą się z prężnie działających i proponujących atrakcyjne zajęcia Biblioteki i Domu Kultury i Sportu; widzą ogromny potencjał w Łłowej i okolicznych wsiach; gmina wg mieszkańców jest dogodnie położona (bezpośrednie sąsiedztwo A18 – Wrocław-Olszyna), jest to miejsce warte inwestycji gospodarczych, przyjazne mieszkańcom i odwiedzającym.

Ocena stopnia zaangażowania w życie gminy:

- duże – mieszkańcy cenią sobie współpracę z władzami miasta i dobry kontakt z Burmistrzem; widzą jednak ogromną potrzebę angażowania młodszego pokolenia, stwarzanie im atrakcyjnych miejsc i zajęć powodujących, że będą chętniej angażowali się w życie gminy; mieszkańcom zależy na rozwoju i na eksponowaniu walorów gminy, promowaniu jej, chwalenia się nią, chcą aby o Łłowej i okolicach „było głośno”

Poziom identyfikacji z miejscem zamieszkania:

- wysoki – większość mieszkańców urodziła się na terenie gminy lub mieszka od wielu lat w tym miejscu i nie wyobrażają sobie zmiany; wyrażają ogromne poczucie tożsamości z Łłową, z okolicznymi wsiami, w których mają przyjaciół, rodzinę, tu się wychowywali, tu pracują; w związku z wysoką identyfikacją bardzo zależy im na rozwoju gminy, na zmianach rewitalizacyjnych, na uatrakcyjnieniu miejsc (zwłaszcza rekreacyjnych)

Komitet Rewitalizacji

Ponadto jednym z działań partycypacyjnych, związanych z umożliwieniem udziału interesariuszom w kontroli zarządzaniu działaniami rewitalizacyjnym powołano Komitet

Rewitalizacji, składający się z przedstawicieli interesariuszy z obszaru Gminy Łłowa. Komitet powołano Zarządzeniem Burmistrza Łłowej.

Celem Komitetu Rewitalizacji jest współpraca z Biurem Rewitalizacji, szczególnie: opiniowanie działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych, zgłaszanie propozycji rozwiązań, monitoring i udział w ewaluacji, informowanie mieszkańców. Komitet Rewitalizacji powołano jako narzędzie partycypacji społecznej w zakresie opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji dla Gminy Łłowa na lata 2017-2023”.

W ramach współpracy pomiędzy Biurem Rewitalizacji i Komitetem Rewitalizacji skonsultowano i ustalono ostateczny zakres działań rewitalizacyjnych, jakie po przeprowadzeniu poszczególnych powyżej wskazanych narzędzi partycypacyjnych wybrano do zamieszczenia w ramach przedmiotowego Programu Rewitalizacji.

b) Mechanizmy włączenia mieszkańców i innych interesariuszy w proces rewitalizacji – konsultacje społeczne

Gmina po przygotowaniu koncepcji rewitalizacji w procesie konsultacji lokalnej społeczności poddała pod szczegółowe rozważenie proponowanych rozwiązań, pod kątem zdiagnozowanych deficytów i potencjału w wyznaczonym obszarze zdegradowanym, który pokrywa się z granicami obszaru rewitalizowanego.

Miało to miejsce podczas spotkań z mieszkańcami i lokalnymi liderami, co odbywało się na początku lipca 2017 r. Konsultacje przeprowadzono z mieszkańcami oraz z zaproszonymi na spotkania przedstawicielami różnych grup interesariuszy. Spotkań odbyło się 4. Wszystkie miały miejsce w Łłowej (w Gminnym Centrum Kultury u Sportu w Łłowej). W spotkaniach uczestniczyli mieszkańcy i lokalni liderzy, ponadto przedstawiciele Gminy, radni, sołtysi; dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy, przedstawiciele stowarzyszeń i klubów.

Podczas spotkań zebrano uwagi z propozycjami zmian przygotowanych propozycji i uzupełnień, które uwzględniono w treści Programu rewitalizacji.

Konsultacje społeczne miały miejsce z zastosowaniem przejrzystych metod przeprowadzania konsultacji.

O konsultacjach, spotkaniach, warsztatach i możliwości zapoznania się z planami rewitalizacji za pośrednictwem strony www, konta Facebook oraz w Urzędzie Miejskim, jak również o możliwości zgłaszania uwag drogą mailową i w formie papierowej poinformowano na stronie internetowej Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń z odpowiednim wyprzedzeniem, były również rozwieszane plakaty w różnych miejscach gminy, tak aby informacja dotarła do wszystkich mieszkańców. **Gmina poinformowała zatem wszystkich interesariuszy rewitalizacji o konsultacjach, w sposób zapewniający możliwie szerokiemu gronu udział w przeprowadzonych formach konsultacji społecznych.**

Formuła partycypacji przy wdrażaniu PR

- cykliczne, co najmniej raz na rok spotkania Biura Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji,

- organizacja cyklicznych raz na rok spotkań z mieszkańcami i Interesariuszami w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- organizacje konsultacji społecznych, poprzez spotkania z mieszkańcami i interesariuszami, zawieszeniem materiału informacyjnego na stronie internetowej urzędu i udostępnienie w miejscu wraz z wyznaczeniem terminu – każdorazowo przy podejmowaniu kluczowych decyzji w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych.

Formuła partycypacji przy monitoringu i ewaluacji działań:

- cykliczne raz na rok spotkania Biura Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji celem przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji z udziałem członków Komitetu,
- organizacja cyklicznych raz na rok spotkań z mieszkańcami i Interesariuszami w sprawie przekazania informacji z podjętych działań rewitalizacyjnych,
- informowanie mieszkańców i interesariuszy o podjętych działaniach poprzez przekazanie do wiadomości raportu z monitoringu i ewaluacji poprzez stronę internetową urzędu i udostępnienie w miejscu.

13. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Zarządzanie procesem rewitalizacji ma na celu takie kierowanie działaniami, by możliwe było wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji, a tym samym poprawa jakości życia jego mieszkańców, przy zaangażowaniu różnych podmiotów i środków finansowych czy rzeczowych.

W gminie Łłowa zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania Programem Rewitalizacji, który pozwala na zaangażowanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Proces wdrażania i zarządzania projektem prowadzić będą pracownicy Gminy Łłowa. W celu realizacji projektu powołane zostanie Biuro Rewitalizacji (BR) odpowiedzialne za poprawne wdrożenie i rozliczenie projektu oraz za wdrażanie i monitoring działań zapisanych w Programie Rewitalizacji w okresie referencyjnym. Nad BR sprawuje nadzór Burmistrz, który podejmuje decyzje strategiczne w zakresie projektu. Pracami BR w okresie realizacji projektu kieruje Koordynator BR. W skład biura wejdą również:

- pracownik urzędu / specjalista ds. organizacyjno-formalnych - realizacja działań i projektów rewitalizacyjnych,
- pracownik urzędu / specjalista ds. budownictwa - przygotowanie PZP, określanie uwarunkowań i kierunków polityki przestrzennej Gminy,
- pracownik urzędu / specjalista ds. projektów i współpracy z NGO.,
- kierownik OPS - spec ds. społecznych,

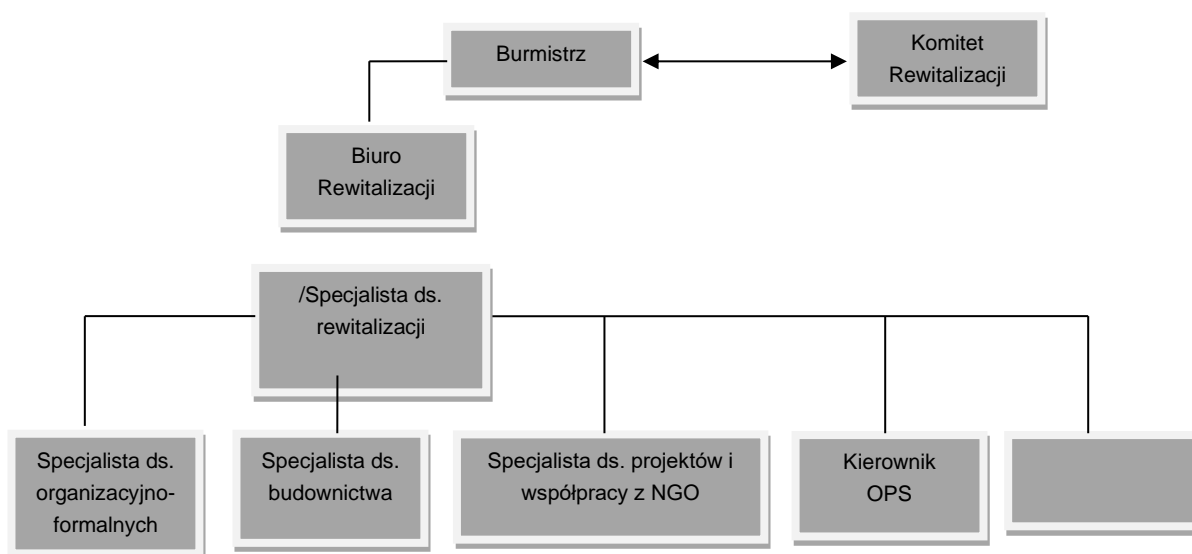
Po zakończeniu projektu i przyjęciu Programu Rewitalizacji funkcję Koordynatora BR przejmie pracownik urzędu, powołany zarządzeniem Burmistrza - specjalista ds. rewitalizacji.

Po przeprowadzeniu monitoringu programu zdecydowano o zmianie m.in częstotliwości spotkań biura rewitalizacji. W celu sprawnego i adekwatnego prowadzenia procesu wdrażania programu zespół biura rewitalizacji będzie spotykał się raz na kwartał. Natomiast Komitet rewitalizacji dwa razy w roku lub częściej w miarę potrzeb.

W spotkaniach mogą brać udział inni eksperci zewnętrzni. Członkowie BR współpracować będą z członkami Komitetu Rewitalizacji (KR), który spotyka się będzie dwa razy w roku. Komitet Rewitalizacji pełnić będzie funkcję opiniodawczo – doradczą.

Biuro Rewitalizacji będzie miało nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami. Specjalista ds. rewitalizacji będzie sporządzał raporty (1 raz/ kwartał), organizował konkursy, zamówienia publiczne., nadzorował zlecenia, komunikację, prowadził monitoring i ewaluację przy współpracy z pracownikiem Urzędu. Będzie również podejmował decyzje na poziomie operacyjnym w zakresie realizacji konkretnych działań, które konsultuje z Burmistrzem. Koordynator będzie współpracował z referatami urzędu i jednostkami podległymi, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi.

Ścieżka podejmowania decyzji w projekcie

Rysunek 11 Zarządzenie Burmistrza Iłowej w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji

Burmistrz Iłowej
ul. Żeromskiego 37
68-120 IŁOWA

ZARZĄDZENIE
NR 309/2017
z dnia 09-01-2017

w sprawie: powołania zespołu – Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2016-2022”.

Na podstawie art. 30 ust. 2, pkt 1a i art.33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), zarządzam, co następuje:

§. 1 Powołuję zespół – Biuro Rewitalizacji ds. opracowania, wdrożenia i monitoringu Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2016-2022”, w składzie:

- 1) Sławomir Laskowski - Koordynator,
- 2) Małgorzata Śleboda - pracownik urzędu / specjalista ds. organizacyjno-formalnych - realizacja działań i projektów rewitalizacyjnych,
- 3) Wojciech Kaczmarski - pracownik urzędu / specjalista ds. budownictwa - przygotowanie PZP, określenie uwarunkowań i kierunków polityki przestrzennej Gminy,
- 4) Andrzej Draszawka - Animator Społeczny - ekspert zewnętrzny ds. partycypacji społecznej,
- 5) Jan Woronik- pracownik urzędu / specjalista ds. projektów i współpracy z NGO,
- 6) Elżbieta Kinał- kierownik OPS - spec ds. społecznych,

§. 2. 1 Zadaniem zespołu będzie poprawne wdrożenie i rozliczenie projektu „Rozbudzenie potencjału - Rewitalizacja społeczna i gospodarcza Gminy Iłowa” oraz wdrażanie i monitoring działań zapisanych w „Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2016-2022”.

2. Biuro Rewitalizacji jest odpowiedzialne w szczególności za:

- 1) współpracę z Komitetem Rewitalizacji,
- 2) współpracę z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi,
- 3) nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami w ramach opracowania i wdrażania Programu Rewitalizacji,
- 4) sporządzanie raportów z działalności Biura,
- 5) organizację konkursów/ zamówień publicznych,
- 6) nadzór nad realizacją zleceń,
- 7) prowadzenie komunikacji w procesie rewitalizacji,
- 8) realizację monitoringu i ewaluacji,

9) składanie sprawozdań Radzie Miejskiej w ramach działań monitoringowych,

10) przygotowywanie sprawozdań finansowych, które będzie weryfikował biegły rewident (dokumenty księgowe, protokoły z kontroli).

3. Członkowie zespołu zobowiązani są do udziału w jego pracach oraz do rzetelnego i terminowego wykonywania zadań.

§. 3 Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ IŁOWEJ
ul. Żeromskiego 27
68-120 IŁOWA

ZARZĄDZENIE NR 364/17
BURMISTRZA IŁOWEJ

z dnia 30 maja 2017 r.

w sprawie zmiany zarządzenia Burmistrza Iłowej nr 309/17 z dnia 09 stycznia 2017r. w sprawie powołania zespołu- Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania "Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2016-2022".

Na podstawie art. 30 ust. 2, pkt 1a i art.33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446),

zarządzam co następuje:

§1. W Zarządzeniu Burmistrza nr 309/17 z dnia 09 stycznia 2017r. w sprawie powołania zespołu- Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania "Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2016-2022". wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł otrzymuje brzmienie:

„w sprawie powołania zespołu- Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania "Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023".

2) § 1. otrzymuje brzmienie

„Powołuję zespół – Biuro Rewitalizacji ds. opracowania, wdrożenia i monitoringu Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023”, w składzie:

3) § 2. Ust 1. otrzymuje brzmienie:

„Zadaniem zespołu będzie poprawne wdrożenie i rozliczenie projektu „Rozbudzenie potencjału - Rewitalizacja społeczna i gospodarcza Gminy Iłowa” oraz wdrażanie i monitoring działań zapisanych w „Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023”.

§2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ

Paweł Lichtański

Źródło: opracowanie własne

BURMISTRZ IŁOWEJ
ul. Żeromskiego 27
68-120 IŁOWA

ZARZĄDZENIE NR 376/17
BURMISTRZA IŁOWEJ

z dnia 29 czerwca 2017 r.

o zmianie zarządzenia w sprawie zmiany zarządzenia Burmistrza Iłowej nr 309/17 z dnia 09 stycznia 2017r. w sprawie powołania zespołu- Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania "Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023".

Na podstawie art. 30 ust. 2, pkt 1a i art.33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.),
zarządzam co następuje:

§1. W zarządzeniu Burmistrza nr 364/17 z dnia 30 maja 2017r. w sprawie zmiany zarządzenia Burmistrza Iłowej nr 309/17 z dnia 09 stycznia 2017r. w sprawie powołania zespołu- Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania "Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023" § 1. otrzymuje brzmienie:

„Powołuję zespół – Biuro Rewitalizacji ds. opracowania, wdrożenia i monitoringu Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023”, w składzie:

- 1) Sławomir Laskowski – Koordynator;
- 2) Małgorzata Ślebioda - pracownik urzędu / specjalista ds. organizacyjno- formalnych - realizacja działań i projektów rewitalizacyjnych;
- 3) Wojciech Kaczmarek - pracownik urzędu / specjalista ds. budownictwa - przygotowanie PZP, określanie uwarunkowań i kierunków polityki przestrzennej Gminy;
- 4) Andrzej Draszawka - Animator Społeczny - ekspert zewnętrzny ds. partycypacji społecznej,
- 5) Jan Woronik- pracownik urzędu / specjalista ds. projektów i współpracy z NGO;
- 6) Elżbieta Kinal- kierownik OPS - spec ds. społecznych.

§2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ

Paweł Lichtański

Źródło: opracowanie własne

Biuro Rewitalizacji jest odpowiedzialne w szczególności za:

- współpracę z Komitetem Rewitalizacji,
- współpracę z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi,
- nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami w ramach opracowania i wdrażania PR,
- sporządzanie raportów z działalności Biura,
- organizację konkursów/ zamówień publicznych,
- nadzór nad realizacją zleceń,
- prowadzenie komunikacji w procesie rewitalizacji,
- realizację monitoringu i ewaluacji,
- składanie sprawozdań Radzie Miejskiej w ramach działań monitoringowych,
- przygotowywanie sprawozdań finansowych, które będzie weryfikował biegły rewident (dokumenty księgowe, protokoły z kontroli).

Udział optymalnej reprezentacji społecznej w procesie rewitalizacji, w tym w Komitecie Rewitalizacji ułatwi poznanie oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy oraz osiągnięcie generalnej akceptacji dla planowanych zmian zarówno ze strony mieszkańców, jak i innych podmiotów objętych procesem rewitalizacji. Na każdym etapie planowania działań rewitalizacyjnych Biuro będzie także dbać o zapewnienie równowagi pomiędzy działaniami służącymi społeczności obszaru rewitalizacji, a interesem ogółu mieszkańców gminy. Biuro będzie konsultować poszczególne etapy prac ze społeczeństwem, zapewniając partycypację społeczną na etapie opracowywania Programu Rewitalizacji, jak i wdrażania. Proces włączenia mieszkańców i interesariuszy odbywać się będzie poprzez organizowane warsztaty środowiskowe, spotkania informacyjno-konsultacyjne w zakresie podejmowanych działań oraz poprzez możliwość śledzenia postępujących prac w trakcie opracowywania i wdrażania PR, do czego będą mieli dostęp poprzez informacje ukazujące się na stronie internetowej Urzędu oraz w ogłoszeniach i doniesieniach medialnych. Odpowiedzialny za ten proces ze strony Urzędu będzie Biuro Rewitalizacji. Mieszkańcy i interesariusze ponadto włączą się w prace i będą mieli dostęp do szczegółów prac nad opracowywaniem i wdrażaniem PR poprzez swoich przedstawicieli w Komitecie Rewitalizacji.

Biuro będzie spotykało się cyklicznie i planowało prace nad realizacją projektu i przygotowaniem programu rewitalizacji, a potem nadzorowało jego wdrażanie i dokonywało cyklicznej oceny.

Po przeprowadzeniu monitoringu zdecydowano o podjęciu przez Burmistrza nowego zarządzenia uaktualniającego skład osobowy oraz funkcję w zespole Biura rewitalizacji.

Rysunek 11a Zarządzenie Burmistrza Iłowej w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji

BURMISTRZ IŁOWEJ
ul. Żeromskiego 27
68-120 IŁOWA

ZARZĄDZENIE NR 317.2021 **BURMISTRZA IŁOWEJ**

z dnia 11 marca 2021 r.

w sprawie powołania zespołu - Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023”

Na podstawie art. 30 ust. 2, pkt 1a i art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 r. późn.zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Powołuję zespół - Biuro Rewitalizacji ds. opracowania, wdrożenia i monitoringu „Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023”, w składzie:

- 1) Magdalena Grzywaczyk - specjalista ds. rewitalizacji,
- 2) Angela Żabska - pracownik urzędu / specjalista ds. organizacyjno - formalnych - realizacja działań i projektów rewitalizacyjnych,
- 3) Wojciech Kaczmarek - pracownik urzędu / specjalista ds. budownictwa - przygotowanie PZP, określanie uwarunkowań i kierunków polityki przestrzennej Gminy,
- 4) Jan Woronik - pracownik urzędu / specjalista ds. projektów i współpracy z NGO,
- 5) Elżbieta Kinal - kierownik OPS - spec ds. społecznych.

§ 2. 1. Zadaniem zespołu będzie poprawne wdrożenie i rozliczenie projektu „Rozbudzenie potencjału - Rewitalizacja społeczna i gospodarcza Gminy Iłowa” oraz wdrażanie i monitoring działań zapisanych w „Programie Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023”.

2. Biuro Rewitalizacji jest odpowiedzialne w szczególności za:

- 1) współpracę z Komitetem Rewitalizacji,
- 2) współpracę z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi,
- 3) nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami w ramach opracowania i wdrażania Programu Rewitalizacji,
- 4) sporządzanie raportów z działalności Biura,
- 5) organizację konkursów/zamówień publicznych,
- 6) nadzór nad realizacją zleceń,
- 7) prowadzenie komunikacji w procesie rewitalizacji,
- 8) realizację monitoringu i ewaluacji,
- 9) składanie sprawozdań Radzie Miejskiej w Iłowej w ramach działań monitoringowych.

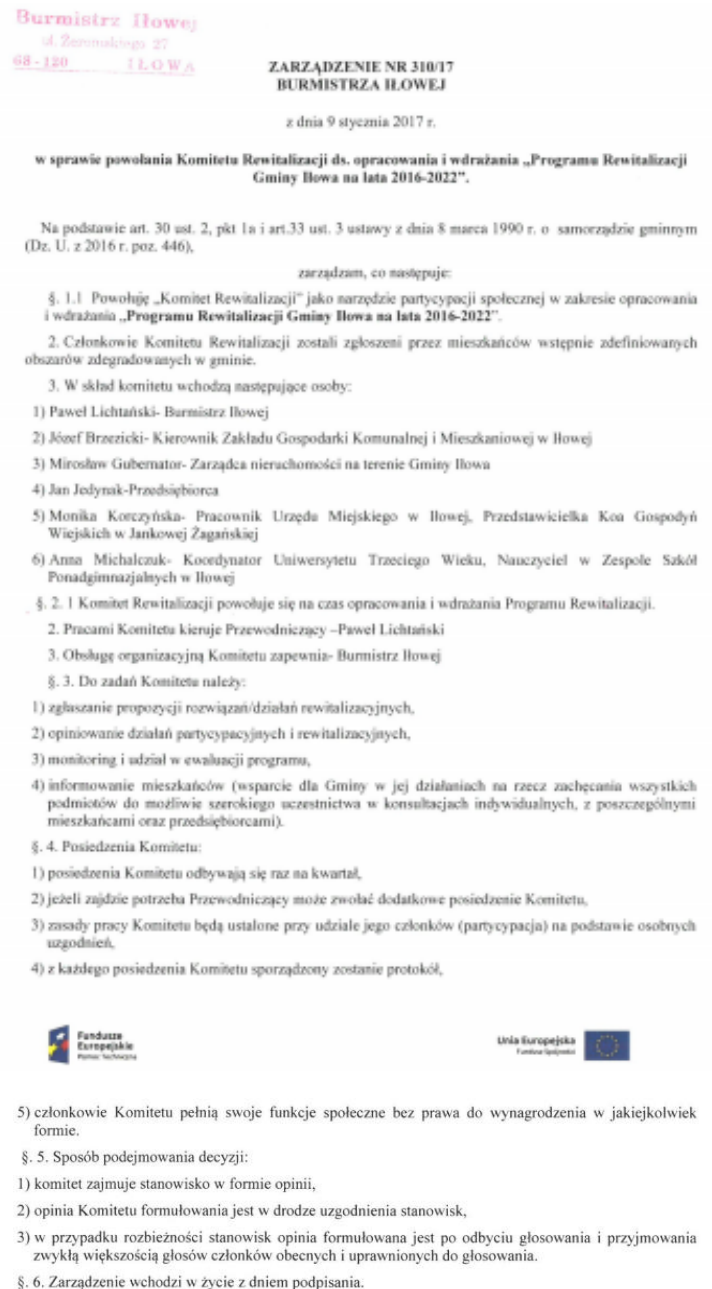
3. Członkowie zespołu zobowiązani są do udziału w jego pracach oraz do rzetelnego i terminowego wykonywania zadań.

§ 3. Traci moc zarządzenie nr 309/17 Burmistrza Iłowej z dnia 9 stycznia 2017 r. w sprawie powołania zespołu - Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania "Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2016-2022".

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ

Paweł Lichtański

Rysunek 12 Zarządzenie Burmistrza Iłowej w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji

BURMISTRZ ŁOWEJ
ul. Żeromskiego 27
68-120 ŁOWA

ZARZĄDZENIE NR 365/17
BURMISTRZA ŁOWEJ

z dnia 30 maja 2017 r.

w sprawie zmiany zarządzenia Burmistrza Łowej nr 310/17 z dnia 09 stycznia 2017r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2016-2022”.

Na podstawie art. 30 ust. 2, pkt 1a i art.33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446),

zarządzam co następuje:

§1. W Zarządzeniu Burmistrza nr 310/17 z dnia 09 stycznia 2017r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2016-2022”, wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł otrzymuje brzmienie:

„w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2017-2023”.

2) § 1 ust 1. otrzymuje brzmienie

§. 1.1 Powołuję „Komitet Rewitalizacji” jako narzędzie partycypacji społecznej w zakresie opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2017-2023”.

§2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ
Paweł Lichtański
Paweł Lichtański

Źródło: opracowanie własne

W celu wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2017-2023” powołano „Komitet Rewitalizacji”. Członkowie Komitetu Rewitalizacji zostali zgłoszeni przez mieszkańców wstępnie zdefiniowanych obszarów zdegradowanych w gminie.

Do zadań Komitetu należy:

- zgłaszanie propozycji rozwiązań/ działań rewitalizacyjnych,
- opiniowanie działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych,
- monitoring i udział w ewaluacji programu,
- informowanie mieszkańców (wsparcie Gminy w jej działaniach na rzecz zachęcania wszystkich podmiotów do możliwie szerokiego uczestnictwa w konsultacjach indywidualnych, z poszczególnymi mieszkańcami oraz przedsiębiorcami).

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

W celu zapewnienia należytej prawidłowości w realizacji Programu Rewitalizacji konieczne jest zastosowanie systemu monitorowania postępów. Monitorowanie polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Analiza danych ilościowych i jakościowych umożliwi odpowiednio wczesne wykrywanie niezgodności, a także umożliwi prewencję możliwych do przewidzenia komplikacji. Wyróżnić można dwie formy monitoringu, które znajdują zastosowanie w ocenie realizacji założeń niniejszego dokumentu.

Monitoring rzeczowy polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji o postępach w ich realizacji, w tym osiągniętych wskaźnikach produktu i rezultatu oraz zapewnieniu zgodności z założeniami Programu Rewitalizacji. Monitoring finansowy z kolei umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji w oparciu o plan finansowy programu. Poszczególne inwestycje będą objęte jednakowym systemem ewaluacji. Dokonywana będzie ewaluacja poszczególnych projektów, a także coroczna ewaluacja realizacji założeń Programu Rewitalizacji w postaci sprawozdań końcowo - rocznych. Co roczna ocena realizacji programu będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacyjny oraz ogłoszeniu na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że program wymaga zmiany Burmistrz wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę dołączając opinię Komitetu Rewitalizacji.

Na etapie ewaluacji zasada partnerstwa i partycypacji zostanie osiągnięta poprzez aktywność Komitetu Rewitalizacji Gminy Łowa oraz działania związane z informowaniem mieszkańców o przebiegu realizacji programu i jego wynikach (np. strona internetowa Urzędu, prasa, spotkania informacyjne, debaty).

Istotną kwestią jest, aby proces monitoringu pozwalał zidentyfikować bariery realizacji programu natury formalnej, ekonomicznej, gospodarczej, tożsamościowej, mentalnej, czy też wynikające z przekonań społeczności lokalnej. Za monitoring, udział w ewaluacji oraz informowanie mieszkańców odpowiedzialny będzie m. in. Komitet Rewitalizacyjny (KR) składający się z różnych środowisk, w tym: mieszkańców, przedstawicieli instytucji publicznych, NGO, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, lokalnych ekspertów, radnych i in. Proces wdrażania i zarządzania projektem będą realizować pracownicy Gminy Łowa. W celu realizacji projektu powołane zostanie Biuro Rewitalizacji (BR), które będzie odpowiedzialne za wdrażanie i monitoring działań zapisanych w Programie Rewitalizacji w okresie referencyjnym. Pracownicy Biura Rewitalizacji będą spotykać się co najmniej raz w miesiącu. W spotkaniach mogą brać udział inni eksperci zewnętrzni. Członkowie Biura Rewitalizacji będą współpracować z członkami Komitetu Rewitalizacji (KR), który będzie się spotykał raz na kwartał i pełnił funkcję opiniodawczo – doradczą. Biuro Rewitalizacji będzie miało nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami. Koordynator Biura Rewitalizacji będzie sporządzał raporty (1 raz/miesiąc) oraz prowadził monitoring i ewaluacje. Raz na pół roku będzie składał sprawozdanie Radzie Miejskiej w ramach działań monitoringowych.

ZGODNOŚĆ Z KRYTERIUM FORMALNYM NR 16

Podsumowując zapisy rozdziału 14 System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w programie rewitalizacji opisano metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będących wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności działań na zdiagnozowane problemy. Określono instytucje/podmioty ich zadania w systemie monitorowania. Przewidziano możliwość wprowadzenia w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji.

Wskaźniki monitoringowe wdrażania programu

W celu monitoringu wdrażania programu, wybrano wskaźniki monitoringowe, w których zidentyfikowane obszary zdegradowane osiągnęły najwyższe/najniższe (w zależności od danego wskaźnika) wartości referencyjne. W poprzednich rozdziałach dokładnie pokazano, iż obszarem zdegradowanym w gminie jest:

- **Obszar nr 1 – Surzyna, Pałacowa, Hutnicza, Okrzei 1,1A,1B,1C, Bolesława Chrobrego 1 (od Piaskowej do Okrzei), Piaskowa 1,4, Strzelecka (od 3Maja do końca), Kościelna, Mickiewicza od nr 6 do końca, 3 Maja (od ulicy Żeromskiego do Mickiewicza), Żeromskiego 25-33, Kolejowa, Żagańska od nr 1 do 25, Plac Wolności, 1 Maja od nr 10 do końca, Krótka, Stefana Batorego, Pułaskiego, Biskupa W. Pluty, Kościuszki, Traugutta od nr 14 do 40, Borowska 3-8, Ogrodowa od nr 1 do 8, Młyńska, Drzymały od ul. Żeromskiego do Młyńskiej, Bema,**
- **Obszar nr 5 – Czyżówek (55-91A, 105, 110, 111,112,), Klików,**
- **Obszar nr 6 - Jankowa Żagańska.**

Tabela 57 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 1

SFERA SPOŁECZNA	Wartość dla gminy	Wartość dla OR nr 1 obecnie	Wartość docelowa dla OR nr 1 do 2023 roku
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os/100 mieszkańców)	1,67	2,06	spadek o minimum 0,06 os./100os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	2,33	0,61	spadek o minimum 0,1 rodziny/100os.
Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	1,54	1,69	spadek o minimum 0,5 osób/100 os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	0,06	0,08	bez zmian
Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	0,00	0,00	bez zmian
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	0,09	0,23	spadek o minimum 0,1 osób/100 os.
Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	0,06	0,15	spadek o minimum 0,1 osób/100 os.
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	0,46	1,60	spadek o minimum 0,6 osób/100 os.
SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA			
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (%)	81,40%	79,00%	bez zmian
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	7,00%	11%	spadek o minimum 4 %
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	8,10%	12%	spadek o minimum 4 %
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	79,90%	85%	spadek o minimum 5 %
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	2902	9	wzrost o minimum 5 ha

Źródło: opracowanie własne

Tabela 58 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 5

SFERA SPOŁECZNA	Wartość dla gminy	Wartość dla OR nr 5obecn	Wartość docelowa dla OR nr 1 do 2023 roku
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os/100 mieszkańców)	1,67	6,25	spadek o minimum 3,00 os./100os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	2,33	3,13	spadek o minimum 1,0 rodziny/100os.
Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	1,54	7,36	spadek o minimum 4,5 osób/100 os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	0,06	0,57	spadek o minimum 0,3 osób/100 os.
Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	0,00	0,00	bez zmian
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	0,09	0,28	spadek o minimum 0,1 osób/100 os.
Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	0,06	0,57	spadek o minimum 0,3 osób/100 os.
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	0,46	1,42	spadek o minimum 1,0 osób/100 os.
SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA			
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (%)	81,40%	89,00%	bez zmian
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	7,00%	10%	spadek o minimum 3 %
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	8,10%	10%	spadek o minimum 2 %
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	79,90%	88%	spadek o minimum 8 %
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	2902	n/d	Bez zmian

Źródło: opracowanie własne

Tabela 59 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 6

SFERA SPOŁECZNA	Wartość dla gminy	Wartość dla OR nr 6 obecnie	Wartość docelowa dla OR nr 1 do 2023 roku
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os/100 mieszkańców)	1,67	16,19	spadek o minimum 6,00 os./100os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	2,33	7,14	spadek o minimum 3,0 rodziny/100os.
Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	1,54	14,10	spadek o minimum 6,0 osób/100 os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	0,06	0,24	spadek o minimum 0,2 osób/100 os.
Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	0,00	0,00	bez zmian
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	0,09	0,48	spadek o minimum 0,3 osób/100 os.

Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	0,06	0,00	Bez zmian
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	0,46	1,43	spadek o minimum 1,0 osób/100 os.
SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA			
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (%)	81,40%	93,00%	bez zmian
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	7,00%	11%	spadek o minimum 4 %
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	8,10%	10%	spadek o minimum 2 %
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	79,90%	90%	spadek o minimum 10 %
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	2902	n/d	Bez zmian

Źródło: opracowanie własne

ANKIETA KONSULTACYJNA

w sprawie aktualizacji Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023

Niniejszą ankietę może wypełnić pełnoletni mieszkaniec Gminy Iłowa.

Zgłaszane uwagi :

.....
.....
.....
.....

Propozycja zmian

Lp.	Gdzie proponowane są zmiany (Nr strony, pkt)	Proponowane zmiany	Uzasadnienie
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Imię i nazwisko	
Data	

podpis.....

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U.UE.L. z 2016r. Nr 119, s.1 z późn.zm.) - dalej: „RODO” informuję, że:

1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Burmistrz Iłowej (adres: Urząd Miejski w Iłowej, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Iłowa, telefon kontaktowy: 68 368 14 00, e-mail: ilowa@ilowa.pl).

2) Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym może się Pani/Pan kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych za pośrednictwem adresu mail: inspektor@cbi24.pl lub pisemnie na adres Administratora.

3) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami dotyczących aktualizacji Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2017-2023.

4) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w związku z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn.zm.).

5) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie obowiązujących przepisów prawa, przez okres niezbędny do realizacji celu, o którym mowa w pkt. 3 tj. w celach archiwalnych przez okresy wynikające z jednolitego rzeczowego wykazu akt bądź przepisów archiwalnych.

6) Pani/Pana dane osobowe będą ujawniane osobom działającym z upoważnienia administratora, mającym dostęp do danych osobowych i przetwarzającym je wyłącznie na polecenie Administratora, chyba że wymaga tego prawo UE lub prawo państwa członkowskiego. Pani/Pana dane osobowe będą również udostępnione podmiotom lub organom uprawnionym na podstawie przepisów prawa lub umów łączących te podmioty z Administratorem, w tym podmiotom przetwarzającym dane na zlecenie.

7) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, lecz nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu.

8) Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy (obejmujący Unię Europejską, Norwegię, Liechtenstein i Islandię).

9) W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych, przysługują Pani/Panu następujące prawa:

- a) prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii;
- b) prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych;
- c) prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych;

d) prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), w sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO).

10) Podanie przez Panią/Pana danych osobowych jest obowiązkowe. Nieprzekazanie danych skutkować będzie brakiem realizacji celu, o którym mowa w punkcie 3.

.....
(podpis)